

MJESEČNA REVILJA HRVATSKE MATICE ISELJENIKA
MONTHLY MAGAZINE OF THE CROATIAN HERITAGE FOUNDATION

BROJ / NO. 12
PROSINAC / DECEMBER 2016.

65
GODINA

MATICA

Čestit Božić i
sretna nova 2017. godina

ISSN 1330-2140

9 771330 214009

MATICA

Mjesečna revija
HRVATSKE MATICE ISELJENIKA /
Monthly magazine of the
Croatian Heritage Foundation

Godište / Volume LXVI
Broj / No. 12/2016

Nakladnik / Publisher
Hrvatska matica iseljenika /
Croatian Heritage Foundation

Za nakladnika / For Publisher
Mirjana Piskulić

Rukovoditeljica Odjela nakladništva /
Head of Publishing Department
Vesna Kukavica

Glavni urednik / Chief Editor
Hrvoje Salopek

Novinarka / Journalist
Naida Šehović

Tajnica / Secretary
Snježana Radoš

Dizajn i priprema / Layout & Design
Krunoslav Vilček

Tisak / Print
Znanje, Zagreb

HRVATSKA MATICA ISELJENIKA

Trg Stjepana Radića 3, pp 241
10002 Zagreb, Hrvatska / Croatia
Telefon: +385 (0)1 6115-116
Telefax: +385 (0)1 6110-933
www.matis.hr

Naslovnica:
Crkva sv. Marka u Zagrebu
(Foto: TZ grada Zagreba)

Posjetite stranice web portala
Hrvatske matice iseljenika!

www.matis.hr

Web stranice
HMI čitaju se diljem
svijeta, dostupne su na tri
jezika (hrvatski, engleski,
španjolski) i bilježe stalan
porast posjećenosti.

Budite korak ispred ostalih i predstavite se hrvatskim
iseljeničkim zajednicama, uglednim poslovnim
Hrvatima u svijetu i njihovim partnerima.

**Oglašavajte na web portalu
Hrvatske matice iseljenika!**

Internet marketing HMI osmislio je nekoliko načina oglašavanja:
■ BANERI ■ SPONZORIRANI ČLANAK ■ SPONZORIRANE RUBRIKE

Odjel za marketing i promociju HMI - Ivana Rora
tel. (+385 1) 61 15 116 ■ fax. (+385 1) 61 11 522
mob. 099 61 15 116 ■ E-mail: marketing@matris.hr

Pred nama je Božić, blagdan kada slavimo rođenje Djeteta koje je svijetu pokazalo da, ma kako težak put treba proći, ljubav uvijek pobjeđuje.

Neka ta istinska radost poveže sve ljude dobre volje u domovini i izvan nje.

Zahvaljujem hrvatskim iseljenicima, pripadnicima hrvatskih manjina i Hrvatima u Bosni i Hercegovini koji su tijekom 2016. svojim zalaganjem pridonijeli održavanju hrvatskoga identiteta u svojim sredinama i ugledu Republike Hrvatske.

Želim vam blagoslovljen Božić i sretnu i uspješnu novu 2017. godinu!

Mirjana Piskulić, v.d. ravnateljica

4 Obljetnica stradanja Vukovara	10 Beatifikacija janjevačkih Hrvata	18 Kaniža: Dan Hrvata u Mađarskoj
6 Predsjednica Grabar-Kitarović s kanadskim Hrvatima	12 Novosti kod oporezivanja inozemnih mirovina	20 HBZ-ov 'TamFest' u Pittsburghu
8 HMI: Forum hrvatskih manjina	14 Zagreb: Sajam knjiga Interliber	23 Hrvatska noć u Frankfurtu
	17 Karlovac: Skup o demografskim kretanjima	24 Zagreb: Skup o hrvatskoj i srpskoj manjini
		26 Intervju: Božo Skoko
		30 Njemačka: Smotra folkloru u Filderstadtu
		33 Zagrebački advent
		36 Argentina: 'Buenos Aires slavi Hrvatsku'
		38 Hrvatska katolička misija Nica
		44 Smotra hrvatske kulture u Švedskoj
		46 Beč: Skup o Luji Tončiću-Sorinju
		49 Nova knjiga Tuge Tarle
		50 Mađarska: Koljnofski književni susreti
		53 Sjećanje na Taniju Raguz
		57 Sydney: Igrokaz o kravati

KOLUMNE

11 Globalna Hrvatska (Vesna Kukavica)	40 (S)kretanja (Šimun Šito Ćorić)	42 Naši gradovi (Zvonko Ranogajec)	54 Povijesne obljetnice (Željko Holjevac)	59 Djelovanje hrvatskih sestara u inozemstvu (Jozo Župić)	61 Govorimo hrvatski (Sanja Vulić)

HRVATSKA MATICA ISELJENIKA
Trg Stjepana Radića 3, pp 241
10002 Zagreb, Hrvatska / Croatia
Telefon: +385 (0)1 6115-116
Telefax: +385 (0)1 6110-933
E-mail: matica@matiss.hr Web: www.matis.hr

GODIŠNJA PRETPLATA / ANNUAL SUBSCRIPTION
Običnom poštom / regular mail:
Hrvatska / Croatia 100 kn
ostale europske države / other European countries 25 EUR
Zračnom poštom / airmail:
SAD / USA 65 USD
Kanada / Canada 65 CAD
Australija / Australia 70 AUD
ostale prekomorske države / other overseas countries 70 USD

DEVIZNI RAČUN BROJ /
FOREIGN CURRENCY ACCOUNT:
IBAN: HR06 2340 0091 5102 96717
SWIFT CODE: PBZGHR2X
Privredna banka Zagreb, Radnička cesta 50

ŽIRO RAČUN ZA UPLATU U KUNAMA /
DOMESTIC CURRENCY ACCOUNT (IN KUNA):
IBAN: HR80 2390 0011 1000 21305
Hrvatska poštanska banka

Naručite i vi svoju MATICU jer MATICA je most hrvatskoga zajedništva

Želite li primati MATICU kao dar koji će stizati na Vašu kućnu adresu? Jedino što trebate učiniti jest poslati nam popunjenu narudžbenicu i uplatiti na naš račun odgovarajući novčani iznos koji pokriva troškove slanja. MATICA će potom svaki mjesec stizati u Vaš dom. Naručite, čitajte i preporučite MATICU Vašoj rodbini i prijateljima, kako biste aktivno sudjelovali u ostvarivanju MATIČINE misije: biti čvrsti most između Hrvatske i Hrvata diljem svijeta.

Ime i prezime / Name and surname

Adresa / Address

Grad / City

Država / State

Pošt. broj / Zip Code

Tel.

Fax.

E-mail

Datum / Date

Mjesto posebnog pijeteta

Kardinal Bozanić istaknuo je da su događaji prije 25 godina ispunjeni neizrecivom tajnom zla, u opsadi Vukovara neprijatelj hrvatske države izvršio je najstrašniji razaranje u Europi nakon Drugoga svjetskog rata

Tekst/foto: Hina

Pod geslom "Vukovar - mjesto posebnog pijeteta" u petak 18. studenoga obilježena je 25. obljetnica bitke za Vukovar i okupacije toga grada, a središnjim događajem - tradicionalnom Kolonom sjećanja u kojoj su sudjelovali mnogobrojni branitelji i gosti te državni vrh - odana je počast svim žrtvama Vukovara, a po neslužbenim procjenama obilježavanju se pridružilo oko 100.000 domoljuba iz domovine i svijeta.

Obilježavanje Dana sjećanja na žrtvu Vukovara 1991. i 25. obljetnice stradanja toga grada u velikosrpskoj agresiji i napadima Jugoslavenske vojske u Domovinske ratu započelo je komemorativnim programom u dvorištu Opće bolnice u Vukovaru.

Programu je nazočio velik broj građana i domoljuba iz svih krajeva Hrvatske i inozemstva te hrvatski državni vrh, predsjednica Republike Kolinda Grabar

Predsjednica Grabar-Kitarović hodala je držeći za ruku kćer Željke Jurić, Vukovarke koja je ostala u sjećanju kao uplakana djevojčica u plavom kaputiću u koloni prognanika koji nakon sloma obrane grada 1991. napuštaju Vukovar. Željka Jurić stoji slijeva noseći legendarni kaputić u ruci

Kitarović, predsjednici Hrvatskoga sabora i Vlade Božo Petrov i Andrej Plenković, ministri u Vladi, mnogi saborski zastupnici, stranački čelnici, predstavnici Katoličke crkve predvođeni kardinalom Josipom Bozanićem te ostali državni i drugi dužnosnici.

Sudionici obilježavanja Dana sjećanja na žrtvu Vukovara 1991. uputili su se zatim u Koloni sjećanja - križnom putu gradskim ulicama do Memorijalnoga groblja žrtava iz Domovinskoga

rata. Kolonu sjećanja, dugu 5,5 kilometara, ove godine predvodili su branitelji Vukovara i članovi obitelji poginulih, ubijenih i nasilno odvedenih hrvatskih branitelja Vukovara.

ŽRTVA POTICAJ ZA DJELOVANJE

Predsjednik Hrvatskoga sabora Božo Petrov i premijer Andrej Plenković kao dio mnoštva u Koloni sjećanja poručili su kako je žrtva toga grada u Domovinske ratu poticaj za djelovanje u budućnosti kako bi se njegovim stanovnicima ponudila pomoć i potpora te osigurao gospodarski i socijalni boljitak, a grad obnovio.

Hrvatska predsjednica Kolinda Grabar Kitarović u Koloni je hodala držeći za ruku kćer Željke Jurić, Vukovarke koja je ostala u sjećanju kao uplakana djevojčica u plavome kaputiću u koloni prognanika koji nakon sloma obrane grada 1991. napuštaju Vukovar.

U spomen na poginule hrvatske branitelje i civile u obrani Vukovara 1991. godine vijence podno središnjega spomen-obilježja na Memorijalnome groblju žrtvama iz Domovinskoga rata položila su i svijeće zapalila državna i druga izaslanstva.

Zagrebački nadbiskup kardinal Josip Bozanić, služeći misu na vukovarske Memorijalnom groblju žrtava iz Domovinskoga rata za ubijene i nesta-

Vojnici sa zastavama hrvatskih ratnih postrojbi

Hrvati u Münchenu obilježili pad Vukovara

Nešto više od tri tisuće Hrvata 17. studenoga u središtu Münchena odalo je počast Gradu heroju, vukovarskoj tragediji i žrtvama Škabrnje. Nepregledna kolona koju su predvodili hrvatski studenti odjeveni u narodne nošnje sa svijećama u rukama te hrvatskim i bavarskim obilježjima krenula je s Odeonsplatz-a prema Königsplatzu. Pjesmom "Bože čuvaj Hrvatsku" započeo je prigodni program, nakon čega je minutom šutnje odana počast palim žrtvama Vukovara i Škabrnje. Na kraju skupa pušten je film o padu Vukovara koji je izmamio mnogobrojne suze, a tijekom večeri prikupljala su se i sredstva za obnovu vukovarskoga vodotornja. Mimohod je drugu godinu zaredom organizirala Udruga hrvatskih studenata grada Münchena, uz potporu gradskih vlasti te naših mnogobrojnih iseljenika iz Stuttgarta, Berlina i Münchena. (Katarina Pejić)

Mimohod Splitskana predvođen pripadnicima navijačke skupine Torcida

le hrvatske branitelje i civile, istaknuo je da su događaji prije 25 godina ispunjeni neizrecivom tajnom zla, u opsadi Vukovara neprijatelj hrvatske države izvršio je najstrašnije razaranja u Europi nakon Drugoga svjetskog rata, a danas okupljeni na važan spomendan za hrvatsku državu okupljeni su u narodnom zajedništvu. ■

ENG Veterans, guests and the national leadership took part in the 25th commemoration of the battle for Vukovar and the occupation of the city on the 18th of November under the motto Vukovar – A Place of Special Piety.

ŠKABRNJA - KOLONA SJEĆANJA "KORAK PO KORAK"

ŠKABRNJA - Kolonom sjećanja "Korak po korak", u kojoj je bilo nekoliko tisuća ljudi iz Hrvatske i Bosne i Hercego-

vine, u Škabrnji je počelo obilježavanje 25. godišnjice masakra u kojemu je 18. studenoga 1991. godine ubije-

no 58 civila i 26 branitelja. U Škabrnju je kao izaslanik predsjednika Vlade stigao ministar unutarnjih poslova Vlaho Orepić, kao izaslanik predsjednika Sabora potpredsjednik Milijan Brkić, izaslanik predsjednice Republike i vrhovne zapovjednice OSRH Ivan Vukić, a u Škabrnji su bili i ministri Oleg Butković i Ante Šprlje, mnogobrojni saborski zastupnici, predstavnici braniteljskih i civilnih udruga.

Kolona sjećanja "Korak po korak" prošla je Ulicom 18. studenoga 1991. i došla do spomen-obilježja masovne grobnice gdje su položeni vijenci. U crkvi Uznesenja Blažene Djevice Marije misu je služio zadarski nadbiskup i predsjednik Hrvatske biskupske konferencije mons. Želimir Puljić. Nakon središnjega komemorativnog skupa, kolona sjećanja krenula je prema Središnjem križu i spomen-obilježju za poginule u Domovinskom ratu na mjesnome groblju sv. Luke. (Hina)

Jačanje gospodarske i kulturne suradnje

Zahvalivši predstavnicima Udruge AMCA na aktivnostima koje provode, predsjednica je istaknula važnost promicanja i stvaranja prepoznatljive slike o Hrvatskoj, "mapiranju Hrvatske" kao zemlje znanja i kulture

Predsjednica Grabar-Kitarović i gradonačelnik Kitchenera Berry Vrbanić

Susret s hrvatskim svećenicima, časnim sestrama i predstavnicima hrvatske zajednice u Norvalu

Tekst: Uredništvo (izvor Ured predsjednice)
Foto: Hina

Tijekom radnoga posjeta Kanadi od 20. do 23. studenoga predsjednica Republike Kolinda Grabar Kitarović imala je niz susreta s tamošnjom hrvatskom iseljeničkom zajednicom. Prvo je posjetila Hrvate u južnome Ontariju te se susrela s hrvatskim svećenicima i obišla crkvu Kraljice Mira u Norvalu.

Okupljeni svećenici izvijestili su predsjednicu Grabar Kitarović o problemima s kojima se susreću u svakodnevnoj komunikaciji s Hrvatima druge i treće generacije. Razgovaralo se o modelima očuvanja hrvatskoga jezika i rada s mladima te načinima kako se najbolje može promicati kultura, povijest i znamenitosti Hrvatske. Hrvatska

predsjednica zahvalila je svećenicima na pomoći u promicanju hrvatske vjere, jezika i baštine.

'OČEKUJE NAS PUNO POSLA'

U Norvalu se predsjednica Grabar Kitarović obratila studentima, članovima hrvatsko-kanadske zajednice i bivšim stipendistima okupljenim na Croatian-Canadian Youth Mentorship Eventu. Predsjednica je okupljenima govorila o važnosti obrazovanja i usavršavanja tijekom cijelog života. Kritički se osvrnuvši na probleme u hrvatskome školskom sustavu, predsjednica Grabar Kitarović, osim tehničkog unapređenja sustava i informatizacije, nužnim smatra i promjene u nastavnome planu i programu koji mora pratiti razvoj društva u cjelini.

Cilj nam je, rekla je predsjednica, da u svakom učeniku prepoznamo njegove specifične vrijednosti i njih potičemo u

razredu, a ne samo zadovoljavamo formu učenja radi dobrih ocjena. "Tek kad se u razredu počne prepoznavati i poticati najbolje u učeniku ili studentu, imat ćemo zainteresiranoga znanstvenika i dobrog stručnjaka. Očekuje nas puno posla na reformi", zaključila je predsjednica Grabar Kitarović.

U nastavku radnoga posjeta predsjednica je posjetila Kitchener gdje se susrela s gradonačelnikom Berryjem Vrbanićem te s predstavnicima hrvatske zajednice u Kitcheneru. "Ovaj posjet hrvatskoj zajednici u Kanadi jasan je znak kako Republika Hrvatska računa na vaše iskustvo i znanje stečeno ovdje koje sigurno možemo primijeniti u raznim sektorima, posebice gospodarstvu i obrazovnome sektoru", rekla je hrvatska predsjednica na susretu s Hrvatima.

KITCHENER DOBAR PRIMJER

"Upravo Kitchener je dobar primjer grada koji ne obiluje prirodnim bogatstvima, a jasno je pozicioniran na mapi Kanade i svijeta - svojim ulaganjem u obrazovanje i spajanjem tog obrazovanja s primijenjenom tehnologijom, posebice

U Norvalu se predsjednica susrela sa studentima, članovima hrvatsko-kanadske zajednice i bivšim stipendistima okupljenim na Croatian-Canadian Youth Mentorship Eventu.

Sa znanstvenikom prof. Igorom Štagljaram

IT sektorom. To je dokaz kako kvalitetna obrazovna reforma može pridonijeti razvoju društva i gospodarstva", naglasila je predsjednica.

Nakon susreta s gradonačelnikom, predsjednica Grabar Kitarović posjetila je Sveučilište Waterloo u Kitcheneru na kojem su joj prikazana dostignuća u nanotehnologiji, području koje je budućnost daljnjega tehnološkog razvoja. Ujedno je posjetila Kvantno-nano kompjutorski centar *Lazaridis* te posjetila *Communitech*, mjesto na kojem studenti mogu provesti u djelo svoje projekte startupom. U sklopu posjeta Sveučilištu Waterloo hrvatska predsjednica susrela se s prodekanom hrvatskih studija i studentima hrvatskoga jezika.

Predsjednica Grabar Kitarović održala je u Torontu i sastanak s predstavnicima Hrvatsko-kanadske gospodarske komore s kojima je razgovarala o mogućnostima jačanja gospodarske suradnje. Nakon sastanka, predsjednica je ocijenila

Na kraju radnoga posjeta Kanadi hrvatska predsjednica sudjelovala je na dobrotvornoj večeri kanadskih Hrvata za obnovu vukovarskoga vodotornja.

kako je gospodarska suradnja skromna, s mogućnostima daljnjeg razvoja u područjima brodogradnje i energetike. Mogućnosti suradnje puno su veće od izvoza hrvatskih prehrambenih proizvoda u Kanadu i mislim da se puno više može napraviti u sektoru turizma i posebno u području IT tehnologija, istaknula je.

ZNANSTVENIK PROF. IGOR ŠTAGLJAR

Posljednjega dana predsjednica je u Torontu posjetila Donnelly Center for Cellular and Biomolecular Research gdje se susrela sa znanstvenikom hrvatskoga podrijetla dr. Igorom Štagljaram. "Vaša znanstvena istraživanja korak su prema životnoj želji milijuna ljudi diljem svijeta

za pobjedničkim preokretom u borbi protiv tumora i kancerogenih bolesti. Ponosna sam na doprinos hrvatskoga znanstvenika prof. Igora Štagljara koji je svojim znanjem i profesionalnošću pridonio kvaliteti ovoga iznimnog tima i koji svoje znanje i iskustvo prenosi i kolegama u našoj Hrvatskoj. Svim članovima Centra čestitam na svemu što su do sada postigli, što mijenjaju granice naših spoznaja, na dobrobit cijeloga svijeta", rekla je hrvatska predsjednica prilikom obilaska laboratorija.

Predstavnici Udruge "AMCA" koju čine bivši studenti hrvatskih sveučilišta koji žive u Ontariju razgovarali su s predsjednicom Grabar Kitarović o svojim aktivnostima usmjerenim na promicanje prepoznatljivosti Hrvatske i to različitim kulturnim događajima, predavanjima i izložbama. Zahvalivši predstavnicima Udruge na aktivnostima koje provode, predsjednica je istaknula važnost promicanja i stvaranja prepoznatljive slike o Hrvatskoj, "mapiranju Hrvatske" kao zemlje znanja i kulture.

Na kraju radnoga posjeta Kanadi hrvatska predsjednica sudjelovala je na dobrotvornoj večeri kanadskih Hrvata za obnovu vukovarskoga vodotornja. ■

Dobrotvorna večer kanadskih Hrvata za obnovu vukovarskoga vodotornja

ENG During her working visit to Canada from the 20th to 23rd of November Croatian President Kolinda Grabar-Kitarović had a number of meetings with the local Croatian emigrant communities.

U fokusu mladi u hrvatskim manjinskim zajednicama

Prije početka skupa sudionike i v.d. ravnateljicu Mirjanu Piskulić te predsjednika Upravnoga odbora HMI-ja Milana Kovača na Pantovčaku je primila predsjednica Kolinda Grabar Kitarović

22. put su se predstavnici hrvatskih manjina okupili u velikoj dvorani HMI-a

Državni tajnik Zvonko Milas

Tekst: **Diana Šimurina-Šoufek**

Foto: **Snježana Radoš; Tomislav Bušljeta**

Stručni skup, koji već više od dva desetljeća uspješno organizira Hrvatska matica iseljenika, okupio je 4. studenoga u Zagrebu 22. put predstavnike hrvatskih manjinskih zajednica iz Crne Gore, Srbije, Mađarske, Češke, Slovačke, Slovenije, Italije, Rumunjske i Makedonije. Nedostajali su, iako najmalobrojniji, predstavnici Hrvata iz Bugarske i Kosova i, na žalost, Austrije.

Prije početka skupa sudionike i v.d. ravnateljicu Matice Mirjanu Piskulić te predsjednika Upravnoga odbora HMI-ja Milana Kovača na Pantovčaku je primila predsjednica Kolinda Grabar Kitarović.

POLOŽAJ I PROBLEMI MANJINA

Osvrnuvši se na temu ovogodišnjega Forumu "Mladi u hrvatskim manjinskim zajednicama – sadašnjost i perspektive", predsjednica je rekla kako su joj mladi iznimno značajni. Dodala je kako mladi u našim manjinskim zajednicama ima-

ju posebno mjesto u očuvanju hrvatskih korijena, nastavljanju tradicija i povezanosti s domovinom. Prilikom susreta predstavnici hrvatskih manjina izvijestili su predsjednicu Republike o položaju i problemima s kojima se susreću, s posebnim naglaskom na obrazovanje na hrvatskome jeziku u susjednim zemljama. Predsjednica Grabar Kitarović rekla

je kako se prigodom svakoga državnog posjeta veseli susretu s predstavnicima hrvatskih manjina jer želi čuti njihove probleme i prijedloge kako bi osnažila položaj Hrvata u kontaktima s dužnosnicima država u kojima žive.

Okupljenima u Velikoj dvorani HMI-ja najprije se obratio novi rukovoditelj Odjela za hrvatske manjine HMI-ja Ma-

Marin Knezović, Mirjana Piskulić i Đuro Vidmarović

"Dokumenti Vijeća Europe sve nas skupa obvezuju kad su u pitanju demokratski standardi, pogotovo osjetljivih skupina poput mladih iz manjinskih skupina."

Okupljeni su pokušali odgovoriti na pitanje kako mladi manjinci mogu sačuvati svoja posebna obilježja, a da se pri tome integriraju u sustav većinskoga društva.

rin Knezović, koji je moderirao skup zajedno s kolegom po struci, članom UO Matice Đurom Vidmarovićem, uglednim znalцем hrvatske manjinske književnosti i problematike hrvatskih manjina općenito.

SKRB MATIČNE DOMOVINE

Nazočnim gostima, sudionicima Foruma i predstavnicima medija obratili su se državni tajnik Središnjega ureda za Hrvate izvan RH Zvonko Milas, predsjednik UO HMI-ja Milan Kovač i ravnateljica Matice Mirjana Piskulić.

"Svjesni činjenice da status svih hrvatskih zajednica, pa tako i mladih u državama u kojima živite, uvelike ovisi o skrbi matične domovine te posebno o motivaciji domicilne sredine da prihvati i razvija manjinsku zajednicu - podsjećam vas da su sve naše zemlje članice Vijeća Europe. Dokumenti Vijeća Europe sve nas skupa obvezuju kad su u pitanju demokratski standardi, pogotovo osjetljivih skupina poput mladih iz manjinskih skupina. Želja nam je da naš današnji skup fokusiran na mlade uz dijalog i ideje stvori smjernice za kvalitetan odnos prema našem potomstvu iz hrvatskih manjina", rekla je u obraćanju skupu ravnateljica Matice.

Zatim je Đuro Vidmarović publiku maestralno uveo u temu manjina i manjinskoga života, respektirajući njezinu jezičnu, književnu, povijesnu, političku i zakonodavnu dimenziju.

Moderator Knezović prisutne je upoznao i s novom manjinskom nadom Hrvata u Crnoj Gori, Adrijanom Vuksanovićem, koji je održao zanimljivi prigodni govor.

U radu Foruma sudjelovali su: Mata Matarić iz somborskoga KUD-a "Vladimir Nazor", ravnateljica OŠ Tavankut Stanislava Stantić Prčić, Dražen Ilić iz Hrvatskoga kulturnog centra u Novome Sadu, predsjednik Izvršnoga odbora Hrvatskoga nacionalnog vijeća iz Subotice Darko Sarić Lukendić, predsjednik Hrvatskoga narodnog vijeća Crne Gore Zvonimir Deković, Nenad Živković i Branko Sekovanić, predsjednik i potpredsjednik Zajednice Hrvata u Makedoniji, Lenka Koprivova iz Udruge građana hrvatske narodnosti u Češkoj, članica odbora HKD Čunovo Kristina Maschkanova iz Slovačke, ravnateljica HOŠIG-a iz Budimpešte Ana Gojtan, ravnatelj pečuške Gimnazije "Miroslav Krleža" Gabor Győrfvári, predsjednik Hrvatske državne samouprave u Mađarskoj Ivan Guban, urednik Hrvatskoga programa Mađarske radiotelevizije Tomaš Fűri, Petar Antunović i Ivan Botteri iz Hrvatskog društva Ljubljana, vlč. Mar-

ko Zdravec iz Hrvatskoga kulturnog društva Velenje, predsjednik HKD Velenje Mijo Dujmović, Đanino Kutnjak u ime Saveza hrvatskih društava u Sloveniji te Anca Svetlana Facraci iz Karaševa u Rumunjskoj.

Pozivu na Forum odazvali su se i veleposlanik Crne Gore Boro Vučinić i Davor Trkulja, ministar-savjetnik u Veleposlanstvu Republike Srbije.

Usljedila su izlaganja Petra Antunovića i Ivana Botterija iz Slovenije, Zvonimira Dekovića iz Crne Gore, Nenada Živkovića iz Makedonije, Dražena Petrekanića iz Srbije, Đanina Kutnjaka iz Slovenije, Svjetlane Zeković iz Crne Gore, Dražena Ilića iz Srbije, Gabora Győrfvárija iz Mađarske, Antonelle D'Antuono iz Italije, Stanislave Stantić Prčić iz Srbije, Ane Gojtan iz Mađarske i rasprava.

OČUVANJE MANJINSKOGA IDENTITETA

Okupljeni su pokušali, ponukani izlaganjima manjinskih predstavnika i konstruktivnom diskusijom, odgovoriti na mnogobrojna pitanja, među kojima i na ona o tome kako mladi pripadnici hrvatskih manjinskih zajednica mogu sačuvati svoja posebna obilježja, a da se pri tome integriraju u socijalni, ekonomski i kulturni sustav većinskog društva te kakvu ulogu mogu imati mediji i suvremene komunikacijske tehnologije u očuvanju manjinskoga identiteta do onih kako u većoj mjeri uključiti mlade osobe u aktivnosti manjinskih zajednica...

Tridesetak predstavnika hrvatskih zajednica iz devet europskih zemalja donijelo je i ovaj put zaključke. ■

ENG The 22nd Croatian Minorities Forum was a success. The symposium has been staged for over two decades by the CHF and pools representatives of the indigenous Croatian minority communities of Montenegro, Serbia, Hungary, Czechia, Slovakia, Slovenia, Italy, Romania and Macedonia.

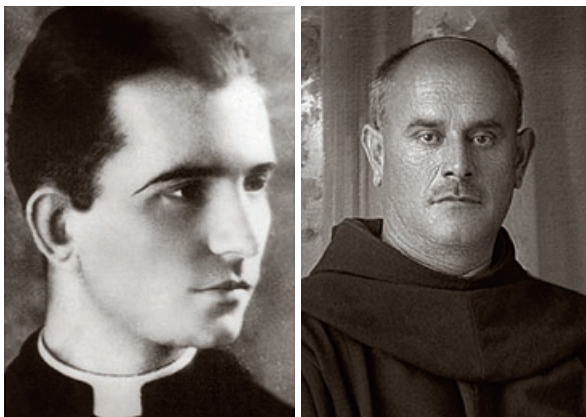
Dva nova hrvatska blaženika

Na svečanoj misi proglašenja blaženim sudjelovalo je i više od osam stotina hodočasnika iz Dubrovačke i Požeške biskupije te Zagrebačke nadbiskupije, uglavnom podrijetlom iz Janjeva i Letnice

Tekst: **IKA**

U subotu, 5. studenoga, kardinal Angelo Amato, prefekt Kongregacije za proglašenje svetih, u skadarskoj katedrali sv. Stjepana prvomučenika predsjedavao je slavljem proglašenja blaženima 38 mučenika koji su ubijeni iz mržnje prema vjeri (*in odium fidei*) u razdoblju od 1946. do 1974. godine, za vrijeme komunističkoga režima Envera Hodže.

Među novoproglašenim blaženicima u Skadru su i dvojica Hrvata, fra Serafin Glasnović Kодиć rodom iz Janjeva i don Anton Muzić, rodom iz Vrnakovola, župa Letnica. Među biskupima koji su koncelebrirali tijekom misnog slavlja bili su zadarski nadbiskup i predsjednik HBK Želimir Puljić, požeški biskup Antun Škvorčević i dubrovački biskup Mate Uzinić te biskup iz BiH Tomo Vukšića i Pero Sudar. Na svečanoj misi proglašenja blaženim sudjelovalo je i više od osam stotina hodočasnika iz Dubrovačke i Požeške biskupije te Zagrebačke nadbiskupije, uglavnom podrijetlom iz Janjeva i Letnice.

Don Anton Muzić i fra Serafin Glasnović Kодиć

Kardinal Amato istaknuo je u svojoj homiliji misao pape Franje da mučiteljima treba oprostiti, ali i da trebamo čuvati spomen na naše mučenike. 'Ne smijemo ih prepustiti zaboravu, nego im se uvijek možemo – i trebamo – obraćati u svojim molitvama', poručio je kardinal Amato. Dodajmo ovome da je umjetnik Dragutin Glasnović, pranećak fra Serafina Glasnovića – Kодиća, izradio tri relikvijara u kojima će moći novoga blaženika biti pohranjene u župama sv. Nikole u Janjevu i Kistanju te u crkvi Bezgrešnog začeća BDM u zagrebačkoj Dubravi, izvijestio je HKR.

Ova beatifikacija 38 mučenika predstavlja važan korak u duhovnoj obnovi Albanije koja je dugo vremena bila gotovo potpuno izolirana i gdje su vjera i vjernici bili izloženi najtežim progonima. Nakon završetka Drugoga svjetskog rata vlast u Albaniji preuzeo je komunistički režim pod vodstvom Envera Hodže koji je 1967. proglasio "prvu ateističku državu na svijetu". Tadašnji primas Albanije, mons. Vincenzo Prennushi, odbio je Hodžin zahtjev da osnuje samostojnu albansku Crkvu nezavisnu od Rima, zbog čega je završio u zatvoru gdje je 1949. i preminuo od posljedica mučenja. Slična sudbina dogodila se i njegovim sumučenicima, 37 slugama Božjim među kojima su bila i dvojica Hrvata, fra Serafin Glasnović Kодиć rodom iz Janjeva i don Anton Muzić rodom iz Vrnakovola, župa Letnica. Za vrijeme režima Envera Hodže ukupno je u zatvoru umrlo ili su pogubljeni sedam biskupa, 111 svećenika, 10 redovnika i 8 redovnica, a razoreno je 1.820 katoličkih, pravoslavnih i muslimanskih bogomolja. One koje nisu srušene prenamijenjene su za druge svrhe. ■

bio je Hodžin zahtjev da osnuje samostojnu albansku Crkvu nezavisnu od Rima, zbog čega je završio u zatvoru gdje je 1949. i preminuo od posljedica mučenja. Slična sudbina dogodila se i njegovim sumučenicima, 37 slugama Božjim među kojima su bila i dvojica Hrvata, fra Serafin Glasnović Kодиć rodom iz Janjeva i don Anton Muzić rodom iz Vrnakovola, župa Letnica. Za vrijeme režima Envera Hodže ukupno je u zatvoru umrlo ili su pogubljeni sedam biskupa, 111 svećenika, 10 redovnika i 8 redovnica, a razoreno je 1.820 katoličkih, pravoslavnih i muslimanskih bogomolja. One koje nisu srušene prenamijenjene su za druge svrhe. ■

Mnoštvo ispred skadarske katedrale

Umjetnik Dragutin Glasnović, pranećak fra Serafina, izradio je tri relikvijara u kojima će moći novoga blaženika biti pohranjene u župama u Janjevu i Kistanju te u zagrebačkoj Dubravi.

Janjevački hodočasnici

ENG Janjevo region Croatian friar Serafin Glasnović Kодиć and priest Anton Muzić have been declared blessed at a ceremony in the cathedral in Shkodër among 38 martyrs killed in the crackdown against the religious community during the communist regime in Albania.

BOŽIĆ I PODIJELJENI DOM

Naši su iseljenici spoznali odavno emotivnu snagu podijeljenoga doma koja im je ojačala samopouzdanje i otvorila srca za prihvata drukčijih svjetova - uzajamnom ljubavlju i poštovanjem

Suvremeno doba obilježeno je rastom broja mobilnih studenata na globalnoj razini kada taj val zahvaća više milijuna mladih. Najstariji europski program za mobilnost studenata i nastavnika Erasmus, pokrenut prije tri desetljeća (1987.), trenutno spaja više od 2.100 visokoobrazovnih institucija iz 31 europske zemlje među kojima je i Hrvatska. Mladi iz RH tu povlasticu s bespovratnim sredstvima koriste tek ovog desetljeća, dok izvrsni studenti naših korijena rođeni u dijaspori participiraju u mobilnosti akademske zajednice Sjeverne i Južne Amerike, Australije i Novoga Zelanda još od početka te vrste ljudske pokretljivosti. Riječ je o mreži čiji programi samo na Starome kontinentu za razdoblje između 2004. i 2020. planiraju pružiti potporu oko četiri milijuna studenata - kako bi stekli iskustvo i vještine izobrazbom ili volontiranjem u inozemstvu. Nedvojbeno, ta mreža značajno povećava prilike za suradnju između svjetova obrazovanja i rada. Migranti naših korijena raznih provenijencija prvi su u hrvatskome narodu spoznali emotivnu snagu podijeljenoga doma koja im je ojačala samopouzdanje i otvorila srca za prihvat drukčijih svjetova - iskrenom uzajamnom ljubavlju i poštovanjem.

Sjajan primjer nedavno smo imali prilike vidjeti na *V. susretu hrvatskih studenata Njemačke* u čijem je radu u Berlinu od 28. do 30. listopada sudjelovalo 80 mladih iz Darmstadta, Esslingena, Filderstadta, Ingoldstadta, Frankfurta, Kassela, Krefelda, Münchena, Stuttgarta, Weiblingena, uz goste iz Splita i Zagreba u organizaciji Hrvatskoga dušobrižničkog ureda te ugledne europske zemlje i privlačne migrantske destinacije.

Obrazovani mladi naših korijena iz dijaspore i domovine bili su zajedno i među sudionicima *IV. svjetskoga kon-*

Piše: Vesna Kukavica

gresu za *pastoral stranih studenata* koje je u audijenciju primio 1. prosinca Sveti Otac u Vatikanu. Kongres, koji tradicionalno organizira Papinsko vijeće za pastoral migranata, u višednevnome radu propitivao je moralne izazove mobilnosti akademske zajednice u pogledu zdravijega društvenog okružja čovječanstva. „Znanje je povlašteni put za cjeloviti razvoj društva. Biti student u stranoj zemlji u drukčijem kulturnom obzoru omogućuje vam pogled na svijet iz drukčije perspektive te da se bez straha otvorite *drugom i drukčijem*. Tako vi i oni koji vas primaju postajete tolerantniji i gostoljubiviji. Vrijeme provedeno u inozemstvu treba biti prilika za osobni i intelektualni razvoj studenata koji će nakon povratka u svoju domovinu dati važan doprinos društvu. Ako netko slobodno izabere otići u inozemstvo radi posla ili stručnog usavršavanja, to je dobro; no žalosno je vidjeti danas mlade koji su prisiljeni napuštati domovinu jer im nedostaje mogućnosti da joj daju svoj doprinos. Društvo je pozvano sa svoje strane novoj generaciji ponuditi radna mjesta da se spriječi *odljev mozgova*. Jačajući socijalne vještine, jačamo povjerenje u sebe i druge, obzori se šire kao i vizija budućnosti te se rađa i želja da zajedno izgrađujemo opće dobro“, poručio je papa Franjo u obraćanju sudionicima *Svjetskoga kongresa za pastoral stranih studenata*. „Mladima osobno i kulturno obogaćivanje olakšava ulazak u svijet rada. Nužno je stoga obrazovanje koje uči kritičkom načinu razmišljanja te nudi proces sazrijevanja u vrijednostima kako bi se formirali mladi ljudi koji žedaju za istinom, a ne moći, spremni braniti vrijednosti te živjeti milosrđe i

ljubav, temeljne stupove zdravog društva“, zaključio je Sveti Otac.

Kad je u pitanju naša skrb o studentima u pokretu, uz tim mons. Ivice Komadine, delegata za hrvatsku pastvu u Njemačkoj, svećenike iz Berlina na čelu s Franom Čugurom, kao i neizostavnim dr. sc. Adolfom Polegubićem, urednikom časopisa *Živa zajednica* - ovom prigodom s ponosom ističemo stoljetnu skrb o mladima naše prekomorske organizacije Hrvatske bratske zajednice Amerike koja se desetljećima brine o mobilnosti studenata vlastitom Školarinskom zakladom, čija se mreža svake godine financijski ojačava baš u vrijeme darivanja - popularnom *Božićnom kampanjom* za stipendiranje mladih američkih Hrvata.

Ovoga Došašća osobito nas se dojmio čin darivanja američkih Virovitičana iz obitelji Josepha M. Ivceviča. Nakon višegodišnjih uplata u kampanji pokrenuli su *Obiteljski školarinski fond Josepha M. Ivceviča* (McKeesport, PA) za stipendiranje mladih pri Školarinskoj zakladi HBZ-a i to kao 91 individualni fond s donacijom od 10.000 dolara. Joseph M. Ivcevič sa suprugom Kay i sestrom Leonom Thompson, diplomiravši šezdesetih prošloga stoljeća uz bespovratnu pomoć HBZ-a, osnivanjem obiteljskoga fonda ispunjavaju zavjet precima kako primljenu pomoć SZ neće nikada zaboraviti. Filantropski je to čin ljubavi i uspomene na djeda koji se 1912. doselio u SAD i oca Branka J. Ivceviča koji mu se na Ellis Islandu pridružio kao siromašni desetogodišnji sin 1920. Božić, najradosniji blagdan u kršćanskome svijetu, duboko je prožeo vjersko-kulturnu povijest čovječanstva. Hrvatski narod otajstvo Božića izrazio je u mnogobrojnim božićnim običajima, kulturnim stvaralaštvom i istinskim vjerničkim ponašanjem koje se s koljena na koljeno prenosi kao u američkoj obitelji Ivceviča. ■

ENG Around Christmas the Croatian emigrant communities organise thousands of humanitarian events around the world. The Joseph M. Ivcevič scholarship fund (McKeesport, PA) provides youth assistance under the CFU scholarship programme as an individual fund.

Poznajete li možda bogatu baku sa švicarskom mirovinom?

Jedan od značajnijih ustupaka nove porezne reforme odnosi se na ljude koji su veći dio ili čitav radni vijek odradili u inozemstvu, a kao umirovljenici žive u Hrvatskoj

Sastanak Udruge „Iseljenici, povratnici i useljenici“ s predstavnicima Središnjeg državnog ureda za Hrvate izvan RH i predstavnicima Porezne uprave na kojem su ukazali na probleme retroaktivne naplate poreza

Tekst: Ruža Studer Babić Foto: Snježana Radoš

U sklopu porezne reforme, sadašnja Vlada i ministar financija Zdravko Marić, za sada, namjeravaju ispraviti nepravdu koju je iseljenicima-povratnicima i potencijalnim povratnicima nanescena nadopunom Zakona o dohotku. Naime, Vlada Zorana Milanovića počela je 2012. godine oporezivati inozemne mirovine, i to na isti način kao i sve druge dohotke po stopama od 12, 25 i 40 posto. Jedan od značajnijih ustupaka nove porezne reforme koji bi trebao stupiti na snagu od Nove godine odnosi se na ljude koji su veći dio ili čitav radni vijek odradili u inozemstvu, a kao umirovljenici žive u Hrvatskoj. Njihove bi se inozemne mirovine trebale oporezivati uglavnom s 12 posto (uvećano za prirez gdje ga ima), a pod udar veće stope od 18 posto došli bi jedino oni

čije su mirovine veće od 21.000 kuna, i to na razliku iznad 21.000.

Ovih smo dana imali priliku pročitati u hrvatskome tisku da su umirovljenici s inozemnim mirovinama uz dobro plaćene menadžere najveći dobitnici nove porezne reforme. Iz perspektive iseljeničstva takav razvoj događaja je pozitivan. Dakako, dugoročno bi to koristilo i državnome proračunu. Objema stranama. Međutim, ne znači da će ono što je najavljeno biti i ostvareno.

RETROAKTIVNA NAPLATA POREZA

Pozitivna odluka imala bi i trenutačno dobar efekt. Potaknuo bi se povratak

iseljeničstva u domovinu, a možda bi se i zaustavio odlazak onih umirovljenika-povratnika koji su već spremni opet napustiti domovinu. Unatoč eventualno dobrim najavama za novu poreznu reformu, ona prethodna već je mnogima ostavila gorak okus. Olakšanje su tek mizerno osjetili oni umirovljenici-povratnici pogođeni retroaktivnom naplatom poreza. Oni pogođeni ovrhama za porezni dug, dug za koji nisu znali da imaju, i to unatrag četiri godine.

Dosta njih nije u stanju platiti u traženom roku pa je i njihova egzistencija i mirna starost dovedena u pitanje. S druge strane, treba se upitati trebaju li svu krivnju i teret snositi umirovljenici-povratnici? Mogu li oni biti krivi što nisu na vrijeme obaviješteni da su postali porezni obveznici? Trebamo li svi mi Hrvati svaki dan pratiti Narodne novine? U ime svih tih umirovljenika treba postaviti pitanje: Tko je i zašto čekao skoro pune četiri godine da ih obavijesti da su postali porezni obveznici?

U svakidašnjici su nam poznate bake-povratnice iz Švicarske, puno njih. Znamo i da neke od tih baka već tjednima ne spavaju, zabrinute hoće li stvarno u svojoj domovini biti ovršene.

Zbog nemogućnosti plaćanja retroaktivnoga poreznog duga, Udruga "Iseljenici, povratnici i useljenici" već mjesecima pokušava skrenuti pažnju nadležnima na te novonastale probleme.

Ovih smo dana imali priliku pročitati da su umirovljenici s inozemnim mirovinama uz dobro plaćene menadžere najveći dobitnici nove porezne reforme.

Nekoliko puta razgovaralo se s predstojnikom Državnoga ureda za Hrvate izvan RH Zvonkom Milasom kako bi mu se objasnili problemi nastali zbog visokih poreznih stopa i retroaktivne potražnje od Porezne uprave. Dopise su dobili i Ured predsjednice, kao i Ministarstvo financija. Razgovaralo se i s ravnateljem Porezne uprave Zdravkom Zrinušićem. Dakle, s problemima su upoznati svi oni koji bi mogli utjecati na to da se ti problemi riješe.

POBOLJŠAN ODNOS ISELJENIŠTVA I DOMOVINE

Dolazak Zvonka Milasa na sadašnju poziciju zasigurno je poboljšao odnos iseljeničtva i domovine. Probleme s kojima su suočeni povratnici-umirovljenici prepoznao je i prosljedio nadležnome ministarstvu.

Na upit kako bi komentirao poreznu reformu i odnos ove Vlade prema iseljeničtvu, Milas je rekao: "Iseljeničtvo je oduvijek bilo od iznimne važnosti za domovinu. Moramo vratiti povjerenje

koje su iseljenici izgubili i na tome radimo. Ova porezna reforma i namjera Vlade pokazuje da se želi poticati povratak iseljenika." Naglasio je da će se osobno zalagati za to da se veza s iseljeničtvom učvrsti.

Kako je porezna reforma još u tijeku i treba dobiti "blagoslov" Sabora, iseljenici i povratnici s nadom u pozitivne promjene nestrpljivo čekaju definitivnu odluku i primjenu nove porezne refor-

me. No, ako tako i bude izglasovano, još uvijek preostaje golem put za prevaliti, a to je retroaktivno oporezivanje. Njima ne preostaje ništa drugo nego nastaviti tražiti put rješenja i maštati da jednom budu bogate bake iz Švicarske. ■

ENG One of the more significant concessions in the latest reform of the tax system pertains to people who spent their entire or the majority of their working lives abroad and are enjoying their retirement in Croatia.

DOMOVINSKA VIJEST

VLADA VRLO ZADOVOLJNA RASTOM BDP-a OD 2,9 POSTO

ZAGREB - Državni zavod za statistiku (DZS) objavio je 30. prosinca prvu procjenu prema kojoj je bruto domaći proizvod (BDP) u proteklom kvartalu porastao 2,9 posto u odnosu na isto razdoblje prošle godine. To je već osmo tromjesečje zaredom kako BDP raste, i to brže nego u prethodnom, kada je gospodarstvo ojačalo 2,8 posto. Rast od 2,9 posto je najbrži još od drugog kvartala 2008. godine, kada je BDP

porastao po istoj toj stopi. Sve sastavnice BDP-a su porasle. Najveći doprinos povećanju obujma BDP-a, prema podacima DZS-a, ostvaren je rastom izvoza usluga, pri čemu su najznačajnije turističke usluge. I doprinos domaće potražnje bio je pozitivan. Među sastavnicama domaće potražnje najsnažniji pozitivan utjecaj na kretanje gospodarske aktivnosti prouzročio je rastom izdataka za konačnu potrošnju kućanstava.

Hrvatska je po ostvarenoj godišnjoj stopi rasta BDP-a u trećem tromjesečju u gornjoj polovini među članicama Europske unije (EU), dok je u usporedbi s prethodnim tromjesečjem ostvarila najbrži rast među svim članicama EU-a.

"Vlada je vrlo zadovoljna takvim pokazateljima. Oni jasno svjedoče da Hrvatska ide u dobrom smjeru. Posebno smo zadovoljni što je trend rasta nastavljen u svim industrijama, osobito to primjećujemo u turizmu i izvozu. Ovakav signal daje dodatni optimizam u nastavku izgradnje poticajnog i jednostavnog poslovnog okruženja, s ciljem postizanja još viših stopa rasta", rekao je Plenković na izvanrednoj konferenciji za novinare u Banskim dvorima. Podsjetio je da je Vlada projicirala stopu rasta BDP-a u 2017. na 3,2 posto, "s tendencijom daljnjeg rasta".

Dobri ekonomski pokazatelji, povećanje izvoza i BDP-a te smanjenja deficita doveli su i do poboljšanja položaja Hrvatske na ljestvici globalne konkurentnosti za 2016. i 2017., istaknuo je premijer. (Hina)

Tisuće riječi na dlanu – vrhunac kulturne sezone

Predsjednik Vlade RH Andrej Plenković obišao je *Interliber* u pratnji ministrice kulture Nine Obuljen Koržinek i direktorice Zagrebačkoga velesajma Dine Tomić, hvaleći kvalitetu nove ponude hrvatskog izdavaštva, kao i atraktivnog prevodilaštva međunarodnih naslova

Premijer Andrej Plenković
ostavlja poruku na Zidu čitatelja knjiga

Tekst: Vesna Kukavica Foto: Hina

Zagreb je sredinom studenoga tijekom pet intenzivnih dana bio istinsko središte izdavačkog stvaralaštva i kreativne industrije u ovome dijelu Europe, uvjerali smo se na mnoštvu programa 39. međunarodnoga sajma knjiga i učila *Interliberu*, koji se održavao paralelno sa sajmovima *Infogamer by Rebot* i *Inova* na Zagrebačkome velesajmu od 8. do 13. studenoga 2016. U ukupno devet paviljona svoje proizvode i usluge prezentiralo je 950 izlagača iz 32 zemlje pa je bilo sadržaja za sve generacije. Od toga mnoštva izlagača trećina je izdavača knjiga, ističe predsjednik Zajednice nakladnika i knjižara Hrvatske Mišo Nejašmić, ustvrdivši da se *Interliber* profilirao kao najveća književna manifestacija u Hrvatskoj koja okuplja ugledne

nakladnike i knjižare. Vidjeli smo tako vodeće nakladnike iz više od 12 zemalja - Austrije, BiH, Francuske, Hrvatske, Italije, Kine, Nizozemske, SAD-a, Slovenije, Srbije, Španjolske te Velike Britanije - među kojima su i autori iz hrvatske dijaspore. Ovogodišnja novost *Interlibera* je otvaranje galerije, gdje se svakog dana do kasno u noć družilo s autorima i sudjelovalo u edukativnim radionicama.

VIŠE OD 100.000 POSJETITELJA

Atraktivne naslove ponudila je *Školska knjiga*, *Fraktura*, *Matica hrvatska*, *AGM*, *Golden marketing* - TK, *Algoritam*, *Meandar Media*, *Alfa*, *Naklada Bošković* i dr. Interes za knjigu bio je velik i organizator sajmovanja ZV hvali se da je *Interliber*, koji se tradicionalno održava pod pokroviteljstvom Ministarstva kulture Republike Hrvatske, vidjelo više od 100.000 posjetitelja.

Živi zid Školske knjige

Više od 1.500 ljudi, među kojima i hrvatski premijer Andrej Plenković, podijelilo je sa *Školskom knjigom* svoje misli o knjigama, važnosti čitanja te koliko i kako knjige utječu na naš život. U knjigama je pohranjeno znanje cijeloga svijeta, povijest, sjećanje čovječanstva. Uz knjige rastemo, iz njih učimo, uz njih volimo i tugujemo, radujemo se i zaljubljujemo. Knjige nas čine boljim ljudima. Na šarenome zidu su i divne poruke učenika i studenata iz Vojvodine i srednje Bosne te studenata iz Gradišća i Berlina. Predsjednik Vlade RH Andrej Plenković posjetio je sajam *Interliber* 11. studenoga u pratnji ministrice kulture Nine Obuljen Koržinek i direktorice Sajma Dine Tomić, istaknuvši kako je riječ o vrhuncu kulturne sezone u RH i o jednoj od najkvalitetnijih prigoda za predstavljanje hrvatske izdavačke djelatnosti te izvrsnome događaju za hrvatsku kulturu i identitet, uz poruku kako ova Vlada ima sluha za kulturu i knjige.

U ukupno devet paviljona svoje proizvode i usluge prezentiralo je 950 izlagača iz 32 zemlje pa je bilo sadržaja za sve generacije.

Čitateljska publika 39. Interlibra svih naraštaja iz zemlje i iseljeništva

Posjetitelji iz dijaspe, od Bruxelles, Berlina do Beča preko srednje Bosne do Subotice, najviše su zanimali naslovi hrvatske kulture i jezikoslovlja, povijesti, naše lijepe književnosti i publicistike, magičnog kulinarstva, vrijedne leksikologije pa nije neobično da su susrete zakazivali na gostoljubivome štandu najmoćnije nakladničke kuće u RH – *Školske knjige*, predsjednika Uprave i glavnoga urednika Ante Žužula, sklonog filantropiji hrvatskim zajednicama iz inozemstva. Riječi su to Katarine Čeliković, koja svake godine iz Vojvodine dovodi učenike.

Nakladnik *Školska knjiga* na ovogodišnjem *Interliberu* predstavio se bogatim nakladničkim programom s čak 60 novih naslova, među kojima uočavamo knjige "Biblioteke za poticanje čitanja", među čijim se naslovima ističe na sajmu predstavljen debitantski roman Iva Adlešić Pervan "Stepenice do neba". Predstavljanje na Zagrebačkome velesajmu sjajno je vodila urednica ŠK Miroslava Vučić. Već godinama M. Vučić

i ŠK otvaraju 'sajmovanje' najplodnijim živućim prozaikom Ivanom Aralicom, predstavivši tako javnosti njegov novi roman "Anastazija - oluje u tihom ozračju". Fabula romana je razorno djelovanje partijskih dogmi udruženih s ljudskim opaćinama, koje se često iza njih skrivaju.

JEZIČNE TEHNOLOGIJE

Planetarno sveprisutne jezične tehnologije ušle su u najširu primjenu i u RH u vrijeme kada je hrvatski službeni jezik i Europske unije. Digitalne inačice rječnika *Školske knjige*, objavljeno je na *Interliberu*, možete preuzeti u tri jednostavna koraka besplatnom aplikacijom *Rječnici*, ali pri kupnji samo jednog rječnika u izdanju *Školske knjige*. Najpotpuniji rječnik suvremenoga hrvatskog jezika, vrhunac leksikografske produkcije ŠK, dostupan je na Internetu. Možete poput autorice ovih redaka preuzeti aplikaciju za Windows operative sustave i Android uređaje. *Tisuću i osamsto stranica rječnika na dlanu* - slogan je toga magičnoga digitalnog repozitorija *Školske knjige* (www.rjecnici.hr), koji registriranim korisnicima daruje živo leksičko blago hrvatskoga jezika. Klikom miša i vi iz udaljenih hrvatskih domova diljem

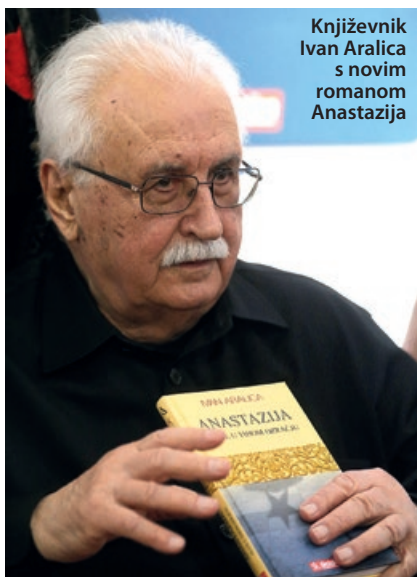
Divot izdanje akademika Krešimira Nemeca "Gospodar priče – poetika Ive Andrića" sveobuhvatna je monografija o jedinome hrvatskom nobelovcu i njegovu književnom opusu.

Sabrana djela Ive Andrića

Globusa možete oćutjeti ove fantastične mogućnosti koje Vam pruža aplikacija *Rječnici*, uz internetsko pretraživanje svih leksikoloških priručnika *Školske knjige*. Zagugljajte i Babić - Finkin zlatni *Pavopis hrvatskoga jezika*.

Svidjela nam se također atraktivno opremljena knjiga Krešimira Bačića "Uvod u suvremenu hrvatsku književnost 1970. - 2010.", koja donosi pregled književnih fenomena i autora, među ko-

Književnik Ivan Aralica s novim romanom *Anastazija*

Trideseti svezak djela Ivan Aralica

Novi roman Ivana Aralice "Anastazija - oluje u tihom ozračju" predstavljen je prvoga dana *Interlibera*, privukavši ljubitelje ovoga uglednog prozaista na štand *Školske knjige*. Roman su predstavili, uz autora, urednica Miroslava Vučić i Damir Pešorda, koji potpisuje pogovor. Tema romana je razorno djelovanje partijskih dogmi udruženih s ljudskim opaćinama koje se često iza njih skrivaju. Pešorda je istaknuo kako se i u ovome romanu Aralica pokazuje majstorom stila te pripovjedačem koji se ne umara, ali i autorom koji čvrsto drži konce priče u rukama. Aralica je napomenuo da je hrvatska književnost ostavila neobrađen komunizam onakav kakav je on bio. "Zato ja i danas, jer se njegovi modeli javljaju u svakodnevi, pišem o tom komunizmu", rekao je Aralica. Roman je kao 30. svezak djela Ivana Aralice objavila *Školska knjiga*. Akademik Ivan Aralica rođen je u Promini 1930. godine. Napisao je mnogobrojne knjige, među kojima su najčitaniji romani o suvremenoj tematici "Ambra" i "Fukara".

Posjetitelje iz dijaspore najviše su zanimali naslovi hrvatske kulture i jezikoslovlja, povijesti, naše lijepe književnosti i publicistike, magičnog kulinarstva i vrijedne leksikologije.

jima su prvi put valorizirani i opusi naših suvremenih izvandomovinskih spisatelja koji pišu na materinskome jeziku. Estetski kriterij zahvatio je suvremenike poput emigrantskoga pjesnika Borisa Marune (1940. - 2007.), Mile Stoića (BIH, Austrija), Jasne Melvinger i Tomislava Žigmanova (Vojvodina), Stjepana Blažetina (Mađarska), te prozaiste poput Josipa Mlakića (BiH) i Nede Mirande Blažević Krietzman (SAD). Kritičarka Jagna Pogačnik naglasila je značaj izdvojenih književnih fenomena koje Bačić raščlanjuje u kulturnom, političkom i društvenom kontekstu. Pogačnik smatra da se još nitko na takav način, kao što je to učinio Bačić, nije uhvatio u koštac sa suvremenom književnom scenom. Bačić je na predstavljaju rekao kako je svojom knjigom htio otvoriti prozor u razdoblje

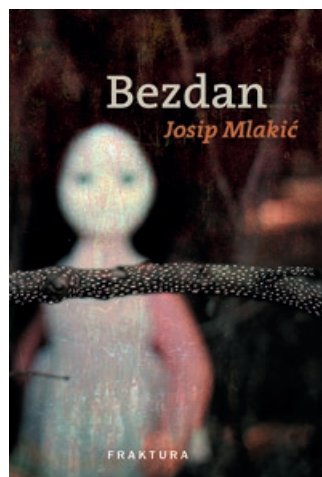
koje još nije bilo opisano. Knjiga "Uvod u suvremenu hrvatsku književnost 1970. - 2010.", koja obuhvaća 241 str., podijeljena je na četiri cjeline – *Sedamdesete*, *Osamdesete*, *Devedesete* i *Nulte godine*. Na kraju knjige objavljen je popis literature te kazalo imena. Krešimir Bačić rođen je u Gradištu 1962. Piše poeziju, književnokritičke i esejističke tekstove, a bio je urednik kulturnoga *Studentskog lista* koji je osamdesetih najavio dolazak višestrančja. Pročelnik je Katedre za stilistiku na Filozofskome fakultetu u Zagrebu.

ZAOKRUŽENO ANDRIĆEVO DJELO

Divot izdanje akademika Krešimira Nemeca "Gospodar priče – poetika Ive Andrića" sveobuhvatna je monografija o jedinom hrvatskom nobelovcu i njegovu književnom opusu. Predstavljač knjige iz BiH Ivan Lovrenović Nemecovu studiju ocjenjuje vrhunskom i smatra kako su hrvatski prigovori da je Andrić renegat nevažni jer je Andrić, kako ocjenjuje, u mnogočemu bio renegat. Ustvrdio je da Nemcova raščlamba pokazuje kako Andrić nikad nije napustio hrvatski jezik, ono što mu Hrvati prigovaraju, te dodao kako se

koristio i srpskim i bosanskim jezikom. Andrić je koristio štokavicu, rekao je, dodajući kako su taj jezik rabili u najširem značenju štokavskoga i bosanski fratri. Akademik Tonko Maroević smatra da je Nemec iznimno dobro zaokružio Andrićevo djelo, kružno oblikujući ovu sjajnu kroatističku monografiju.

Knjigu Darka Bekića "Povijest hrvatske diplomacije – prvi dio (do 1918.)" predznajega dana *Interlibera* predstavili su na sajmu u nazočnosti uglednika iz političkoga života, uz autora, predsjednik Uprave ŠK Ante Žužul i akademici Franjo Šanjek te Davorin Rudolf. Žužul je istaknuo kako nam dramatična hrvatska povijest postavlja pitanje *jesu li Hrvati tijekom svoje tisućljetne povijesti imali svoju diplomaciju?* Prema Žužulovim riječima, kruna mudrosti i hrabrosti hrvatskoga naroda do punoga izra-

"Fraktura", novi roman književne zvijezde iz BiH Josipa Mlakića

žaja došla je tijekom Domovinskoga rata kada smo, kako je rekao, međunarodnim priznanjem neovisnosti RH potvrdili neporecive domete pregovaračke vještine, ponosa i diplomacije. Drugi dio "Povijesti hrvatske diplomacije" koji obuhvaća posljednjih stotinjak godina stići će na idući Interliber. ■

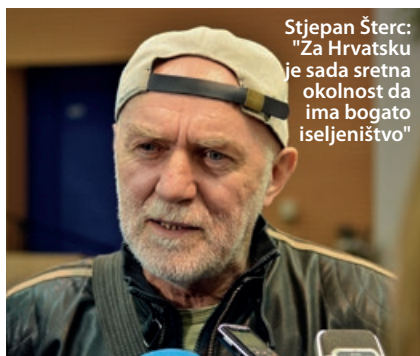
ENG Nine hundred fifty exhibitors from thirty-two countries presented their products and services across nine pavilions at the 39th Interliber international book and teaching aids fair, offering content for all generations.

Mladi čitatelji iz dijaspore

Matica je osobito ponosna da ugledni izdavači poput *Školske knjige* svake godine na *Interliberu* ugoste mnogobrojne ekskurzije mladih iz hrvatskih zajednica iz srednje i jugoistočne Europe, od Vojvodine preko srednje Bosne do Mađarske, kao i ostalih europskih središta od Beča do Berlina i Bruxellesa. Knjižnice grada Zagreba i Hrvatski centar za dječju knjigu, koji vodi agilna Ranka Javor, pobrinuli su se da se iseljenička mladež susretne s vrsnim mladim piscima kao što su Ivan Jozić, Iva Tkalac, Borna Vujčić, Igor Gerenčar, Boris Hajoš, Draga Komparak i Zoran Antičević, koje je Ministarstvo kulture RH, uoči *Interlibera*, predstavilo i na glasovitome Frankfurtskom sajmu knjiga.

Povezivanje s iseljeništvom strateško pitanje

Šterc je rekao kako s priključivanjem resora demografije u Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku, demografska problematika u Hrvatskoj ima institucionalnu razinu, i to najvišu, u Vladi RH

Stjepan Šterc:
"Za Hrvatsku
je sada sretna
okolnost da
ima bogato
iseljeništvo"

Tekst/foto: Hina

Demograf Stjepan Šterc je 21. studenoga u Karlovcu, na tribini "Demografski put Hrvatske prema budućnosti", poručio kako je povezivanje Hrvatske s iseljeništvom strateško pitanje za demografsku revitalizaciju i gospodarski razvoj, pri čemu su Irska, Island, Francuska i skandinavske zemlje primjeri kako preokrenuti loša demografska kretanja. Šterc je na tribini, koju je organizirala HDZ-ova Zajednica žena "Katarina Zrinski", rekao kako s priključivanjem resora demografije u Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku, demografska problematika u Hrvatskoj ima institucionalnu razinu, i to najvišu, u Vladi RH.

"Sada nam preostaje da svi zajedno upozoravamo na činjenicu da je demografsko pitanje odmah iza gospodarskog, najvažnije za opstanak i budućnost Hrvatske, štoviše da su demografska rješenja temelj svakoga drugog razvitka, pa i gospodarskoga", istaknuo je. Ustvrdio je kako negativna demografska kretanja, prirodni pad i iseljavanje vode u urušavanje svih sustava u državi, zdravstvenog, mirovinskog, obrazovnog i sustava

radne snage, zbog čega političari moraju shvatiti da ne postoji ništa važnije od tih pitanja, o kojima će ovisiti budućnost Hrvatske. "Demografska slika jedne zemlje mijenja se u dva modela, revitalizacijskim modelom domicilne populacije i onim useljeničkim. Za Hrvatsku je sada sretna okolnost da ima bogato iseljeništvo te bi ono sada moralo biti potencijal za demografsku revitalizaciju Hrvatske. Moramo se povezati s iseljeništvom jer je to strateško pitanje, ne samo demografskoga opstanaka, već i gospodarskoga", poručio je Šterc. Upozorio je na "visoku, gotovo funkcionalnu korelaciju stope zaposlenosti i nezaposlenosti sa stopama rađanja".

Ministrica demografije, obitelji, mladih i socijalne politike Nada Murganić najavila je donošenje demografske strategije s programom svih demografskih mjera, istaknuvši da demografska zapuštenost traje od pedesetih godina prošlog stoljeća, ne može se riješiti u kratkome

roku, ali se s nekim mjerama već kreće. Primjerice, rekla je, u Poreznoj upravi se primjenjuje porast neoporeziva dijela dohotka ovisno o broju djece u obitelji, a slijede prijedlozi tog ministarstva da se ugradi u državni proračun da se ne oporezuju roditeljske naknade oca ili majke, da se delimitira drugi dio porodijske naknade i slično. "Sve se potrebne mjere neće realizirati odmah i istodobno, raspravit će se prvo na Vladi, zatim usvojiti u Hrvatskome saboru i vjerujem da će postati obveza ne samo ove vlade, već i budućih vlada", rekla je Murganić.

Državni tajnik Ministarstva demografije, demograf Marin Strmota, naglasio je da je demografska slika gora nego što se zna jer statistike ne obuhvaćaju sve nove iseljenike. "Ljudi odlaze a da se za pravo ne odjave, ali prema podacima iz Njemačke, Irske, Austrije i još nekih zemalja, u protekle četiri godine iselilo se iz Hrvatske više od sto tisuća uglavnom mladih ljudi", rekao je. ■

Tribina o demografskoj problematiki u Karlovcu

ENG At a round table held in Karlovac on Croatia's Demographic Route to the Future demographer Stjepan Šterc noted that connections with the emigrant communities is a strategic matter in the country's demographic revitalisation and economic development.

"Vu tem koli se Pomurje pleše"

Od 2000. godine, otkako se priređuje najveći "blagdan" Hrvata u Mađarskoj, pomurski Hrvati treći put su bili u ulozi domaćina, što im je bila prilika da učvršćuju veze s cjelokupnom hrvatskom zajednicom

U bogatom programu nastupili su i najmlađi pomurski folklorši

Veleposlanik Gordan Grlić Radman, biskup Josip Mrzljak i župan Ivan Vučić

Tekst/Foto: Medijski centar Croatica (Hrvatski glasnik); Bernadeta Blažetin i Kristina Goher

Sedamnaesti *Dan Hrvata* u organizaciji Hrvatske državne samouprave (HDS) u Mađarskoj i Saveza Hrvata u Mađarskoj, pod pokroviteljstvom predsjednice Republike Hrvatske Kolinde Grabar Kitarović i predsjednika Mađarske Jánosa Ádera, održan je 19. studenoga u pomurskoj regiji, u gradu Kaniži (Nagykanizsa). Od 2000. godine, otkako se priređuje najveći "blagdan" Hrvata u Mađarskoj, pomurski Hrvati treći put su bili u ulozi domaćina, što im je bila prilika da učvršćuju veze s cjelokupnom hrvatskom zajednicom u državi, ali i izvan nje, da se malo i sami promiču i da se ponose onim što su uspjeli sačuvati tijekom stoljeća te da naglase u kojem smjeru žele nastaviti.

Dan Hrvata iz godine u godinu priređuje se sličnim scenarijem, ali ono što mu daje osebnost jest uvijek regija u kojoj se održava. Program dana i ove godine započet je svetom misom na hrvatskome jeziku u crkvi Srca Isusova koju je predvodio varaždinski biskup Josip Mrz-

Odličja zaslužnim Hrvatima u Mađarskoj

Dan Hrvata uvijek je prigoda da se osobama ili zajednicama zahvali na učinjenome trudu i obavljenome poslu na različitim poljima uzdizanja hrvatske narodnosti u Mađarskoj. U ime Hrvatske državne samouprave i Saveza Hrvata u Mađarskoj odličja su uručili predsjednici Ivan Guban i Josko Ostrogonac. Hrvatska državna samouprava za istaknutu djelatnost na području hrvatskoga društveno-političkog života u Mađarskoj dodijelila je posthumno nagradu mons. Blažu Horvatu; za istaknutu djelatnost na području hrvatskog odgoja i obrazovanja Mariji Bošnjak; za istaknutu djelatnost na području hrvatske kulture Matiji Mandić Goher; a nagrada za hrvatsku mladež uručena je garskome Kulturno-umjetničkom društvu. Savez Hrvata u Mađarskoj za osobit doprinos na području kulturnoga života Hrvata nagradio je Pjevački zbor 'Ružmarin', Orkestar 'Vizin' i Kulturno-umjetničko društvo 'Podravina', odnosno 'Hrvatski glasnik', tjednik Hrvata u Mađarskoj, prigodom 25. godišnjice osnutka i za osobit doprinos razvoju hrvatskoga tiska u Mađarskoj.

ljak, zatim je u Kulturnome centru Sándora Hevesija otvorena izložba "Obitelj Zrinski i Hrvati kre Mure", uz kulturni program "Vu tem koli se Pomurje pleše" te uz svečane govore i dodjele odličja. Za ovu prigodu uredništvo Medijskoga centra *Croatica* objelodanilo je posebno izdanje Hrvatskoga glasnika.

VELIKO KAJKAVSKO SRCE

Na svečanosti uz čelnike dvaju krovnih tijela, HDS-ova predsjednika Ivana Gugana i Savezova predsjednika Jose Ostrogonca, priredbu su svojom nazočnošću uveličali i hrvatski veleposlanik u Mađarskoj Gordan Grlić Radman, generalna konzulica RH u Pečuhu Vesna Haluga, državni tajnik Péter Cseresnyés, župan Međimurske županije Matija Posavec i Karlovačke županije Ivan Vučić te v.d. ravnateljica Hrvatske matice iseljenika Mirjana Piskulić.

Pomurska zajednica s velikim kajkavskim srcem dočekivala je sve drage goste u svojoj regiji sa željom da se u njoj osjećaju dobro i da prikažu dio svojega bogatstva. Više od 170 sudionika nastupilo je u kulturnome programu, od polaznika dječjih vrtića, preko osnovnoškolaca, srednjoškolaca, studenata do odraslih i umirovljenika recitirajući, svirajući, pjevajući, glumeći, plešući

Prepuna dvorana u Kaniži – u prvom redu i v.d. ravnateljica HMI-a Mirjana Piskulić

Dan Hrvata iz godine u godinu priređuje se sličnim scenarijem, ali ono što mu daje osebnost jest uvijek regija u kojoj se upravo održava.

u tome "pomurskom kolu". Tužne pučke popijevke i danas su spomen na teški život nekadašnjih Pomuraca, koje su se muke mogle preživjeti tek s "nohicom" i u šali s dragim "pajdašima". Vremena su se mijenjala, s njima se postupno gubi i znanje jezika "kajkavsko narječje već ne znamo, a književni hrvatski još ne znamo", no unučica se divi prabaki kako pjeva kajkavske pučke popijevke. Da-

nas su mladi našli sebe u drugoj hrvatskoj priči, drukčije nego prije pola stoljeća, u ljubavi prema hrvatskoj glazbi, tamburici, prema folkloru ili hrvatskoj zabavnoj glazbi, a katkad preko njih dobiju volju i za učenje jezika jer mnogi roditelji već ne znaju jezik svojih predaka. "Vu tem koli se Pomurje nije plesalo", ali u njoj je bilo iskreno srce "veselih ljudi, ljudi poštene čudi". ■

ENG Croatian Day was staged in the Hungarian city of Nagykanizsa on the 19th of November. The event was organised by the Croatian minority self-government authority and the Federation of Croats in Hungary and featured a Croatian language Catholic mass, an exhibition on the Zrinski family and a concert.

MANJINSKA VIJEST

HERIĆ NA ČELU STUDIJA GRADIŠĆE ORF TELEVIZIJE

AUSTRIJA - Gost "Razgovora u Centru", koji zajednički organiziraju Hrvatski centar u Beču i bečka podružnica HKD Napredak, bio je novi direktor pokrajinskoga studija austrijskoga radija i televizije ORF, Gradišće, gradišćanski Hrvat Werner Herić (51), koji je prvi gradišćanski Hrvat na toj visokoj dužnosti, a dužnost u Željeznom preuzet će 1. siječnja. Razgovor je vodio glavni urednik Hrvatskih novina Petar Tyran. Herić je rođen je u južnome Gradišću, u selu Čembi (Schandorf), a još za vrijeme studija zemljopisa i povijesti bio je suradnik ORF-a u Željeznome, zatim i voditelj manjin-

ske TV-emisije "Dobar dan, Hrvati". Kako je ispričao na bečkom predstavljanju, niz godina bio je dopisnik austrijskoga ORF-a u Beogradu, a poslije je radio za razne domaće i strane medijske kuće.

Voditelj razgovora Petar Tyran izrazio je želju gradišćanskih Hrvata da dobiju veću minutažu u radijskome i TV-programu od one koju sada imaju. "Sada imamo jednom tjedno skromnih pola sata televizijskoga programa, što je jako malo u usporedbi s drugima. Radioemisije su također vrlo skromne po vremenskom opsegu i iznose dnevno 47 minuta. I to bi se, naravno, moglo i moralo proširiti", rekao je Tyran. Odgovarajući na Tyranovu tvrdnju, Herić je otkrio kako proširenje emisija za manjine na ORF-u vidi jedino ako se radio digitalizira i tako dobiju novi kanali. "Za ORF će cijeli taj proces biti problem resursa tj. novca", napomenuo je dodavši: "Ako i dobiješ novu frekvenciju, moraš je stalno puniti programom, i tu se javlja problem, tko će taj program plaćati? Ako gubiš publiku, ne možeš tražiti pretplatu", priznao je Herić, istaknuvši kako se javni servisi moraju početi više baviti mladima i društvenim mrežama kojima se oni koriste, poput Facebooka i Twittera. (Snježana Herek)

Ljubav američkih Hrvata prema tamburici, hrvatskoj riječi i pjesmi

Na *TamFestu* nastupila su 33 kulturno-umjetnička društva iz SAD-a, Kanade i domovine Hrvatske. Više od 800 tamburaša i folklorša popelo se na festivalsku pozornicu slaveći kulturnu baštinu svoga hrvatskog roda

Zagrebački folklorni ansambl dr. Ivan Ivančan

Na misnom slavlju sudjelovali zborovi i gosti festivala

Tekst: **Franjo Bertović** Foto: **HBZ**

Tijekom vikenda 4. - 6. studenoga održan je 30. odrasli tamburaški festival Hrvatske bratske zajednice. Ovaj jubilej proslavljen je doista radno i svečano. Na *TamFestu*, koji je poznat u ovome skraćenom obliku, nastupila su 33 kulturno-umjetnička društva iz SAD-a, Kanade i domovine Hrvatske. Više od 800 tamburaša i folklorša popelo se na festivalsku pozornicu slaveći kulturnu baštinu svoga hrvatskog roda. Zadivljuje i činjenica da je dvorana tijekom ovoga trodnevnog slavlja bila dupkom puna, što nedvojbeno upućuje na ljubav našeg naroda prema tamburici,

hrvatskoj riječi i pjesmi. Hrvatski pučki običaji duboko su ukorijenjeni u generacije američkih i kanadskih Hrvata te njihove prijatelje. Pozornica, dvorana i predvorje odzvanjali su divnim zvukovima tamburice i hrvatskim pjesmama.

POD MUDRIM I VIZIONARSKIM VODSTVOM

Svečanosti i proslavi jubileja pridonio je, uz 'domaće' tamburaše i folklorše, Zagrebački folklorni ansambl "Dr. Ivan Ivančan". Naime, ovaj slavni ansambl pod vodstvom Duška Janjatovića i novinara-voditelja HRT-a Frane Riđana nalazi se na turneji u SAD-u. Tako je bilo prirodno da su prihvatili poziv svojih dugogodišnjih prijatelja iz HBZ-a da nastu-

pe na *TamFestu* i uveličaju ovo slavlje 30. godišnjice. Impresionirala je mladost ansambla, tehnička razina izvedbi te divni koreografski zahvati i zvuci tamburice. Naši gosti iz Zagreba posjetili su i Glavni ured HBZ-a te razgledali muzejsku zbirku "Bernard M. Luketich".

U gradu na tri rijeke – Pittsburghu – održan je prvi Odrasli tamburaški festival 1987. godine pod mudrim i vizi-

Članovi Izvršnog odbora HBZ-a Franjo Bertović, Bernadette Luketich-Sikaras, predsjednik Edward W. Pazo i voditelj programa Frane Riđan

Ovaj festival će se, uz ostalo, pamtiiti po nastupu mnogobrojnih kulturno-umjetničkih društava, savršenosti i raznolikosti izvedenih programa koji su dosegali stupanj originalnosti i besprijeekornosti.

KUD-ovi koji su nastupili na 30. *TamFestu*: "Hrvatsko srce" iz Hamiltona (Ontario), "Sevdah" Conway (Pennsilvanija), "St. George" Adult Tamburitizans Cokeburg (Pennsilvanija), "Sveti Juraj" Hamilton (Ontario), "Graničari" Milwaukee (Wisconsin), "Croatian Roots" St. Thomas (Ontario), "American-Croatian Waukegan" Waukegan (Illinois), "Veseljaci" Farell (Pennsilvanija), "Penn-Sembles" Versailles (Pennsilvanija), "Nova Nada" Detroit (Michigan), "St. Lawrence" Steelton (Pennsilvanija), "Hrvatska bura" Milwaukee (Wisconsin), "Zlatni pajdaši" Hamilton (Ontario), "Keystone Adult Tamburitizans" Pittsburgh (Pennsilvanija), "Selo" Columbus (Ohio), "Od srca" Youngstown (Ohio), "Sacred Heart Tamburitza Ensemble" MeKeesport (Pennsilvanija), "Ensemble Ljeljo" Pittsburgh (Pennsilvanija), "Živa grana Hrvatske" Hamilton (Ontario), "Vokalna skupina Korijeni" Milwaukee (Wisconsin), "Veseli Hrvati" Welland (Ontario), "Prijatelji" Chicago (Illinois), "Gemišt" New York-New Jersey-Pennsylvania, "Žumberčani" Cleveland (Ohio), "Zelena polja" Cleveland (Ohio), "Hoosier Hrvati" Merrillville (Indiana), "Kraljica Katarina" Cleveland (Ohio), "Hrvatski običaj" Kansas City (Kansas), "Javor Pittsburgh" Pittsburgh (Pennsilvanija), "Ansambli sveti Nikola" Aliquippa (Pennsilvanija), "Croatian Cultural Ensemble Kordun" Cleveland (Ohio) i "Pittsburgh Tamburitizans Alumni" Pittsburgh (Pennsilvanija).

Druženje na TamFESTA-u

Hrvatski pučki običaji duboko su ukorijenjeni u generacije američkih i kanadskih Hrvata te njihove prijatelje.

KUD "Selo" iz Columbusa uručilo je buket cvijeća Marthi Luketich supruzi pokojnog dugogodišnjeg predsjednika HBZ-a Bernarda Luketicha

onarskim vodstvom Bernarda M. Luke-ticha i njegovih suradnika. Došlo je do saznanja i ideje da se nakon navršene 19. godine djeca koja su bila u zborovima mladeži upute na nastavak školovanja i usavršavanja na festivalima za odrasle osobe. Time je pružena mogućnost razvijanja daljnjih prirodnih sposobnosti i stjecanja novih iskustava. Tako je stvoreno plodno tlo za buduće instruktore, glazbene direktore i koreografe. Danas se ubiru plodovi svega toga. Većina zborova na 30. *TamFestu* predvođena je 'novostvorenim' vođama, tamburašima i folklorasima. I to ne samo s izvršnim iskustvom, već kreativnošću i talentom.

Drago mi je spomenuti da je na *TamFestu* nazočio naš veleposlanik Joško Paro iz Washingtona D.C. On je uvijek rado prihvaćao pozive HBZ-a i drugih hrvatskih društava i organizacija diljem SAD-a te isticao važnost zajedništva i umreženost Hrvata. U svome govoru za vrijeme festivala u subotu i nedjelju izrazio je svoje divljenje i zahvalu Republi-

ke Hrvatske HBZ-u za čuvanje hrvatske kulturne baštine i identiteta u Americi.

ZAHVALAN SVOJIM DJEDOVIMA

Svetu misu u nedjelju ujutro predvodio je vlč. Phillip Pribonić, župnik *St. Joan of Arc Church* u mjestu South Park, PA, a uz koncelebraciju vlč. William Hritska iz župe *Our Lady of Mount Carmel* u Buckeye, OH, vlč. Michaela Husztija iz crkve sv. Nikole iz Clevelanda, OH i vlč. Josepha Rudyaka, župnika crkve sv. Petra i Pavla u Youngstown, OH. U lije-poj propovijedi vlč. Pribonić ponosno je istaknuo da je član HBZ-a od rođenja i da je zahvalan svojim djedovima iz Bosiljeva i Tounja da su ga učlanili i vezali uz hrvatsku baštinu te Božju službu. Savjetovao je da se sva prikupljena lemozi-na priloži za pomoć obnove vodotornja u Vukovaru. Misnome svečanom slav-

lju pridonio je tamburaški zbor glazbenih direktora pod ravnanjem Marlene Luketich-Kochis i Zagrebački folklor-ni ansambl.

Za druženje i zabavu u petak na večer svirao je dugogodišnji i dobro poznati sastav "Pitsburški trubaduri" i "Zadnja stanica" iz Steeltona. Na stotine mladih se naplesalo i naigralo kola. Bila je to prava domaća 'fešta' koja će se još dugo prepričavati i pamtiti.

Ovaj festival će se, uz ostalo, pamtiti po nastupu mnogobrojnih kulturno-umjetničkih društava, savršenosti i raznolikosti izvedenih programa koji su dosegali stupanj originalnosti i besprije-kornosti. Izgovorene riječi i zvuci tamburice, obnovljena i sklopljena nova prijateljstva od obale Atlantika do Pacifika, ostavila su čvrsta jamstva još bolje i veselije budućnosti ovdje u Americi. ■

ENG The 30th annual Croatian Fraternal Union Adult TamFest staged in the US city of Pittsburgh pooled over 800 participants from thirty-three culture and arts groups from across the USA, Canada and the Croatian homeland.

Orašar- najljepša božićna bajka

Izložba otvorena u Muzeju za umjetnost i obrt u Zagrebu pred više od 2000 posjetitelja

Tekst: Vesna Ledić

Foto: Vedran Benović / MUO

I nakon više od 120 godina od praiizvedbe baleta *Orašar* (18.12.1892.) Petra Iljiča Čajkovskog u Marijin-skom teatru u Sankt Peterburgu, njegova popularnost ne blijedi. Štoviše, *Orašar* je godinama najizvođeniji balet na svim najznačajnijim kazališnim pozornicama diljem svijeta. Muzej za umjetnost i obrt 27. studenog, kao finale ovogodišnje izložbene sezone, otvorio je veličanstvenu izložbu *Orašar – najljepša božićna bajka* koja je taj dan privukla više od 2000 posjetitelja. Uz ljupke balerine i vojnika Orašara, polaznike zagrebačke Škole za klasični balet, oduševljena je publika uživala u bajkovitom postavu, raskošnim kostimima iz vodećih hrvatskih i europskih kazališnih kuća, u svedremenskoj glazbi Petra Iljiča Čajkovskog i mnogo-

brojnim orašarima - drvenim lutkama-drobilicama oraha posuđenim iz nekoliko privatnih kolekcija.

Miroslav Gašparović, ravnatelj Muzeja za umjetnost i obrt, zahvalio se prisutnima na tako velikom odazivu i istaknuo da je ovo prva cjelovita izložba o povijesti Orašara u svijetu. Ova izložba svojom ponudom je nezaobilazna tijekom, već slavnog, Adventa u Zagrebu. Vesna Ledić, autorica idejnog koncepta i voditeljica projekta istaknula je vrijedne posudbe iz *Teatro alla Scala*, Berlinskog državnog baleta, HNK Zagreb, Split i Osijek, privatne kolekcije Željka Yureshe, HAZU te prava na korištenje arhivskog materijala iz Državnog muzeja za kazalište i glazbu iz Sankt Peterburga uz zahvalu mnogobrojnim muzejskim i vanjskim suradnicima, Gradu Zagrebu, Turističkoj zajednici grada Zagreba, Privrednoj banci Zagreb kao glavnom pokrovitelju, Croatia osiguranju- partneru muzeja te ostalim partnerima izložbe, sponzorima i medijskim pokroviteljima.

Dr.sc. Arijana Koprčina, autorica i kustosica izložbe naglašava da je bio veliki izazov napraviti izložbu o baletu jer je trebalo dosegnuti utemeljenost na istraživanju koje će istodobno omogućiti lijep i vizualno dojmljiv postav.

Okosnicu izložbe čini sva dostupna građa povezana s izvedbom baleta "Orašar" u zagrebačkom HNK, ali i inozemne posudbe. Nit vodilja bila je na muzeološki i edukativan način ilustrirati premijerna izvođenja baleta, od praiizvedbe 1892. u Sankt Peterburgu, do izvedbi "Orašara" na sceni zagrebačkog HNK u razdoblju od 1923. godine do danas. Mr.sc. Ivica Lovrić, pročelnik Gradskog ureda za obrazovanje, kulturu i sport u ime zagrebačkog gradonačelnika Milana Bandića proglasio je izložbu otvorenom, prethodno napomenuvši da Muzej za umjetnost i obrt radi sjajne izložbe koje obogaćuju kulturnu ponudu grada Zagreba, a naročito što u svjetskim okvirima svjedočimo originalnom projektu. "Kada se kretalo u taj projekt nismo ni razmišljali da će se ova izložba koja svjedoči o božićnoj bajci nekako stopiti s najljepšim, najbogatijim i najbajkovitijim Adventom u Europi – Adventom u Zagrebu", rekao je pročelnik Lovrić.

Izložbu koja ostaje otvorena do 26. veljače prati bogati popratni program s nizom kreativnih radionica (likovnih, glazbenih dramskih), predavanja, stručna vodstva na hrvatskom i engleskom jeziku, koncerti te bogati suvenirski program za djecu i odrasle.

Oboreni svi rekordi

Više od 10.000 posjetitelja pjevalo je u glas s nekima od najvećih zvijezda hrvatske estrade - Oliverom Dragojevićem, Gibonijem, Škorom, Jelenom Rozgom, Grašom, Matom Bulićem, klapom Rišpet i Zakom

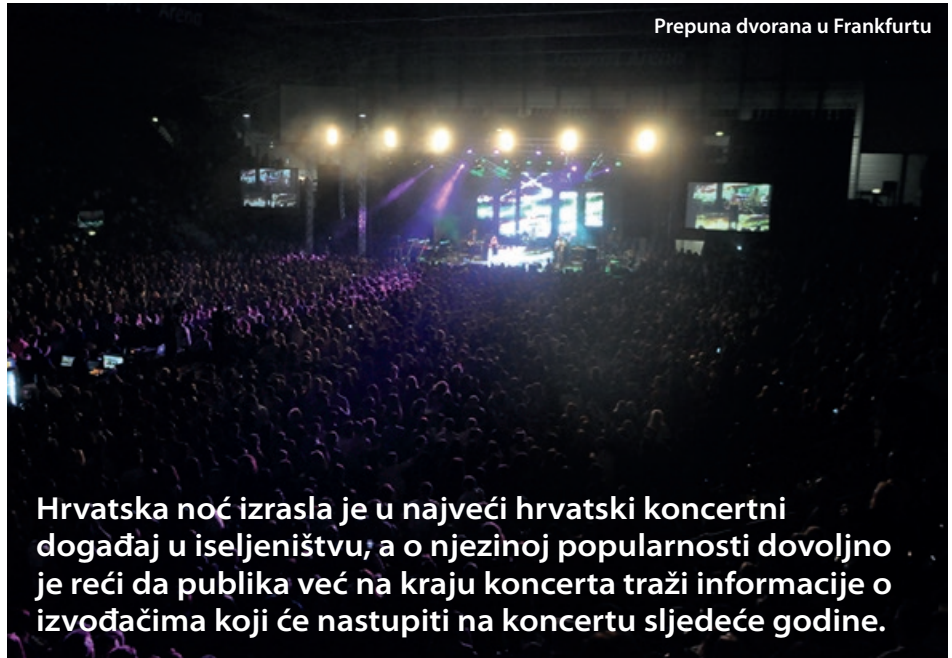
Tekst/foto: mediazzz agentur

Osma po redu Hrvatska noć u Frankfurtu oborila je sve rekorde posjećenosti. Više od 10.000 posjetitelja pjevalo je u glas s nekima od najvećih zvijezda hrvatske estrade - Oliverom Dragojevićem, Gibonijem, Miroslavom Škorom, Jelenom Rozgom, Petrom Grašom, Matom Bulićem, klapom Rišpet i Ivanom Zakom. Odlična atmosfera vladala je u dvorani tijekom cijele večeri, do kasno u noć. Program je i ove godine vodio Dalibor Petko, uz pomoć fra Marinka Vukmana, a kao gost iznenađenja na pozornici se pojavio i Miroslav Ćiro Blažević.

Jelena Rozga

Prepuna dvorana u Frankfurtu

Hrvatska noć izrasla je u najveći hrvatski koncertni događaj u iseljeništvu, a o njezinoj popularnosti dovoljno je reći da publika već na kraju koncerta traži informacije o izvođačima koji će nastupiti na koncertu sljedeće godine.

Fantastična atmosfera na Hrvatskoj noći

Giboni i Oliver Dragojević

Koncert su posjetile i mnogobrojne osobe iz javnoga, političkoga i sportskoga života. Uočili smo tako potpredsjednika Sabora Milijana Brkića, nogometaše Ivana Klasnića i Antonija Čolka, manekenku Anicu Kovač i mnoge druge. Sve pohvale za organizaciju ovogodišnjega spektakla zaslužuje koncertna agencija

Rokaro Numen iz Neussa na čelu s Robertom Martinovićem. Hrvatska noć izrasla je u najveći hrvatski koncertni događaj u iseljeništvu, a o njezinoj popularnosti dovoljno je reći da publika već na kraju jednog koncerta traži informacije o izvođačima koji će nastupiti na koncertu sljedeće godine. ■

ENG The eighth annual Croatian Night in Frankfurt has set a new audience record. Over ten thousand gathered to sing along with the leading stars of the Croatian entertainment scene, including Oliver Dragojević, Giboni, Miroslav Škoro and Jelena Rozga.

Otvorena pitanja riješiti bilateralno

Srbija je pravno neizgrađena i ima deficit kad su u pitanju manjinske politike, što se odnosi i na položaj hrvatske zajednice koja se u tome postkonfliktnom društvu susreće s mnogobrojnim problemima, ističe Žigmanov

Aleksandar Vukić, Mate Granić, Tomislav Žigmanov, Saša Milošević i Jasminka Dulić

Tekst: Hina Foto: Naida Šehović

O krugli stol „Značaj hrvatske nacionalne manjine u Srbiji i srpske nacionalne manjine u Hrvatskoj u europskim integracijama Srbije i izgrađivanju stabilnosti na jugoistoku Europe“ okupio je 22. studenoga u Zagrebu članove znanstvene zajednice iz Hrvatske i Srbije te političke predstavnike Hrvata u Srbiji i Srba u Hrvatskoj koji su istaknuli probleme manjinskih zajednica u dvije zemlje. Skup su organizirali Institut za migracije i narodnosti i Hrvatska matica iseljenika uz pokroviteljstvo Središnjega državnog ureda za Hrvate izvan RH.

Narodni poslanik u Narodnoj skup-

štini Republike Srbije Tomislav Žigmanov rekao je da je Srbija još uvijek zemlja zakašnjele i nedovršene tranzicije, što pokazuje i činjenica da je posljednja ušla u proces pregovaranja za članstvo u Europskoj uniji. To znači, dodao je, da je Srbija pravno neizgrađena te da ima deficit kad su u pitanju manjinske politike, što se odnosi i na položaj hrvatske zajednice koja se u tome postkonfliktnom društvu susreće s mnogobrojnim problemima, primjerice nespremnosti

zemlje da se suoči s politikom iz prošlosti s obzirom na to da u Srbiji još nema ni jednoga javnog obilježja kad je u pitanju stradanje Hrvata u Srbiji.

VISOKO PODZASTUPLJENI

Hrvatsku zajednicu u Srbiji istodobno određuje isključenost iz procesa donošenja odluka jer u Srbiji nije riješeno pitanje političke reprezentacije jer tzv. zastupstvo prirodnim pragom odgovara većim manjinama, poput bošnjačke i mađarske te teritorijalno koncentriranim kao što je albanska. Sve ostale manjine, kaže Žigmanov, ne mogu ostvariti odgovarajuće zastupstvo što dovodi do toga da su predstavnici hrvatske zajednice visoko podzastupljeni u tijelima državne uprave. Primjerice, jedan podatak govori da je pet puta manje pripadnika hrvatske zajednice u MUP-u Srbije.

Kad je riječ o političkoj reprezentaciji, Žigmanov upozorava da je među dvjesto ljudi imenovanih u Skupštinu grada Subotice, povjerenstva i stručna tijela manje od dva posto Hrvata. To, po njegovim riječima, upućuje na veliki nerazmjer kad je u pitanju udio u stanovništvu. Tako radikalna i velika isključenost nije viđena nakon devedesete godine, a s time je povezano i pitanje nevidljivosti u području javnosti. Čak kad su u pitanju etnički motivirana nasilja prema Hrvatima u Srbiji i govor mržnje, kao da postoji cijela strategija prešućivanja. Posljednji slučaj premlaćivanja mladića u

Kad je riječ o političkoj reprezentaciji, Žigmanov upozorava da je među dvjesto ljudi imenovanih u Skupštinu grada Subotice, povjerenstva i stručna tijela manje od dva posto Hrvata.

Apatinu može biti ogledan primjer medijskog prešućivanja toga etničkog incidenta, rekao je Žigmanov.

DEROGIRANJE PRAVA

Iako po njegovim riječima postoje pomaci u manjinskim pravima, još uvijek se bilježi određena vrsta derogiranja prava. Primjerice, zbog neuspjele privatizacije Radija Subotice, trosatni dnevni informativni program na hrvatskome jeziku danas više ne postoji. Žigmanov je iznio podatak po kojem 40-ak hrvatskih kulturnih udruga prima oko petsto tisuća eura, što je manje od 10 eura po glavi Hrvata, i daleko manje u odnosu na srpsku zajednicu u Hrvatskoj. Upozorio je i na problem identitetskog mišljanja u prostor, odnosno „bunjevačko pitanje“, pri čemu se producira negativna politika prema hrvatskoj zajednici i pozitivna prema bunjevačkoj.

Kad je riječ o posvećenosti Srbije ulasku u EU, Žigmanov kaže kako često svjedoče raskoracima poruka koji dolaze od predstavnika vlasti o tome je li EU jedini strateški put. Premijer će tako reći da jest, ministar vanjskih poslova će reći da Bruxelles ne mora uvijek određivati što će Srbija činiti, dok će predsjednik Republike reći da Bruxelles nije jedino važno mjesto, nego da je to i Moskva. To stvara određenu vrstu ne samo šizofrene situacije u području javnosti, nego

Mate Granić je rekao da se moramo u vlastitoj državi truditi da manjine imaju višu razinu zaštite jednako kao što se trebamo boriti da to ima hrvatska manjina u drugim državama.

otvara prostor smanjenja važnosti tog procesa, zaključio je Žigmanov, dodavši da vodstvo hrvatske zajednice podupire europski put Srbije jer to može dovesti do mnogobrojnih beneficija, poput vladavine prava.

NERAZUMIJEVANJE I ODSUTNOST VOLJE

Zamjenik predsjednika Srpskoga nacionalnog vijeća Saša Milošević rekao je, pak, kako se slobodno može reći da su odnosi Srbije i Hrvatske najgori od rata. Stalna zamjeranja drugoj strani, nerazumijevanje i odsutnost volje da se razumije druga strana često su glavne odlike odnosa dvije zemlje što su, smatra, proizveli političari i njihovi mediji, a danas ih u tome podržavaju stupovi civilnog društva, poput ratnih veterana i crkva. „Taj snažan antagonistički osjećaj prema susjedima postao je dominantan u oba društva“, rekao je Milošević koji ne vidi društvene snage koje bi to mogle ili znale popraviti u bliskoj budućnosti.

Srbi u Hrvatskoj su po njegovim riječima i dalje na mnogim poljima diskriminirani i onemogućeni u korištenju

manjinskih prava, čak nekih najosnovnijih, ili je njihova konzumacija krajnje reducirana i otežana, poput upotrebe jezika i psima, školovanja na materinskome jeziku. Nisu riješena ni teška pitanja ostala iz rata, poput povratka, nestalih, povrata imovine i stambenog zbrinjavanja te kažnjavanja ratnih zločina nad Srbima.

RIJEŠITI PROBLEM OPTUŽNICA

Milošević smatra da ulazak Hrvatske u EU nije potaknuo rješavanje njihovih problema. Zakonski dobro riješena predstavljenost Srba na svim razinama nije im pomogla riješiti te probleme, a ta zastupljenost često je bila temelj za priговор Srbima da su i dalje privilegirani u Hrvatskoj. „Čini mi se da ćemo uvijek mi Srbi ovdje i Hrvati u Srbiji biti u žrvnju odnosa dviju matica. Što su odnosi bolji mi smo opušteniji, ali svakim pogoršanjem postajemo prve žrtve“, zaključio je Milošević. Smatra da je prošlo vrijeme kad je položaj Srba u Hrvatskoj bilo jedno od najvažnijih političkih pitanja jer danas više nema vanjskoga nadzora ni monitoringa.

Posebni savjetnik hrvatske predsjednice za vanjsku politiku Mate Granić rekao je da su manjine bogatstvo te da se moramo u vlastitoj državi truditi da manjine imaju višu razinu zaštite jednako kao što se trebamo boriti da to ima hrvatska manjina u drugim državama. Unatoč teškoćama s kojima se susreće EU, poput *Brexita*, Granić smatra da je za ovaj prostor najbolje da su dio EU-a pa će Hrvatska podržavati put Srbije, BiH i Crne Gore u EU. Granić kaže da svaka država mora ispuniti sve uvjete, a u bilateralnome dijalogu moraju riješiti otvorena pitanja. U konačnici treba riješiti i problem optužnica, a uvjeren je da će hrvatska predsjednica Kolinda Grabar Kitarović i nova Vlada to uspješno učiniti. ■

Zamjenik predsjednika Srpskoga nacionalnog vijeća Saša Milošević rekao je kako se slobodno može reći da su odnosi Srbije i Hrvatske najgori od rata.

Visoki uzvanici i gosti okruglog stola

ENG A round table on the Significance of the Croatian National Minority in Serbia and the Serbian National Minority in Croatia in Building Stability in Southeast Europe pooled political representatives of the Croatians in Serbia and Serbians in Croatia.

GLAGOLJICA U SALIMA

ZAGREB - Dana 9. studenoga 2016. održano je u Nadbiskupijskome pastoralnom institutu u Zagrebu predavanje Mauricija Frke Petešića i Darka Žubrinića, u sklopu 241. redovite mjesečne tribine Društva prijatelja glagoljice. Matrica hrvatska u Zadru objavila je 2015. godine vrlo značajno i uzorno opremljeno djelo *Glagoljica u Salima i saljsko pučanstvo kroz stoljeća* autora Ante Beverina, Jerlima Armarinija i Mauricija Frke Petešića. Ova monografija uglavnom se bavi pravnim dokumentima iz saljskog područja na Dugome otoku, koji su većinom pisani glagoljicom, a pružaju nam obilje podataka na temelju kojih se može iščitati život saljskog pučanstva tijekom prošlih stoljeća. Knjiga je objavljena u povodu četristote obljetnice početka pisanja matičnih glagoljičkih knjiga u Župi Sali, počevši od 1613. godine. Na temelju dostupnih dokumenata obrađen je broj stanovnika u Salima u razdoblju od 1527. do 1840. te su detaljno prikazane razne matične crkvene knjige. Na temelju proučenih dokumenata u četiri stoljeća, u Salima te u tri saljska zaseoka zna se za ukupno 175 prezimena. Osnova i temelj ove knjige su transliteracije saljskih knjiga i matica (s glagoljice na latinicu), koje su tijekom mnogo godina napravili vrijedni Saljani don Riko-Leonard Finka, don Rube-Amos Filipi i Nedo Grbin. Prema riječima akademkinje Anice Nazor, Nedi Grbinu u Hrvatskoj nije bilo premca u čitanju kurzivne glagoljice. Na kraju knjige nalazi se sažetak na hrvatskome jeziku, s izvrsnim prijevodima na francuski i engleski. Autorima monografije *Glagoljica u Salima*, Anti Beverinu, Jerolimu Armaniniju i Mauriciju Frki Petešiću, kao i njihovim prethodnicima koji su tijekom mnogih godina istraživali saljsku glagoljašku baštinu, treba čestitati na objavljivanju ovoga vrijednog djela. (Darko Žubrinić)

Razgovarao: **Hrvoje Salopek**

Pred nekoliko stotina gostiju, u zagrebačkom kazalištu Kerempuhu nedavno je predstavljena knjiga "Kakvi su Hrvati" komunikacijskoga stručnjaka Bože Skoke. Inače, prof. Skoko često nastupa u Matici i rado surađuje u našem časopisu. Knjiga eseja komunikologa Bože Skoke nastala je zbrajanjem niza kolumni objavljenih u Večernjem listu. Na predstavljanju knjige autor je istaknuo, uz ostalo, položaj Hrvatske između istoka i zapada, srednje Europe, Mediterana i Balkana kao svojevrsno bogatstvo. Rekao je kako sve to obogaćuje hrvatski identitet te kako je sve to važno iskoristiti kao snagu, a ne kao manjkavost i nedostatak. U povodu izlazenja nove knjige zamolili smo prof. Skoku za razgovor.

Prof. Skoko, jeste li uočili razlike u identitetu u domovinskih i iseljenih Hrvata?

- Hrvatski iseljenici bili su čuvari i promotori hrvatskoga identiteta čak i tijekom komunističkoga razdoblja kad su identitetske teme u domovini bile svojevrsan tabu. Dapače, tolikim žarom i ljubavi prema domovini često su nadmašivali i nadmašuju čak i nas u Hrvatskoj. Zanimljivo je vidjeti kako su u nekim hrvatskim zajednicama očuvani tradicija, običaji i vrijednosti koje se čak u domovini sve manje njeguju, pa tako predstavljaju iznimnu riznicu hrvatskoga narodnog bogatstva. Zanimljivo je kako se u hrvatskoj dijaspori domovinom doživljavaju i Hrvatska i Bosna i Hercegovina. S udaljenosti se neke stvari bolje vide i više cijene, a u komparaciji s drugim državama i narodima i njihovim vrijednostima čak se bolje i prepoznaju vlastite prednosti.

Hrvati u inozemstvu su imali, pogotovo za vrijeme Jugoslavije, problem isticanja vlastitog identiteta. Tad su nas stranci smatrali jednostavno Jugoslavenima, a svako isticanje posebnoga hrvatskog identiteta percipirano je često kao za Balkan tipično nacionalno cjepidlačenje bez utemeljene osnove. Takvo razmišljanje susrećemo nerijetko i danas. Jesmo li dovoljno učinili da se takva stajališta konačno promijene?

- Istina je da je Jugoslavija u prošleme režimu uživala prilično dobar imidž u većem dijelu svijeta, kao nesvrstana zemlja na raskrižju kapitalističkoga zapada i socijalističkoga istoka te su se prema Beogradu zbog kojekakvih interesa radili različiti kompromisi. Istina o stanju u zemlji teško se probijala jer su dominantnu ulogu u diplomaciji i medijima imali Srbi koji

"Hrvatskim iseljenicima nije jasno zašto ovdje vlada takav manjak poštovanja prema državi, njezinim praznicima i simbolima, koju smo toliko htjeli i iščekivali."

Iseljenici - čuvari i promotori hrvatskoga identiteta

Autor je istaknuo, uz ostalo, položaj Hrvatske između istoka i zapada, srednje Europe, Mediterana i Balkana kao svojevrsno bogatstvo, kao ono što obogaćuje hrvatski identitet i važno ga je iskoristiti kao snagu, a ne kao manjkavost i nedostatak

Autor je istaknuo položaj Hrvatske između istoka i zapada, srednje Europe, Mediterana i Balkana kao svojevrsno bogatstvo

su često etiketirali hrvatski narod prilično crnim etiketama. Pritom su, doznao sam nedavno, kasnih osamdesetih angažirali čak i profesionalne komunikacijske agencije u SAD-u koje su u tamošnjim medijima za prilično dobar novac hvalili bivšu državu i srpski narod na štetu Hrvata. Sve je to ostavilo posljedice do današnjih dana jer su se gomilali stereotipi. No, unatoč svim tim nesklonim okolnostima hrvatski iseljenici su njegovali svoj identitet u domovima, katoličkim misijama, kulturnim centrima. Dapače, ponegdje su se izborili čak i za katedre hrvatskoga jezika, pa i priznanje posebnosti. Na žalost, i danas imamo država koje Hrvatima ne priznaju posebnost jezika i identiteta kao što je slučaj čak u Austriji. Nadam se da će diplomacija poraditi na takvim slučajevima. S druge strane premalo smo ra-

dili na promociji vlastitog identiteta jer smo mislili da se neki stvari podrazumijevaju i da će se automatski promijeniti stvaranjem hrvatske države. Stereotipi se, na žalost, sporo mijenjaju i trebamo svijetu dati razloga da se počne više zanimati za nas.

Mnogi naši iseljenici koji s ponosom ističu svoje rodoljublje na raznim priredbama, sportskim utakmicama i blagdanima razočarani su situacijom u domovini u tom pogledu. To se posebno očituje prilikom isticanja nacionalnih simbola. U mnogim zemljama gdje naši ljudi žive kuće su okićene zastavama ne samo na nacionalne blagdane, već stalno. Poznam nekoliko naših povratnika koji su taj običaj prenijeli u

Hrvatsku – svaki dan na kuću izvjesje hrvatsku zastavu – susjedi se tome čude, a neki čak i rugaju. Zašto?

- Upravo tako, dok je u svijetu običaj poštovati i slaviti domovinu te njezine praznike i simbole, kod nas se to doživljava nečim suvišnim. I logično je da hrvatskim iseljenicima nije jasno zašto ovdje vlada takav manjak poštovanja prema državi koju smo toliko htjeli i iščekivali. S jedne strane naslijedili smo te komplekse iz komunizma pa se neki i danas boje otvoreno i jasno reći da su Hrvati, a drugi misle da će tako pokazati da su urbaniji, otvoreniji, da su veći kozmopoliti, što je smiješno. Kako ćete cijeniti i poštovati tuđe ako ne poštujete svoje!?

Uočavamo da u našem narodu dio ljudi isticanje nacionalnih simbola poistovjećuje s nacionalizmom, primitivizmom, desničarenjem, što u drugih naroda, kako reko, ne postoji. Što je uzrok tome?

- Mislim da je to stvar nerazumijevanja. Baš sam u knjizi napisao da domoljublje u Hrvatskoj nije na nekoj cijeni. Mnogima se od tog pojma diže kosa na glavi jer ga automatski poistovjećuju s nacionalizmom, što je apsurdno. Neki ma je prihvatljivija riječ patriotizam, iako ima isto značenje kao i domoljublje, ali

"Da se stvari bistro po pitanju Balkana pokazuje činjenica kako se taj pojam u kontekstu Hrvatske u turističkim vodičima sve manje spominje, a sve više Mediteran i srednja Europa ili jugoistok Europe."

Nova knjiga Bože Skoke "Kakvi su Hrvati"

možda zvuči više američki. Oni kojima nije pretjerano stalo do vlastite države, njezinih interesa i vrijednosti, domoljublje i nacionalni ponos smatraju nečim nepotrebnim, nazadnim i apstraktnim. U prilog svojim tezama nerijetko navode kako ih domoljublje ograničava da budu kozmopoliti, da vole sve ljude bez obzira na njihovu nacionalnost i taj pojam tumače kao uvjerenje da je naša zemlja superiorna u odnosu na sve druge samom činjenicom što smo u njoj rođeni. Međutim, to je potpuno pogrešna interpretacija jer je u tom slučaju riječ o nacionalizmu. Domoljublje – ili ako vam zvuči prihvatljivije patriotizam – podrazumijeva poštovanje svega onoga što čini domovinu – od njezine tradicije i jezika, prirodnih posebnosti i povijesti, do rada i ostvarenja njezinih ljudi, ali ne na štetu drugih i drukčijih. Štoviše, zdravo domoljublje priznaje drugim nacijama ista ona prava koja za sebe traži. Dakle, domoljublje podrazumijeva ljubav prema domovini, ma kakva ona bila, bez potrebe da je se glorificira i izdiže iznad drugih. Zapravo domoljublje nas ne bi smjelo zaslijepiti da ne vidimo njezine mane i na njih ne upozoravamo. Ljubav prema zemlji i narodu ne smije biti iznad istine o njoj, kakva god ona jest. Što više volimo svoju zemlju, to više ćemo tragati za istinom i pravdom kako bismo se u njoj svi bolje osjećali.

Mnogi misle da je u Hrvatskoj velik postotak ljudi koji samostalnu

"Prve korake u odnosima s javnošću napravila je hrvatska dijaspora, koja je pokrenula niz inicijativa u pridobivanju svjetskoga javnog mnijenja i lobiranju za hrvatske interese u centrima moći."

Hrvatsku nisu nikad istinski željeli i da takvima još uvijek sve "hrvatsko" smeta. Dijelite li takvo mišljenje?

- Ima u tome istine. Dio naših sugrađana sigurno još mentalno živi u nekoj vrsti Jugoslavije i teško prihvaćaju da je Republika Hrvatska njihov država te da je Jugoslavija, koliko god im značila, propala. Neki uživaju u beneficijama ove države, ali su mentalno vezani za neke susjedne države i oči su im uprte tamo. Treba imati razumijevanja i za takve. Što Hrvatska bude jača i razvijenija država te što bude više radila na konceptu domoljublja i nacionalnog ponosa, ali i inkluzivnosti drugih i drukčijih, odnosno stvaranju političkih, a ne samo etničkih Hrvata, njihov broj će se smanjivati...

Kako gledate na pojam Balkan u svezi s Hrvatskom? Znamo da su mnogi naši političari, posebice predsjednik Tuđman, nastojali Hrvatsku međunarodno prikazati kao nebalkansku zemlju. No, često neuspješno. Sjetimo se samo pojma "Zapadni Balkan" kojim se međunarodna zajednica i službeno koristila. Kakve veze ima Balkan s hrvatskim identitetom?

- Hrvatska se nalazi na sjajnome geopolitičkom i zemljopisnom položaju u Europi. Povezujemo srednju Europu i Mediteran, katolički istok i pravoslavni zapad. Jedina smo podunavska i mediteranska zemlja. Na naš identitet značaj-

an utjecaj su ostavile različite kulture i politike, koje su dominirale ovim prostorima, od Rima i Venecije, Beča i Pešte, preko turskog carstva i Bizanta do Balkana. Upravo zato imamo jake i regionalne identitete, koji su naše bogatstvo jer na tako malom prostoru nigdje u Europi nećete pronaći toliko prirodnih raznolikosti, ali ni raznolikosti tradicije, običaja, gastronomije... Jasno je da su na naš identitet utjecale i silnice s nepredvidivog Balkana i ne treba od toga bježati. Ali ako gledamo zemljopisno, apsurdno je govoriti da se Hrvatska nalazi na imaginarnome Balkanskom poluotoku. Dovoljno je pogledati zemljopisnu kartu da bismo shvatili koliko je to apsurdno. S druge strane neki teoretičari Balkan vežu uz orijentalni, tj. turski utjecaj, a drugi isključivo uz pravoslavlje pa se i s te strane čini nelogičnim Hrvatsku tamo gurati. No, to je više politički pojam koji se rabi zbog kojekakvih razloga, kao i Zapadni Balkan koji bi valjda trebao biti nešto naprednija verzija Balkana. No, ne treba se previše ograđivati jer na taj način samo uz sebe potenciramo taj pojam. Da se ipak stvari bistre pokazuje činjenica kako se Balkan u konteksturatske Hrvatske u turističkim vodičima sve manje spominje, a sve više Mediteran i srednja Europa ili jugoistok Europe.

Beogradska propaganda, kao i mnogi nama neskloni centri, nas Hrvate nastojali su prikazati negativno - kao netolerantne ekstremiste, ultrakonzervativne katolike, nacionaliste, pa čak kao fašiste, rasiste, genocidne ljude... Sve je to nanijelo puno štete, pogotovo tijekom Domovinskoga

Promocija Skokine knjige u zagrebačkom kazalištu Kerempuh

rata. Na žalost, takva propaganda ostavila je traga i do danas. Jesmo li uspješni u borbi protiv takvog "imidža"?

- U počecima borbe za neovisnost i slobodu Hrvatska uopće nije znala što su međunarodni odnosi s javnošću i kako se njima služiti. Prve korake napravila je hrvatska dijaspora, koja je poznavala važnost imidža, ali i komunikacijske kanale te pokrenula niz inicijativa u pridobivanju svjetskoga javnog mnijenja i lobiranju za hrvatske interese u centrima moći. Povratnici iz dijaspe u Zagrebu otvorili su servis za strane novinare – *Foreign Press Bureau*, a diljem svijeta širila se istina o Hrvatskoj preko raznih centara. Koliko je bilo teško boriti se protiv snažne velikosrpske propagande, među ostalima, svjedoči i Vladimir Peter Goss u svojoj knjizi *Washingtonska fronta*. No, imali smo sreće da su nam se u borbi za istinu, relativno rano, pridružili i neki svjetski intelektualci, kojima savjest nije dopuštala da se drže po strani. Osim spomenutoga Cohena ili američkoga profesora Michaela McAdamsa, koji je u pravome trenutku objavio knjigu *Hrvatska – mit i istina*, razotkrivši nagomilane srbijanske stereotipe o Hrvatima, posebno mjesto pripada uglednome francuskom filozofu Alainu Finkelkrautu, koji je tijekom 1991. i 1992. u vodećim francuskim listovima neumorno branio hrvatsko pravo na neovisnost, slobodu i obranu, ismijavajući europske neznalice, pa čak i tadašnjega francuskog predsjednika.

Hrvatskoj su trebale godine da donekle neutralizira desetljećima stvarane jugoslavenske i srpske stereotipe o Hrvatima.

No, trebat će nam još godine da pravimo naneseu štetu. Uostalom, kolika je snaga te propagande možemo lijepo vidjeti po aktualnoj percepciji mučenika Stepinca. Iako smo dobili rat i više-manje cijeli svijet je shvatio što se zapravo događalo tih godina, čini se da još uvijek nismo naučili kolika je moć propagande, kakve su njezine posljedice i koliko je važno sustavno razvijati međunarodne odnose s javnošću. O tome govori i podatak da ni nakon 25 godina od stvaranja hrvatske države nemamo jednu državnu agenciju koja bi se brinula za imidž Hrvatske u svijetu, a javna diplomacija nam je u povojima. I dalje pre-

malo proizvodimo sadržaja o Hrvatskoj i Hrvatima na stranim jezicima, vjerujući kako se neke činjenice podrazumijevaju i kako je svijet dobronamjeran. Istodobno susjedi, koji su i dalje prilično vješti u spletkarenjima, i te kako su puno naučili iz suvremene povijesti pa nam svako malo opale pljusku pred europskom javnosti kako bi pokušali pokazati kako su na Balkanu ionako svi isti. Vrijeme je da nešto naučimo na vlastitim pogreškama.

Hrvatski identitet je vrlo složen. Mali smo narod u teritorijalno vrlo razvedenoj zemlji sastavljenoj od regija koje su govorno, kulturološki, prirodno vrlo različite. Kako spojiti sve te raznolikosti u jedinstveni identitet?

- Tomislav Ladan govorio je kako su Hrvati pravo čudo pod zvijezdama jer su opstali zajedno i preživjeli u različitim državnim tvorevinama, unatoč svim pritiscima, svojtanjima, negiranjima... To je naš uspjeh i najbolji pokazatelj da nas veže ona nevidljiva identitetska snaga bez obzira na to jesmo li Istrani, Dalmatinci, Međimurci ili Hercegovci. Naše razlike su naše bogatstvo i ne trebamo postavljati slični. Važno je da se okupimo oko istih ciljeva i iste vizije hrvatske države te zajedništvom i domoljubljem iskoristimo one kreativne snage i potencijale koje imamo. ■

ENG We interviewed communication expert Božo Skoko on the occasion of the release of his book *Kakvi su Hrvati (What Are Croats Like)*, which emphasises Croatia's position as its strength, to be utilised, rather than as a deficiency or shortcoming.

Ako niste u mogućnosti, Čuvar sjećanja diljem Hrvatske uređuje grobove za vas!

Prije uređivanja

Nakon uređivanja

**ČUVAR
SJEĆANJA**

ČUVAR SJEĆANJA OBRT ZA USLUGE
Siječanjka 8, 10000 Zagreb, Hrvatska
T: +385 1 6382 899 E: info@cuvarsjecanja.com

www.cuvarsjecanja.com

Puna dvorana pljeskala hrvatskim folklorašima

Smotra je okupila petnaest folklornih skupina iz Njemačke, Hrvatske i BiH. Već tradicionalno, domaćin je bilo folklorno društvo "Ruža" iz Filderstadta, vrijedna skupina entuzijasta predvođena voditeljem Draženom Žugecom

Tekst: Srebrenka Šeravić
Foto: FD "Ruža" Filderstadt

U subotu, 22. listopada ove godine, održan je u Filderstadtu pokraj Stuttgarta četvrti po redu *Susret čuvara hrvatske etno baštine*, smotra folklora koja je okupila petnaest folklornih skupina iz Njemačke, Hrvatske i Bosne i Hercegovine. Već tradicionalno, domaćin je bilo folklorno društvo "Ruža" iz Filderstadta, vrijedna skupina entuzijasta predvođena voditeljem Draženom

Žugecom koji je u organizaciju uključio članove svoga društva i župne zajednice. U programu su, osim domaćina, nastupile sljedeće folklorne grupe: HKUD "Fra Bernardin Smoljan", Rodoč; KUD "Mokro", Široki Brijeg; KUD "Stari hrast 2000.", Novi Travnik (svi BiH); KUD

"Kolo", Stari Grabovac; KUD "Mak", Trnovec; KUD "Sv. Juraj", Draganić; KUD "Kristal-Sladorana", Županja (svi Hrvatska); Folklorna skupina "Tamburica", Esslingen; FS "Adria", Duisburg; FD "Don Josip Kokorić", Nürnberg; FS "Fra Filip Grabovac", HKM Mainz; FS "Dijaskorak", Offenbach/Neu-Isenburg; FS "Krešimir", Bad Canstatt; HKUD "Budućnost", Göppingen; i "Vila Velebita", HKZ Sindelfingen (svi Njemačka).

NATJECATELJSKI KARAKTER

Ukupno je nastupilo više od 700 izvođača, a uz gotovo 1.500 gledatelja mjesna sportska dvorana u Filderstadtu bila je popunjena do posljednjega mjesta. Uz izaslanika gradonačelnika Filderstadta, gospodina Trauba, predstavnicu gradskoga ureda za integracije gđu Scheubert i generalnoga konzula RH u Stuttgartu Slavka Novokmeta, na Festivalu su nazočili i drugi ugledni uzvanici iz pokrajine Baden-Württemberg, predstavnici hrvatskih udruga te članovi stručne prosudbene komisije u sastavu: Stjepan Sremac, Miroslav Šilić, Katarina Horvatić Medarić i Vedran Vidović.

Ukupno je nastupilo više od 700 izvođača, a uz gotovo 1.500 gledatelja mjesna sportska dvorana u Filderstadtu bila je popunjena do posljednjega mjesta.

I ovogodišnji *Susret čuvara hrvatske etno baštine* imao je natjecateljski karakter pa je prosudbena komisija imala težak zadatak donošenja odluka o izvrsnosti nastupa grupa u raznovrsnim folklorno-plesnim, glazbenim i drugim scenskim kategorijama njihova nastupa. Tradicionalno, od samoga osnutka ovog festivala, diplome-priznanja najuspješnijima dodjeljuje Hrvatska matica iseljenika. Ove godine Matičina priznanja u kategoriji najuspješnijih hrvatskih folklornih grupa iz Njemačke osvojili su FS "Dijaskorak", Offenbach/Neu-Isenburg (1. mjesto), FD "Ruža" Filderstadt (2. mjesto) i FD "Don Josip Kokorić", Nürnberg (3. mjesto). U kategoriji folklornih skupina izvan Njemačke prvo mjesto za svoj nastup osvojio je KUD "Mak" iz Trnovca, drugi su bili članovi KUD-a "Mokro", Široki Brijeg i treći KUD "Sv. Juraj" iz Draganića.

NAJLJEPŠA DJEVOJKA U NOŠNJI

Najbolju vokalnu skupinu imao je KUD "Kristal-Sladorana" iz Županje, najbolje svirače tradicijskih glazbala FS "Adria" iz Duisburga, a tamburaše KUD "Mak" iz Trnovca. Ocjenjivao se i izgled ansambla u narodnim nošnjama i tu su se najljepšima pokazali članovi KUD-a "Kristal-Sladorana" iz Županje.

Glasovala je i publika, a njezini su favoriti bili KUD "Kristal-Sladorana" iz Županje, FS "Fra Filip Grabovac" Hrvatske katoličke misije iz Mainza i KUD "Sv. Juraj" iz Draganića.

Prosudbena komisija ocjenjivala je i odabrala najljepše djevojke u narodnim nošnjama, od predstavnica hrvatskih folklornih skupina iz Njemačke najljepša je bila Marija Lučić iz Nürnberga, njezina prva pratilja Viktorija Galić iz Duisburga i druga pratilja Gabriela Pavlinović iz Esslingena.

U grupi djevojaka iz Hrvatske i BiH

pobijedila je Lidija Bošković iz Rodoča kraj Mostara, prva pratilja bila joj je Antonija Tonka Oršolić iz Županje, a druga pratilja Marina Barać iz Mokroga.

OKRUGLI STOL I ZABAVA

Marija Lučić iz Nürnberga svojom je pobjedom stekla pravo da predstavlja Njemačku na 4. reviji i izboru za najljepšu Hrvaticu u narodnoj nošnji izvan Republike Hrvatske, programu koji će se u organizaciji Hrvatske matice iseljenika i udruge "Stećak" iz Tomislavgrada održati krajem lipnja iduće godine.

Nakon završetka službenoga programa prosudbena komisija okupila je voditelje folklornih skupina na svojevrsnome *okruglom stolu* kako bi s njima porazgo-

varali o njihovu nastupu, s osvrtom na ples, koreografiju, svirku, pjesmu i narodne nošnje. Savjeti folklornih stručnjaka i razgovor o netom završenome programu imali su cilj pomoći voditeljima da unaprijede i poboljšaju svoj rad s folklornim grupama te da ga što uspješnije usklade s hrvatskim folklornim tradicijama.

Četvrti *Susret čuvara hrvatske etno baštine* time nije bio završen, na redu je bila zabava u kojoj su sudjelovala sva folklorna društva i velik dio publike. Uz dobru pjesmu, ples i glazbu druženje se nastavilo do ranih jutarnjih sati, sve do trenutka kada su gosti iz Hrvatske i Bosne i Hercegovine morali krenuti na daleki put svojim kućama. ■

Matičina priznanja u kategoriji najuspješnijih folklornih grupa iz Njemačke osvojili su FS "Dijaskorak", Offenbach/Neu-Isenburg (1.), FD "Ruža" Filderstadt (2.) i FD "Don Josip Kokorić", Nürnberg (3.).

ENG The fourth annual Guardians of Croatian Ethno Heritage folklore event was stage in Filderstadt near Stuttgart. The folklore review gathered fifteen ensembles from Croatia, Bosnia-Herzegovina and Germany.

TERENSKA NASTAVA U MAĐARSKOM POMURJU ZA STUDENTICE HRVATSKIH STUDIJA

MAĐARSKA - U sklopu predmeta *Jezik Hrvata u dijaspori* na Znanstvenome smjeru Odjela za kroatologiju Hrvatskih studija Sveučilišta u Zagrebu, prof. dr. sc. Sanja Vulić za svoje student(ic) e svake akademske godine organizira terensku nastavu. Ove godine potkraj mjeseca studenoga realizirana je terenska nastava u Pomurju u Mađarskoj, sjeverno od našega Međimurja. Riječ je o selima u kojima žive pomurski Hrvati kajkavci. Terenska nastava počela je praćenjem nastave hrvatskoga jezika u osnovnim školama. U Osnovnoj školi Nikole Zrinskoga u Keresturu profesorica i studentice nazočile su nastavi u osmome razredu, koju drži nastavnica hrvatskoga jezika Erika Rácz, a u Osnovnoj školi Katarine Zrinski u Ser-

dahelu nastavi u sedmome razredu, koju drži nastavnica hrvatskoga jezika Jelica Mihović. U tom razredu i učenici koji su rodom Mađari i nisu hrvatskoga podrijetla rado uče hrvatski jezik, a neki se čak i ističu znanjem hrvatskoga među svojim vršnjacima. Slijedio je posjet dvojezičnome dječjem vrtiću u Serdahelu te razgledavanje Zavičajne kuće u tome mjestu. Tijekom terenske nastave u Serdahelu ljubazna domaćica sudionicama terenske nastave bila je Bernadeta Blažetin, zastupnica Hrvatske samouprave u Serdahelu i novinarka *Hrvatskoga glasnika*, tjednika Hrvata u Mađarskoj. U njezinu društvu gošće iz Hrvatske posjetile su Hrvatski kulturno-prosvjetni zavod Stipana Blažetina u Serdahelu, jednu od najmla-

đih hrvatskih kulturnih ustanova u Mađarskoj, koja je dobila ime po pjesniku Stipanu Blažetinu (rodnom iz Santova u Bačkoj) koji je desetljećima bio nastavnik hrvatskoga jezika u Serdahelu. (*Patrycja Pieniazek*)

Hrvatska pošta

www.posta.hr

Prigodna poštanska marka u bloku 150. obljetnica postavljanja spomenika banu Jelačiću

Hrvatska pošta izdala je 5. prosinca 2016. prigodnu poštansku marku u bloku pod nazivom *150. obljetnica postavljanja spomenika banu Jelačiću*. Nominalna vrijednost marke je 15,00 kuna, a naklada iznosi 30 000 primjeraka. Uz prigodnu poštansku marku tiskana je i omoćnica prvog dana (FDC). Autorica prigodne marke je Ariana Noršić, dizajnerica iz Samobora.

Spomenik banu Jelačiću, prvi javni brončani spomenik u Zagrebu, djelo je austrijskoga kipara Antona Dominika Fernkorna. Spomenik je postavljen u smjeru sjever-sjeveroistok, licem okrenut prema življem i važnijem dijelu grada, prema Kaptolu i Gradecu. Otkriven je 16. prosinca 1866., a uklonjen 1947. godine. Zahvaljujući povjesničaru umjetnosti dr. Antunu Baueru, sačuvan je i pohranjen u Gliptoteci. Nakon proglašenja hrvatske države spomenik je restauriran i vraćen na glavni zagrebački trg 16. listopada 1990., na Jelačićev rođendan, ovaj put okrenut licem prema jugu, današnjem „življem“ dijelu grada.

Osim u poštanskim uredima, novu prigodnu poštansku marku u bloku, kao i sve ostale poštanske marke Republike Hrvatske možete nabaviti i u internetskoj trgovini Hrvatske pošte, www.epostshop.hr. Uz pojedinačne poštanske marke, posebno preporučujemo naše godišnje zbirke maraka, koje mogu biti itekako lijep i privlačan dar koji osim velike estetske vrijednosti ima i iznimnu sadržajnu vrijednost.

Saznajte nešto više o hrvatskoj kulturi, znanosti, prirodnim ljepotama, sportu i mnogim drugim područjima redovito prateći izdanja poštanskih maraka Republike Hrvatske na www.posta.hr.

Magičan prosinac u Zagrebu

Zagrebački Advent izrastao je u kratkom vremenu u jedan od najpoznatijih božićnih sajmova u Europi koji svake godine posjećuje sve više turista. Prošlogodišnji Advent bio je pobjednik natjecanja *European Best Christmas Destination*

Tekst: **Naida Šehović**

Foto: **Turistička zajednica Grada Zagreba**

Ovogodišnji Advent u Zagrebu službeno je počeo u subotu 26. studenoga i trajat će, zajedno s novogodišnjim događajima, do 8. siječnja. Svečano otvaranje Adventa započelo je tradicionalnim paljenjem tisuću ukrasnih lampica na Zrinjevcu te je u isto vrijeme počeo i Advent na Europskome trgu, Ledeni park na Tomislavovu trgu, Fuliranje, Zagrebačka božićna bajka i mnogobrojni zanimljivi i bogati programi.

Zagrebački Advent izrastao je u kratkom vremenu u jedan od najpoznatijih božićnih sajmova u Europi koji svake godine posjećuje sve više stranih turista. Prošlogodišnji Advent dobitnik je i nagrade za najbolji turistički događaj na

Danima hrvatskoga turizma, a kao pobjednik natjecanja *European Best Christmas Destination*.

Upravo zbog te nagrade gradonačelnik grada Zagreba Milan Bandić pozvao je sve građane na čuvanje baštine i tradicije te na promicanje našeg identiteta i pri tome poručio: "*Advent je vrijeme kad smo pozvani dio svoga vremena darivati drugima kako bismo im Božić učinili ljepšim.*"

ADVENT NA GORNJEM GRADU

Turistička zajednica grada Zagreba najavila je neke nove programe za mnogobrojne posjetitelje i građane, a posebno su izdvojili *Advent na Gornjem gradu* koji uključuje: *Dvorišta – zimsko (adventsko) izdanje* (Palača Amade - Hrvatski prirodoslovni muzej, Palača Balbi - Staroslavenski institut, Muzej grada Zagreba i Privatno dvorište Milovac), *Priča s*

Gradonačelnik Milan Bandić poručuje: "Advent je vrijeme kad smo pozvani dio svoga vremena darivati drugima kako bismo im Božić učinili ljepšim."

Griča - Advent na Vranicanijevoj livadi - pokraj kule Lotrščak na Gornjem gradu prostor će biti uređen u stilu 'Šume Striborove' Ivane Brlić-Mažuranić, *Advent u Galeriji Klovičevi dvori* gdje je postavljeno klizalište u atriju Galerije, a tijekom Adventa moći će se razgledati i izložbe slikara Ignjata Joba te studenata Akademije likovnih umjetnosti. Organiziran je i program na *Platou Gradec*

s posebnim mjestom za fotografiranje na kojemu će pritiskom na gumb početi 'padati' snijeg te *Advent na Štro-su*. Ledeni park na Tomislavcu, najveći kompleks klizališta u regiji, bit će obogaćen s 20 gastronomskih kućica s tradicionalnim blagdanskim delicijama iz Hrvatske (rapske torte, dalmatinski sirevi i pršuti...) i svijeta.

Ove godine prvi put adventski doga-

đaji dolaze i u Novi Zagreb gdje nas očekuje: *Novi advent kod MSU-a* na kojem su smještene kućice poznatih zagrebačkih ugostitelja, pripremljen je bogat glazbeno-zabavni program, dječje radionice i mnogobrojna druga iznenađenja. Također, u neposrednoj blizini je još jedna atraktivna priredba - *Ledena bajka Djeda Mraza*, mjesto održavanja Ledene bajke je istočni dio Zagrebačkoga velesajma. Mnogobrojne posjetitelje svakako će privući novo klizalište i 30 iglua, u kojima se može uživati u raznolikoj gastronomskoj ponudi. U sklopu Ledene bajke održava se i Festival dječjega božićnog stvaralaštva, sa svakodnevnim nastupima dječjih zborova.

Advent na istočnoj strani Trga bana Jelačića ima novu atrakciju - *Božićnu bajku*, a šetnja i razgledavanje ugostiteljskih kućica koje su 'pokrivene' snježnim božićnim jelkama čaroban je doživljaj.

Advent na istočnoj strani Trga bana Jelačića ima novu atrakciju - Božićnu bajku, a šetnja i razgledavanje ugostiteljskih kućica koje su 'pokrivene' snježnim božićnim jelkama čaroban je doživljaj.

BOŽIĆNA BAJKA

Veliki adventski vijenac kao i svake godine svoje mjesto ima oko Manduševca, a prva svijeća zapaljena je 26. studenoga te je obilježila otvorenje Adventa na glavnome zagrebačkom trgu. Obred paljenja svijeća pokraj kipa Blažene Djevice Marije ispred zagrebačke prvostol-

nice predvodio je pomoćni zagrebački biskup mons. Ivan Šaško i tako označio Došašće, vrijeme u kojem se kršćanski vjernici pripremaju za **Božić**, blagdan rođenja Isusa Krista.

U Etnografskome muzeju organizirana je prezentacija izrade lepoglavske čipke u sklopu nove izložbe, a bit će i radionica izrade božićnoga nakita, ukrašavanja licitara, dok u Muzeju za umjetnost i obrt posjetitelji mogu pogledati veliku izložbu 'Orašar – najljepša božićna bajka' o popularnome baletu. U sklopu BAC-KO Mini Expressa u Gundulićevoj ulici sve dane Adventa vozit će poseban vlak u bojama Zagreba te s blagdanskom dekoracijom, a na maketi željeznice posta-

Pravi primjer Došašća posebno se može osjetiti na Kaptolu, ispred katedrale, gdje Zajednica *Cenacolo* priređuje žive jaslice.

vili su sljemensku skijašku stazu, žičaru, Ledeni park... Organizatori su najavili i *Advent u tunelu Grič*, sa scenografijom i 3D-instalacijom kojom će pokušati dočarati ugođaj Božića na Sjevernome polu.

GRIČKI TOP I 'FULIRANJE'

Po uzoru na prošlu godinu *Fuliranje* se tradicionalno održava na dvije lokacije - u **Tomićevoj** i **Kurelčevoj ulici**. U subotu 26. 11. udar gričkoga topa označio je početak *Fuliranja*. **Tomićeva ulica ove zime će biti Chef street** gdje će se pred-

staviti poznati hrvatski kuhari, njihova filozofija, životi i pristup kuharstvu. **Kurelčeva uličica**, koja spaja **Europski trg** i **Jurišićevu ulicu**, u 2016. bit će *Disco street*, odnosno disco na otvorenome. Kako su rekli, cilj je predstaviti razvoj disco kulture od njezina početka 70-ih godina prošlog stoljeća do danas. Svakako još treba spomenuti i novitete kao što su *Modni advent* u Oktogonu, *Kod Rudolfa - Advent za djecu na Strossmayerovu trgu*, *Advent u Dizajn distriktu*...

Pravi primjer Došašća posebno se može osjetiti na Kaptolu, ispred katedrale, gdje Zajednica *Cenacolo* priređuje žive jaslice. Prostor ispred zagrebačke katedrale jedno je od najljepših zagrebačkih mjesta tijekom Adventa, a mladi mogu uživati u zanimljivim predstavama i u igri s domaćim životinjama. Nezaobilazni je i *Festival božićnih kolača & kolačića* koji traje od 16. - 23. 12. 2015., a kako doznajemo u Galeriji Karas glavne zvijezde su majstori slastica koji će predstaviti i izložiti svoj božićni slatki asortiman, uz radionice i kušao-nice za posjetitelje, glazbene nastupe uz božićne čajanke i još neka posebna iznenađenja. Tradicionalni *Božićni sajam* na ulicama oko Trga bana Josipa Jelačića nudi prigodne božićne poklone, licitare i medenjake, šarene ukrase, božićni nakit i suvenire koje su izradili zagrebački obrtnici, likovni umjetnici i proizvođači tradicionalnih hrvatskih proizvoda. ■

ENG Advent in Zagreb has quickly become one of the best known Christmas fairs in Europe, visited by a growing number of tourists every year. Last year's Advent celebrations won the European Best Christmas Destination winner.

Velika hrvatska fešta usred Buenos Airesa

Uz bogat kulturno-umjetnički program, hrvatska zajednica predstavila je mnogobrojnoj okupljenoj publici našu tradicionalnu gastronomiju, pića i suvenire koji su naišli na velik interes publike

Tekst/foto: Stella Hubmayer (Moja Hrvatska)

Šestu godinu zaredom grad Buenos Aires pruža priliku hrvatskoj zajednici da na glavnome trgu, *Plaza de Mayo*, argentinskoj publici predstavi svoju kulturu, glazbu, folklor, ples i gastronomiju. Manifestacija "Buenos Aires slavi Hrvatsku" održana je sredinom studenoga na *Avenidi de Mayo*, jednoj od glavnih

"Prepun sam dojmova! Nisam znao da će glavna ulica grada biti blokirana! Ulica kojom prolaze tisuće ljudi na ovaj način približila im je hrvatsku kulturu", rekao je Joško Čaleta.

gradskih ulica, na kojoj je bila postavljena velika pozornica.

U ovogodišnjem kulturnom programu sudjelovale su mnogobrojne hrvatske plesne skupine i instrumentalni sastavi iz Buenos Airesa: tamburaški sastav *Društvo hrvatskih katoličkih sveučilištaraca i srednjoškolaca*, folklorna skupina *Proljeće*, tamburaški sastav *Jorgovan*, plesna skupina *Jorgovan* i djeca iz *Male škole hrvatskoga jezika*.

Iz drugih krajeva Argentine došli su: klapa *Veselinka* iz Mar del Plate, sopran Greta Ciklic, *Kolo Velebit* i *Mala škola* iz Cordobe te plesna skupina *Zemlja moja* iz La Plate. Na kraju programa, kako bi odala počast Buenos Airesu, nastupila je *Compañía HR Tango*, pod vodstvom Guillerma Terrazasa, s plesom i pjevanjem argentinskoga tanga. Glavni gost

ovogodišnjeg slavlja bio je hrvatski etnomuzikolog Joško Čaleta.

TOLIKO ENTUZIJAZMA

"Prepun sam dojmova! Nisam znao da će glavna ulica grada biti blokirana! Ulica kojom prolaze tisuće ljudi na ovaj način približila im je hrvatsku kulturu. Također, mogli su uživo doživjeti kako se naši ljudi predstavljaju svijetu. Ovdajšnja hrvatska zajednica nije nova emigracija, nego je tu već nekoliko generacija, ukopana u žilu kucavicu ovoga grada i naroda. Lijepo je vidjeti da je ovako poštovana te da naši mladi s toliko entuzijazma, želje i volje stvaraju tako pozitivnu sliku o Hrvatskoj", rekao je Čaleta.

Uz bogat kulturno-umjetnički program, hrvatska zajednica predstavila je mnogobrojnoj okupljenoj publici našu

tradicionalnu gastronomiju, pića i suvenire koji su naišli na velik interes publike. "Doista vam hvala što ste mi omogućili da ovo doživim. Hrvati su ovamo došli iz unutrašnjosti Argentine. Oni se ozbiljno bave svojom tradicijom, pokušavaju je očuvati i predstaviti svijetu. Oduševilo me vidjeti malu školu! Oni, tako mali,

čisto izgovaraju i pjevaju s puno entuzijazma i duha. Od najranijeg doba ta djeca uče svoje običaje i znaju da pripadaju Hrvatima! Ovo je fenomenalna stvar,

ovakva manifestacija Hrvatskoj donosi velike i pozitivne poteze", zaključio je naš sugovornik.

"Buenos Aires slavi Hrvatsku" organizirali su udruga građana *Hrvatski zbor Jadran s Međudruštvenim odborom hrvatskih udruga i ustanova u Argentini*, uz koordinaciju s Glavnim uredom za institucionalne odnose Grada Buenos Airesa te uz potporu Veleposlanstva RH u Buenos Airesu. ■

ENG For the sixth consecutive year the city of Buenos Aires has provided the local Croatian community with an opportunity to present its culture, music, folklore, dance and cuisine on the main square at the Buenos Aires Celebrates Croatia event.

ISELJENIČKA VIJEST

SMOTRA HRVATSKIH MISIJSKIH ZBOROVA U NEUSSU

NJEMAČKA - Tradicionalna, 19. smotra crkvenih zborova hrvatskih katoličkih misija (HKM) i zajednica (HKZ), održana je u Njemačkoj u subotu, 12. studenoga u crkvi Bezgrešnog začetca Blažene Djevice Marije u Neussu, u organizaciji Hrvatskoga dušobrižničkog ureda iz Frankfurta na Majni i Hrvatske katoličke misije Düsseldorf. Na smotri je nastupilo dvanaest zborova odraslih.

Prije smotre slavljen je svečano misno slavlje, koje je predvodio i propovijedao provincijal Franjevačke provincije Presvetoga Otkupitelja sa sjedištem u Splitu fra Joško Kodžoman u suslavlju s delegatom za hrvatsku pastvu u Njemačkoj vlč. Ivicom Komadinom, voditeljem HKM Düsseldorf fra Petrom Čirkom i voditeljem HKZ Ludwigsburg i HKZ Korntal fra Antom Malešom.

Svaki zbor izveo je po dvije skladbe. Najprije je nastupio zbor HKM Düsseldorf, a zatim su iz košarice redoslijed nastupa zborova izvlačili mons. Hofmann i provincijal o. Kodžoman. Tako su nastupili zborovi ovim redom: zbor HKM Mainz, zbor HKM Mittelbaden/Karlsruhe, zbor HKM Mannheim/Mosbach, zbor HKZ Sindelfingen, zbor HKZ Balingen/Ebingen, zbor HKZ Ludwigsburg, zbor HKZ Mülheim-Oberhausen, zbor

HKM Wiesbaden, zbor HKM Wuppertal, zbor HKM Frankfurt am Main i zbor HKM Kassel. Na kraju smotre predstavnicima zborova spomenice su predali provincijal Kodžoman, delegat Komadina i o. Čirko. Program su vodile Manuela Lukić i Mia Šipić. Nakon smotre za sve je u obližnjoj dvorani župe Navještenja Blažene Djevice Marije organiziran objed, a zatim je ugodno raspoloženje nastavljeno uz pjesmu i glazbu.

Duhovno središte Hrvata na Azurnoj obali

"Prema procjenama koje sam radio zajedno s našim konzularnim službama danas na području misije u Nici, odnosno na samome jugu Francuske, živi oko 2.000 Hrvata"

Crkva don Bosco u Nici

Tekst/foto: Mario Kolmanić

Kada bi se provelo natjecanje ili izbor najljepših hrvatskih katoličkih misija u svijetu, Hrvatska katolička misija Nica zasigurno bi bila među vodećima. Na samome jugu Francuske, uz slavu Azurnu obalu, Hrvati već više od 40 godina slave svetu misu i uz Katoličku crkvu pokušavaju održati hrvatski jezik, kulturu i tradiciju. U to smo se mogli uvjeriti prilikom nedavnog posjeta Nici i euharistijske slavlju

koje je u crkvi don Bosca predvodio vlč. Stjepan Čukman, svećenik Zagrebačke nadbiskupije i dugogodišnji voditelj Hrvatske katoličke misije u Nici koji je ujedno i delegat hrvatske inozemne pastve za Belgiju, Englesku, Francusku, Luksemburg i Nizozemsku, a od 2002. vodi i Slovensku katoličku misiju u Nici.

USKORO MISIJA I U IRSKOJ

Bez sumnje, puno je to posla za jednog svećenika kojemu se u Nici često javljaju i mnogobrojni prolaznici, putnici, studenti i turisti koje put dovede na Azurnu obalu. "Nica je jedno od najpopularnijih turističkih odredišta na svijetu. Hrvati su se u ovoj regiji počeli uglavnom naseljavati nakon Drugoga svjetskog rata. Prema procjenama koje sam radio zajedno s našim konzularnim službama danas na području Hrvatske katoličke misije u Nici, odnosno na samome jugu Francuske, živi oko 2.000 Hrvata. Naša misija osnovana je 1970. godine, zaštitnik misije je blaženi Alojzije Stepinac, a osim misnih slavlja organiziramo vjeronauk, proslave svetog Nikole i Stepinčeva", rekao nam je vlč. Čukman koji je u Nicu došao 1996. godine. Prije toga vodio je najsjeverniju hrvatsku katoličku misiju, u Oslu, gdje je svojedobno upoznao i susreo sv. Majku Tereziju nakon što joj je 1979. dodijeljena Nobelova nagrada za mir. Trenutno se vlč. Čukman bavi i mogućnostima formiranja hrvatske katoličke misije u Irskoj. "Oko četiri tisuće Hrvata u međuvremenu je stiglo u Irsku i trenutno u razgovorima s tamošnjim institucijama i biskupijom ispitujemo mogućnost osnivanja hrvatske

Vlč. Stjepan Čukman

katoličke misije", rekao je vlč. Čukman.

Baš kao što su to činili njihovi preci i sunarodnjaci tijekom šezdesetih ili sedamdesetih godina prošlog stoljeća, u današnje vrijeme mnogi mladi Hrvati u potrazi za poslom i sigurnošću odabiru Irsku ili Njemačku. Crkva i te kako prati migracijska kretanja i pokušava održati kontakt s najnovijim valom hrvatskih iseljenika. S druge strane, u Nici je primjetno starenje hrvatske populacije, vjernika na misnim slavljinama sve je manje, a prava je rijetkost ondje susresti mladu obitelj. I Hrvati u Francuskoj u međuvremenu su dobro integrirani, a kao i u mnogim drugim misijama kontakt s hrvatskim jezikom i kulturom sve je teže održavati, pogotovo ako je riječ o sredini poput Azurne obale, gdje su

Vlč. Čukman ujedno je i delegat hrvatske inozemne pastve za Belgiju, Englesku, Francusku, Luksemburg i Nizozemsku.

Hrvati raspršeni po cijelome području - od Monaka preko Nice i Cannesa sve do Toulona.

Ovdje u Nici turizam je naravno vrlo bitna grana gospodarstva, ali ima i dosta industrije. Hrvati rade u svim mogućim branšama. Oni koji su ovdje rođeni i odrasli zaposleni su na dobrim radnim mjestima. S druge strane, imate i mnoge pripadnike starije generacije, umirovljenike koji su nekada obavljali loše plaćene poslove i čija primanja, naravno, nisu baš izdašna za relativno skupu sredinu kao što je Nica", rekao je vlč. Čukman koji je u povodu nedavnoga blagdana Svih svetih ugostio i biskupa Bjelovarsko-križevačke biskupije Vjekoslava Huzjaka.

POD DOJMOM STRAVIČNOGA ZLOČINA

Nica je tipičan mediteranski grad i šetnja gradom neodoljivo podsjeća na kale dalmatinskih gradića. Budući da je tijekom povijesti dugo pripadala Italiji, i danas se na ulicama Nice može jasno vidjeti, čuti i osjetiti talijanski utjecaj, ali i važnost katolicizma koja se, uz ostalo, očituje u prekrasno uređenoj crkvi svetoga Jakova ili katedrali svete Reparate, u kojoj se na jednoj od ploča s povijesnim natpisima nalazi i referenca na cara Dioklecijana. Mnogi Hrvati s kojima smo razgovarali još uvijek su pod dojmom stravičnoga zločina koji se na poznatoj *Promenade des Anglais* dogodio 14. srpnja tijekom

Hrvatska misa u Nici

U Nici je primjetno starenje hrvatske populacije, vjernika na misnim slavljinama sve je manje, a prava je rijetkost ondje susresti mladu obitelj.

proslave francuskoga nacionalnog praznika. Nakon toga događaja sigurnosne mjere u gradu su maksimalno pojačane, a mogli smo se i sami uvjeriti u to da vojska još uvijek nadgleda gradsko središte, glavne trgove i avenije te zračnu luku, inače drugu po redu najprometniju u Francuskoj. Uz to, sve škole u Nici pod nadzorom su policije i sigurnosnih tvrtki, a slijedom nemilog događaja u srp-

nju i Hrvati su se iz kapelice Ivana Bosca, gdje su se godinama održavale proslave nedjeljnih svetih misa, preselili u veliku crkvu don Bosca nedaleko od izložbenih paviljona u gradskome središtu.

FOTOMONOGRAFIJA MISIJE

Spomenimo na kraju da je 2010. prigodom 40. obljetnice Hrvatske katoličke misije u Nici njezin voditelj vlč. Stjepan Čukman priredio fotomonografiju naslovljenu "Hrvati na jugu Francuske" s namjerom da zabilježi najvažnije povijesne poveznice između Hrvata i Francuza, osobito na Azurnoj obali gdje se u drugoj polovici 20. stoljeća doselio znatan broj hrvatskih iseljenika. Hrvatska riječ u javnosti se mogla čuti tek na rijetkim mjestima. Jedno od takvih bile su crkve u kojima su hrvatski svećenici, dijeleći sudbinu svoga naroda, Božju riječ u tuđini tumačili na hrvatskome jeziku. Uz nemale žrtve i odricanja, a često i nerazumijevanja, pokušavali su motivirati svoje sunarodnjake na crkveni, kulturni, društveni i dobrotvorni život. ■

Spomenik žrtvama terorističkog napada 14. srpnja

ENG The Croatian Catholic Mission in Nice has been active since 1970, led by the priest Stjepan Čukman. He estimates the number of Croatians living in the area covered by the mission, i.e. the deep south of France, to be around two thousand.

Brzo, lako i zanimljivo ovladajte temeljima hrvatskoga jezika učite kada želite i gdje želite

*A fast, easy and interesting way to learn the basics of Croatian.
Learn when and where you want.*

Sveučilište u
Zagrebu

@ srce

HIT-1

Prvi sveučilišni on-line tečaj hrvatskoga kao drugoga i stranoga jezika

The first on-line course of Croatian as second and foreign language

6. ožujka – 28. svibnja 2017.

March 6 - May 28, 2017

- 7 nastavnih cjelina u sustavu MoD (utemeljen na Moodleu)
- 150 nastavnih aktivnosti
- 24 sata online nastave u živo
- iskusni lektori, stručnjaci za hrvatski kao ini jezik
- interaktivan, komunikacijski i individualiziran pristup učenju jezika

- 7 learning units in the Moodle-based e-learning system
- 150 learning activities
- 24 hours of real-time communication online
- experienced language instructors, specialists in Croatian as L2
- an interactive, communicative and individual approach to language learning

Pogledajte videopriloge o tečaju na mrežnoj stranici

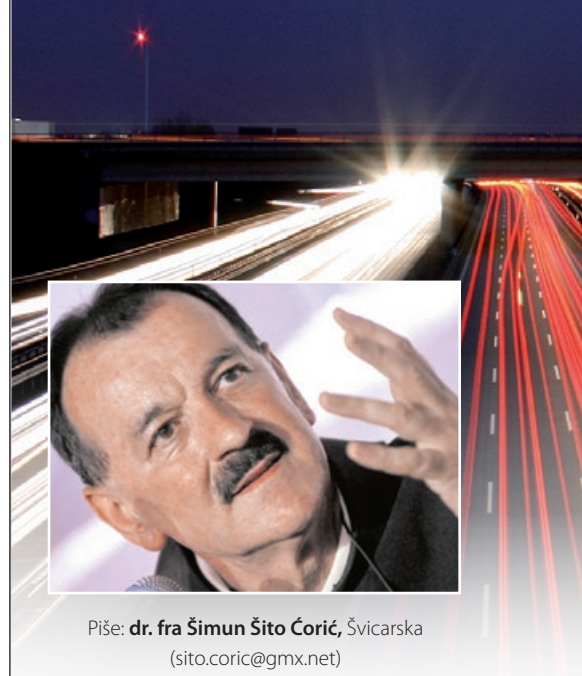
Look at videos about the course at web page

www.matis.hr

Obavijesti i upisi

additional information and enrollment:

ecroatian@gmail.com

Piše: **dr. fra Šimun Šito Ćorić**, Švicarska
(sito.coric@gmx.net)

Što se više primičemo nevino-
sti i toplini betlehemske jasl-
ca, a onda i nasilju kralja He-
roda nad nevinom dječicom i
bijegom Isusove obitelji preko
granice, uz sve strašne nesreće međuna-
rodnih razmjera, prije Božića najviše mi
dolaze pred oči prilike našega naroda u
BiH. Uz sve neizvjesnosti i nepravilike, RH
je sve manje na klimavim nogama i si-
guran sam da, iako sporo, ipak sve čvr-
šće zaokružuje svoje granice i svoj bitak.
"Rvatska je sad na konju, pa neka se do-
tjerava i probija naprijed", znao je reći
moj čaća. Ali naš narod u BiH ni nakon
četvrt stoljeća od propasti one države, u
ovoj novoj još nema osigurane osnovne
postulate za svoj opstanak na svojim po-
vijesnim prostorima na kojima je najsta-
riji od svih i bio prije svih.

ISIL može činiti još strašnije zločine,
mogla je u Domovinske ratove srpska
agresija biti još surovija, mogli su mu-
džahedini i njihovi nalogodavci još kr-
vavije gaziti Bosnu, mogu i danas njihovi
ostaci sanjati nove krvave pohode, mogu
primitivci i zulumčari u nekom Stolcu
prebijati ljude, krasti glasačke kutije i
sprječavati demokratske izbore u sto-
tinu navrata, ali svima takvima je u ko-
načnici, kao nekoć moćnome Herodu,
neizbježna propast. Ni uhićenje deseto-
rice hrvatskih branitelja u Orašju neće
ostvariti zlu zamisao njihovih tlačite-
lja. Dovoljno je reći da je njihov tužitelj
Kajganić bio u ratu angažiran u MUP-u
Republike Srpske. Sad diže optužnicu
protiv ljudi koji su se branili, a ne pro-
tiv onih koji su u tim krajevima ubijali i
progonili! U Haagu totalno bespomoć-
no leži Hrvatska šestorka koja će napu-

Uz sve katastrofe koje donosi, zlo nikada ne može pobijediti

Naš narod u BiH ni nakon četvrt stoljeća od propasti one države, u ovoj novoj još nema osigurane osnovne postulate za svoj opstanak na svojim povijesnim prostorima na kojima je najstariji od svih i bio prije svih

niti tamo petnaestak godina do pravomoćne presude. Samovoljno stvarajući svoje žrtve, dugim i iscrpljujućim sudovanjima, taj vrhovni sud ovoga svijeta (UN-a) postupa gore nego sve državne diktature. Nakon onog zločina u Parizu, jedan je francuski novinar napisao da tek sada shvaća koga su za neprijatelje u ratu imali Hrvati u BiH. Znaju to, ali ne haju i suci UN-tribunala u Haagu!

NAZOVI-DEMOKRACIJA

Eno, u mojoj rodnoj općini u kojoj Hrvati čine 99,28 posto stanovništva, iz Sarajeva imenovaše u Općinski sud Čitluk jednu Hrvaticu, dvije Bošnjakinje i jednu Srpkiju na mjesta sudaca, čime se još jednom potvrdilo nasilje toga novog Beograda, koji provodi grubu institucionalnu neravnopravnost nad hrvatskim narodom. Čitam otvoreno pismo dr. Bože Ljubića, predsjednika Glavnoga vijeća HNS-a i zastupnika u Saboru RH, poslano kao odgovor B. Izetbegoviću koji na primjer izjavljuje da Hrvati u BiH imaju čak veća prava nego drugi. Dr. Ljubić dokumentarno nabraja naše temeljne muke u današnjoj BiH, koje ne zaostaju nimalo za onima u bivšoj komunističkoj državi. U toj novoj državi Hrvati su od početka izloženi stalnome i sustavnome institucionalnom i političkom nasilju s jedne strane te prijetnjama, fizičkom nasilju i ubojstvima s druge strane. Primjeri za to su, na žalost, mnogobrojni i dobro nam poznati, ali kad ih dr. Ljubić ovako činjenično posloži onda izgledaju strašno i nevjerovatno u jednoj nazovi-demokraciji i još pod svojim interesnim patronatom EU-a, UN-a i SAD-a.

Ilustrativne su dvije činjenice. Nakon nametnutih amandmana na ustave entiteta od predstavnika Petritscha i uz blagoslov SDA, i na temelju tako nasilno promijenjenoga Ustava FBiH te donesenoga Izbornog zakona BiH, većinske bošnjačke županije od ukupnog broja izaslanika u Domu naroda, koji iznosi 58, biraju većinu od 35 izaslanika, a većinske hrvatske županije samo 11. Nadalje, Hrvati kao konstitutivan narod imaju Ustavom dodijeljeno pra-

čak netko rekao: 'To nije naš rat' i da ne pričam dalje...'. Navodi da je to kao novinar tvrdio i 1991. godine kada su ga zbog toga napadali isti oni oficiri JNA koji danas sjede "po raznim džematima i parastranačkim službama". Priznaje također kako bošnjačka državna mafija stoji iza likvidacije doministra unutarnjih poslova Federacije BiH Joze Leutara, šefa obavještajne agencije AID Nedžada Ugljena, ali i Ramiza Delalića Čele koji je ubijen istoga dana kada je zaprijetio da

Eno, u mojoj rodnoj općini u kojoj Hrvati čine 99,28 posto stanovništva, iz Sarajeva imenovaše u Općinski sud Čitluk jednu Hrvaticu, dvije Bošnjakinje i jednu Srpkiju na mjesta sudaca.

vo na vlastiti RTV servis u sklopu Javnoga RTV sustava. Bošnjačke političke elite koriste mehanizme dominacije nad FBiH i do danas su spriječile uvođenje Javnoga RTV servisa na hrvatskome jeziku. Ne smije se zaboraviti da je od 1992. do 2013. u BiH pobijeno ili je iz nje prognano i iseljeno više od 230.000 Hrvata. Polovina tog broja otpada na područja pod kontrolom muslimanskih civilnih i vojnih vlasti.

PARADOKS BETLEHEMSKIH JASLICA

Evo je konačno jedan i dosad jedini bošnjački političar, Fahrudin Radončić, izjavio da "rat u BiH nije počeo 2. svibnja 1992. godine kada je počela opsada Sarajeva, nego je rat u BiH počeo 1. listopada 1991. godine kada je JNA srušila hrvatsko selo Ravno u BiH. Tada je

će otkriti Ugljenove ubojice. Progovorio je i o vezama ubojica i najtežih kriminalaca s tajnom bošnjačkom policijom AID... I tako se u nas u BiH zlo na zlo stalno nadovezivalo...

Međutim, paradoks betlehemskih jaslca za vječnost svjedoči o nemoći zla nad dobrom. Uz svu svoju sotonsku moć i katastrofu koju donosi, zlo ne može nikada u konačnici pobijediti. Prije će pasti ako u praktičnoj suradnji sa svemogućim Stvoriteljem i s ljudima dobre volje svatko od nas na svome mjestu, u svoime zvanju, učini ono što sa svoje stane može. U tom duhu neka nas sve osnaže ova sveta vremena Došašća, Božića i Nove godine! Cijeli naš narod diljem svijeta i sve druge narode u nevoljama, a posebice naš narod i njegove predvoditelje u BiH! ■

Grad osam crkvenih tornjeva

Na Krvavome saboru 1397. u Križevcima dogodio se pokolj u kojemu je kralj Žigmund na prijevaru pobio hrvatskoga bana Stjepana Lackovića i prisutno oporbeno plemstvo

Piše: **Zvonko Ranogajec**

Križevci su grad u Koprivničko-križevačkoj županiji, drugi po veličini nakon Koprivnice, ali i najstariji grad u tom dijelu Hrvatske. Križevci se nalaze na području gravitacije većih centara snažne zagrebačke aglomeracije udaljene šezdesetak kilometara, na koje utječu i regionalna središta Bjelovar i Varaždin, udaljeni tridesetak kilometara, baš poput Koprivnice na prostoru Podravine.

Površina područja lokalne samouprave je 264 četvorna kilometara, čini ga čak 60 naselja, a nadmorska visina Križevaca je 140 metara. Križevci pripadaju panonskome dijelu Hrvatske, nalaze se na jugoistočnim obroncima Kalničko-

ga gorja koji su reljefno rebrasto raščlanjeni i načinjeni od pleistocenske građe. Grad se topografski razvio na južnome obronku Kalnika prema naplavnoj ravni rijeke Glogovnice.

KALNIČKO-KRIŽEVAČKO PRIGORJE

U novije vrijeme Križevci prelaze u aluvijalnu dolinu Glogovnice na jugu. Po svojim gospodarskim, etnološkim i demografskim obilježjima, prostor Kalničko-križevačkog prigorja dosta se razlikuje od susjednoga Zagorja na osojnoj strani Kalničkoga gorja. Kulturni krajolik ovdje se formirao relativno kasnije i vezan je uz nizinska naselja. Križevci su na prostoru županije omeđeni tri- ma općinama, a to su: Sveti Ivan Žabno na jugoistoku te na sjeverozapadu Sveti

Petar Orehovački i Kalnik. Na sjeveru Križevci graniče s Varaždinskom županijom i gradom Varaždinskim Toplicama, na jugozapadu Zagrebačkom županijom te gradom Vrbovcem i općinom Gradec te na istoku s Bjelovarsko-bilogorskom županijom i općinom Rovišće.

Za rani nastanak i razvoj Križevaca tijekom povijesti bio je značajan promet- ni položaj još od vremena antike i sred- njeg vijeka. Tuda je prolazila cestovna veza između Jadrana i Panonije, poznata cesta kralja Kolomana. Gradnjom ma- kadamskih cesta šire se dodatni prav- ci prema Posavini, Zagorju, Bjelovaru, a maksimum prometnoga značaja do- biva se gradnjom željezničkih pravaca prema Zagrebu i Koprivnici (1870.) te Bjelovaru (1894.).

Križevci se prvi put spominju 1209. godine kao Crisiensis locus i razvija- ju se kao Gornji i Donji grad. Gornji grad dobio je 1252. godine povlasticu

Gornji grad dobio je 1252. godine povlasticu slobodnoga kraljevskoga grada od slavonskoga bana Stjepana, u Križevcima boravi ban te se održavaju sabori.

slobodnoga kraljevskoga grada od slavonskoga bana Stjepana, u Križevcima boravi ban te se održavaju sabori. Najpoznatiji je onaj od 27. veljače 1397. poznat po nazivu Krvavi križevački sabor na kome su se sukobili pristalice kralja Žigmunda Luksemburškog i bana Stjepana II. Lackovića u kome su pogubljeni ovi posljednji. Turci su 1538. godine spalili Gornji grad, a krajem 17. stoljeća grad poharale su ga kuga, požar i glad. Veliku ulogu Križevci su imali u obrani od Turaka te su bili kapetanija u sastavu Slavenske vojne krajine. U 18. stoljeću Križevci postaju središte moderne županije 1759. godine i ostali su sve do 1886. godine kada su pripojeni novoj Bjelovarsko-križevačkoj županiji. Končano, 1993. osnovana je Koprivničko-križevačka županija na tradiciji stare Križevačke županije.

GOSPODARSKO-ŠUMARSKO UČILIŠTE

Gradnjom željeznice razvija se trgovina, obrt i industrija koje se temelje na prerađivanju mesa, ratarskih proizvoda i vinogradarstvu. Posljedica toga je i osnivanje Gospodarsko-šumarskog učilišta osnovanog 1860. godine kao prvoga takvog u jugoistočnome dijelu Europe. Ono i danas djeluje pod nazivom Visoko gospodarsko učilište Križevci koje školuje

Turističko-informativni centar u obnovljenoj bivšoj sinagogi

Križevačko veliko spravišče temelji se na Križevačkim štatutima pri čemu je riječ o manifestaciji koja govori o pomirbi kalničkih šljivara i križevačkih purgera.

visokoobrazovne kadrove na području stočarstva i ratarstva koji pridonose razvoju agrarne proizvodnje. U drugoj polovici 19. stoljeća osjeća se sve jači zamah u privrednome životu. U gradu postoji pivnica, dvije tiskare, pivovara, paromlin, nekoliko hotela ili svratišta, a 1872. osniva se Štedionica. U to vrijeme tijekom 19. stoljeća u Križevcima borave i djeluju kraće ili dulje mnogobrojni znameniti Hrvati: Tituš Brezovački, Ljudevit Vukotinović, Josip Schlosser, Milutin Cihlar Nehajev, Gustav Bohutinsky i Oton Frangeš kao neki od najpoznatijih. Godine 1838. osniva se Ilirska knjižnica, od 1813. Pjevačko društvo „Zvono“.

Suvremena demografsko-gospodarska transformacija izmijenila je odnose u prostoru i strukturi stanovništva što je posljedica deagrarizacije i industrijalizacije te deruralizacije, odnosno ne samo napuštanja poljoprivredne proizvodnje, nego i okolnih sela te pojačanog preseljavanja u grad Križevce. Upravo zato Križevci doživljavaju jaču urbanizaciju i industrijalizaciju.

Ona je danas svedena na građevinsku i metalnu industriju, privatno poduzetništvo i male obrte, kao i uslužne djelatnosti. Od turističkih manifestacija poznato je *Križevačko veliko spravišče* temeljeno na *Križevačkim štatutima* pri

49. KRIŽEVAČKO VELIKO SPRAVIŠĆE 10.06.-12.06.2016.

čemu je riječ o kulturno-povijesno-turističkoj manifestaciji koja govori o pomirbi kalničkih šljivara i križevačkih purgera.

GRKOKATOLIČKA EPARHIJA

U Križevcima se nalazi sjedište Križevačke eparhije odnosno vjernika istočnoslavenskoga obreda ili Grkokatoličke crkve koja se u bogoslužju služi bizantskim obredom i grčkim, staroslavenskim ili narodnim jezikom. Vjernici te biskupije su Hrvati, Ukrajinci i Rusini, a njihova je katedrala Svete Trojice koju je od 1894. do 1897. godine restaurirao u neogotičkome stilu poznati Herman Bolle, dok su autori ikona Celestin Medović, Bela Čikoš Sesija i drugi. Najznačajnija katolička crkva je sv. Križa u kojoj se nalazi jedan od najljepših mramornih oltara iz 18. st., rad Francesca Robba iz 1756. godine. Iz Križevaca potječe sv. Marko Križevčanin koji je tragično skončao 1619. godine u slovačkim Košicama braneći svetost Katoličke crkve od protestanata i nakon mučke smrti proglašen je svetim 2. srpnja 1995. godine. Tim povodom u sjećanje na sv. Marka Križevčanina u Križevcima se svake godine održavaju Dani hrvatskih svetaca i mučenika.

Križevci imaju 21.122 stanovnika, a samo naselje 11.231 stanovnika, dok su ostala veća naselja Apatovac, Carevdar, Cubinec, Majurec i Sveta Helena. ■

ENG Križevci is a city of some 11 thousand inhabitants in Koprivnica-Križevci County. Its proximity to Zagreb has seen Križevci develop as an urban satellite of the nation's capital, with a favourable position near the regional hubs of Koprivnica, Bjelovar and Varaždin.

Tekst: **Diana Vukušić** Foto: **VLČ. Zvone Podvinski**

U subotu, 29. listopada, održano je najveće tradicionalno okupljanje Hrvata u Skandinaviji, 36. po redu Smotra hrvatske kulture u Švedskoj. Ovogodišnji domaćin Smotre bilo je HD Velebit, a budući da je Smotra održana 17. put u gradu Göteborgu, tako je i lokalni domaćin odradio ovaj veliki posao organizacije 17. put. Pokrovitelj ove manifestacije od samoga početka je krovna organizacija svih postojećih hrvatskih udruga u ovoj državi, Savez hrvatskih društava u Švedskoj.

Kao i svih prijašnjih godina, Smotra je zrcalo rada i djelovanja lokalnih udruga i njihovih kulturnih sekcija. Ona je i mjesto susreta te izmjenjivanja iskustava u radu na očuvanju kulturne baštine, a održavanje ove naše manifestacije dugi niz godina jasan je dokaz koju važnost Smotra ima u povijesti hrvatskoga društvenog djelovanja u Švedskoj.

SNAGA, INSPIRACIJA I POTPORA

U pozdravnim govorima u ime domaćina i pokrovitelja naglašeno je da svi koji su se okupili oko Smotre, bilo da je riječ o publici, izvođačima, voditeljima ili odgovornima za sve praktične pripreme – svi su oni zaslužni i imaju pravo biti ponosni što su sudjelovali sve ove godine u održavanju ovoga velikoga tradicionalnog okupljanja. Jer, kao što su udruge diljem Švedske održavale Smotru, tako je i Smotra davala snage, inspiracije i potpore kad su se sudionici vraćali u svoje gradove i svakidašnji društveni rad. Ali Smotra prije svega iziskuje suradnju i zajedničko čvrsto stajalište da se treba zalagati za očuvanje zajedničke kulturne baštine i posebice znanje hrvatskoga jezika. Smotra je simbol ljubavi prema svemu što je hrvatsko i što nas podsjeća na naše korijene. Ona daje mogućnost za razvitak našeg rada po udrugama i onu potrebnu inspiraciju i snagu za daljnji i dobrovoljni rad.

Također je nazočnost diplomatskih predstavnica; veleposlanice RH Anice Djamić i veleposlanice BiH Vesne Čučić,

Članovi folklorne skupine HD "Lijepa Naša" iz Osla, glavnog grada Norveške, plešu i pjevaju Posavinu i to pod vodstvom Marije Krpan i u koreografiji Gorana Brankovečkog

Smotra - simbol ljubavi prema svemu što je hrvatsko

Smotra je mjesto susreta i izmjenjivanja iskustava u radu na očuvanju kulturne baštine. Održavanje ove manifestacije sve ove godine jasan je dokaz važnosti koju Smotra ima u povijesti hrvatskoga društvenog djelovanja u Švedskoj

Voditeljice programa 36. Smotre; Katarina Kokolj i Valentina Mikulić

Najmlađi folkloraši udruge domaćina, HD "Velebit", dječja sekcija pleše plesove Podravine

sjedne Norveške, HD "Lijepa Naša" iz glavnoga grada Osla. A cjelokupni program svakako su pozlatili gosti iz domovine, članovi TS "Složna braća" iz Siska.

Nakon tri sata programa, zajedničkim nastupom svih sudionika koji su s publikom zapjevali Thompsonovu pjesmu "Lijepa li si", 36. smotra veličanstveno je završena. Nakon programa veselo druženje nastavilo se na zabavi u dvorani HD Velebit, a gosti iz domovine pobrinuli su se za dobru glazbu i raspoloženje. ■

uvijek velika čast i potpora. U govorima veleposlanica izražene su pohvale za sav trud svih dobrovoljnih snaga, koje imaju zajednički cilj - očuvanje hrvatske kulturne baštine i hrvatskoga jezika. Gost Smotre bio je predsjednik općine, Håkan Hallengren, koji je u svome govoru pohvalio udruhu domaćina, HD Velebit, za svu predanost u radu s djecom i mladima, kao doprinos na polju integracije u švedskom društvu.

TRI SEKCIJE HD VELEBIT

U programu su sudjelovale tri sekcije HD Velebit; djeca, juniori i odrasli, HKD Jadran, čiji su članovi doputovali iz grada Malmöa, predstavili su svoj rad u četiri sekcije; djecu, veteransku grupu, tamburaše (odrasle i mlade), kao i elitnu grupu. Iz Göteborga je također nastupala HFS "Katarina Zrinski" (najstarija folklorna udruga u Skandinaviji), tamburaški sastav "Šokadija", kao i crkveni zbor HKM Göteborg "Alojzije Stepinac". S juga Švedske, iz grada Helsingborge, stigli su šargijaši iz HKŠD Croatia. Kao i uvijek, pozvani su počasni gosti iz su-

Smotra je veličanstveno završena nakon tri sata programa, zajedničkim nastupom svih sudionika koji su zajedno s publikom zapjevali Thompsonovu pjesmu "Lijepa li si".

Publika je također mogla pogledati tradicijsku izložbu hrvatskih nošnji i glazbala, čija je prisutnost uljepšala dvoranu i privukla pozornost posjetioca

ENG The largest Croatian event in the Scandinavian countries was staged in Sweden's Gothenburg. The 36th Croatian Culture Review was organised by the Federation of Croatian Associations in Sweden and hosted this year by the Velebit Croatian Society of Göteborg.

Istaknuti austrijski političar i diplomat hrvatskih korijena

"Riječ je sigurno o najuspješnijem Hrvatu u inozemnoj politici na kojega moramo biti ponosni. Upravo zahvaljujući njemu *Oda radosti*, iz 9. Beethovenove simfonije, postala je službena europska himna"

Ministar vanjskih poslova
Republike Austrije dr. Lujo
Tončić-Sorinj

dviju kćeri – Raphaela i Yvonne. Očevim stopama nastavila je Yvonne i postala ministrica-savjetnica u austrijskome Ministarstvu za Europu, integracije i vanjske poslove u Beču.

ANGAŽMAN U AUSTRIJSKO-HRVATSKOM DRUŠTVU

O životu i radu Luje Tončića-Sorinje, iskusnoga i međunarodno cijenjenog austrijskog političara, te njegovu djelovanje u Austrijsko-hrvatskom društvu u Beču govorio je osnivač toga društva dr. Marijan Brajinović. "Riječ je sigurno o najuspješnijem Hrvatu u inozemnoj

politici na kojega moramo biti ponosni. Upravo zahvaljujući njemu *Oda radosti*, iz 9. Beethovenove simfonije, postala je službena europska himna", rekao je Brajinović, iznijevši pritom i pregršt pohvala za Tončićev-Sorinjev angažman u Austrijsko-hrvatskom društvu. "Želimo mu postaviti spomen-ploču na zgradi gdje je stanovao i tako zahvaliti za sve što je napravio za Hrvate i Hrvatsku, koju je neizmerno volio i za nju cijeli život lobirao", istaknuo je Brajinović. Napomenuo je kako je dr. Tončić-Sorinj rođen 1915. godine u Beču kao sin Dušana Tončića-Sorinja, podrijetlom iz Dalmacije,

"Želimo mu postaviti spomen-ploču na zgradi gdje je stanovao i tako zahvaliti za sve što je napravio za Hrvate i Hrvatsku, koju je neizmerno volio i za nju cijeli život lobirao."

Tekst/foto: Snježana Herek

"Svijet Hrvata na početku trećeg milenija" naziv je knjige dr. Luje Tončića-Sorinja, austrijskoga diplomata i političara hrvatskih korijena, koja je promovirana nedavno u Beču. Dr. Lujo Tončić-Sorinj bio je ministar vanjskih poslova Republike Austrije od 1966. do 1968. godine kada je na vlasti bila Austrijska narodna stranka (ÖVP) pod kancelarom Josefom Klausom te glavni tajnik Europskog vijeća od 1969. do 1974. Promociju je organizirao Hrvatski svjetski kongres u Austriji na čelu s Igorom Lackovićem.

Na skupu je bila prisutna hrvatska veleposlanica u Austriji dr. Vesna Cvjetković. Publika je bila posebno ganuta jer je na predstavljanje knjige došla i Tončić-Sorinjova supruga Renate u pratnji

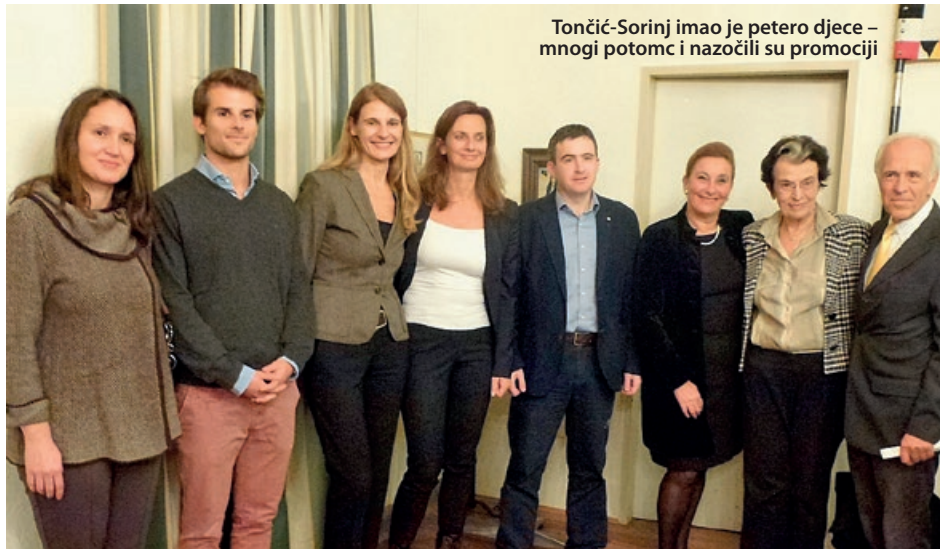
Promotori i organizatori
predstavljanja knjige u Beču

konzula u Austro-Ugarskoj Monarhiji, te da je bio oženjen i otac petero djece. Umro je 2005. u Salzburgu, upravo u znakovitoj godini kad je RH započela pregovore s EU-om, na čemu je sve vrijeme neumorno radio.

HRVATSKA PLEMIČKA OBITELJ

Knjigu "Svijet Hrvata na početku trećeg milenija" u izdanju naklade Urlike Šulek 2002. godine predstavio je hrvatski novinar, diplomat, prevoditelj, politički djelatnik, pjesnik i dugogodišnji glavni urednik *Hrvatskoga slova* Stjepan Šulek, osvrnuvši se pri tome i na Sorinjavu knjigu "Usamljena borba Hrvatske: Od pobjede jezika do pobjede oružja", koja je izašla 1998. godine u Zagrebu. "Šteta da još nitko u Hrvatskoj nije pokazao zanimanje za prijevod drugog dijela knjige ovoga velikog Europejca pa zatim Hrvata i Austrijanaca, s njemačkoga na hrvatski jezik. To više što knjiga, iako je izašla 2002. godine, nije izgubila na aktualnosti", rekao je Šulek. Istaknuo je kako je Tončić-Sorinj na međunarodnoj razini neumorno lobirao u važnim političkim procesima za Hrvatsku, od stvaranja hrvatske države do njezina ulaska u EU i NATO. "Bio je veliki politički talent i most povezivanja Austrije i nove Hrvatske", ustvrdio je promotor knjige.

Govoreći o sadržaju knjige, rekao je da počinje obiteljskom sagom ove hrvatske diplomatske i plemićke obitelji (plemeniti Sorinj) iz Splita, njihovom

"Prije svega bio veliki Europejac, zatim srcem i dušom Hrvat koji je obožavao Dalmaciju i često je s djecom i suprugom posjećivao, pa tek onda Austrijanac."

ulogom u K & K monarhiji (Lujov djed s očeve strane Josip Tončić-Sorinj bio je namjesnik u Dalmaciji, a djed s majčine strane Adolf Ritter, dvorski savjetnik i ministarski vijećnik u austro-ugarskome ministarstvu vanjskih poslova), a zatim je iznio autorov osvrt na položaj Hrvatske i hrvatskoga jezika u bivšoj Jugoslaviji. Govorio je o posjetima Tita Beču, samostalnosti Hrvatske i zabludi Hrvata da će ih Europa ubrzo priznati, važnosti dr. Tuđmana za osamostaljenje RH, potpori Austrije i Njemačke te pape Pavla II. hrvatskoj borbi za povratak u europsku obitelj itd.

Posebno zanimljivo bilo je izlaganje autorovih kćeri Yvonne i Raphaele na

temu "Intenzivni odnosi moga oca prema Hrvatskoj". One su ustvrdile da je njihov otac, s obzirom na njegovu obiteljsku povijest i obrazovanje u Beču, Zagrebu i Parizu, "prije svega bio veliki Europejac, zatim srcem i dušom Hrvat koji je obožavao Dalmaciju i često je s njima i suprugom posjećivao, pa tek onda Austrijanac". Govorile su i o obiteljskim odnosima i njihovu djedu Josipu u Dalmaciji, koji je zbog svojih revolucionarnih prohrvatskih stajališta bio kažnjavan i zatvaran.

OSTVARIO SVOJ SAN

U vezi s Hrvatskom, napomenule su da je otac 1992. godine zbog "vezanosti uz Dalmaciju" zatražio hrvatsko državljanstvo, no zbog problema s dvojnim državljanstvom i austrijskim zakonskim odredbama za državne službenike, zbog kojih bi izgubio svoje austrijsko državljanstvo i političku mirovinu, ostao je Austrijanac. "Našem je ocu bilo posebno važno što je pred svoju smrt 2005. godine doživio početak pregovora Hrvatske s EU, znajući da je ostvario svoj san i ispunio riječi svoga oca da nikada ne zaboravi hrvatski jezik i Hrvatsku", zaključile su kćeri Luje Tončića-Sorinja koji je kao optimalan spoj političara i diplomata bio višestruko odlikovan, uz ostalo i visokim hrvatskim odličjem – Veleredom kralja Dmitra Zvonimira s lentom i Danicom 1995. godine. ■

Lujov djed
Josip Tončić-
Sorinj bio je
namjesnik u
Dalmaciji

Lujo kao student

ENG Prominent Austrian diplomat and politician of Croatian roots Dr Lujo Tončić-Sorinj's (1915–2005) book *The World of Croats at the Dawn of the Third Millennium* was recently promoted in Vienna.

KIPARSKA KOLONIJA KORNICA

BiH - Inicijativom Hrvatskoga kulturno-ga sportskog društva Kornica u suradnji s Nadbiskupijskim centrom za pastoral mladih 'Ivan Pavao II.' u Sarajevu,

Otvorene kuće Garevac, Matice hrvatske Bugojno i tvrtke Zorg-in d.o.o. Kornica, pokrenuta je i održana prva kiparska kolonija u mjestu Kornici.

Inače, Kornica je mjesto u sastavu općine Bosanski Šamac "Posavina", župa Čardak. Prije ratnih godina župa je imala 900 stanovnika, a danas tek 30 obitelji.

Sudionici u koloniji bili su akademski kipari: Ilija Kegelj, Dalibor Nikolić, Boris Orenčuk (Mostar), Marko Gido (Travnik), Mateja Galić (Široki Brijeg) i Mirna Pokorić (Osijek). Osvrt na nastale radove, kao i na cijeli projekt, dao je povjesničar umjetnosti i muzeolog Nikola Albaneže iz Zagreba koji je održao i predavanje o razvoju skulpture 20. st. Koncept kolonije svodio se na to da kipari budu lišeni svakog motiva, materijala, tehnike te im je dana sloboda da se izraze na suvremen način propitujući različite forme, tehnike, materijale i koncepte. Nastala djela bit će trajno izložena u eksterijeru mjesta u formi parka skulptura.

UMJETNINE U HRVATSKOJ MATICI ISELJENIKA

Tijekom 65 godina neprekinutog djelovanja u HMI-ju je raznim donacijama, kako samih autora tako i institucija, prikupljen znatan broj likovnih djela, što originala u tehnikama tuša, akvarela i ulja na platnu, što grafičkih otisaka. Dapače, uz ulaz u prizemlju zgrade čuva se i jedini

skoga iseljeničkog slikara i najvećega portretista prve polovice 20. stoljeća Kristiana Krekovića (1901. - 1985.); u organizaciji Odsjeka iseljeničke baštine HMI-ja upriličena je u povodu 110. godišnjice rođenja 2011. retrospektivna izložba u Modernoj galeriji i Etnografskome muzeju u Zagrebu, a nakon više izlaganja u Gospiću, Rešetarima

poklonio je HMI-ju tri-desetak ulja na platnu te ona čine najbrojnija djela. Više puta svoja djela poklanjao je HMI-ju i akademski slikar Anton Cetin, koji živi i djeluje u Kanadi. U posjedu

HMI-ja nalaze se i grafički otisci mapa slikara naivaca Ivana Lackovića Croate i Josipa Generalića.

Polovica od 140 djela privremeno je izložena po urecima zgrade HMI-ja, dok se ostatak nalazi pohranjen u skladištu te se u raznim prigodama predstavlja javnosti. (Ljerkica Galić)

kip, original "Majke useljenika" hrvatskoga iseljeničkog kipara Josipa Turkalja (1924. - 2007.), koji je od 1965. djelovao u Clevelandu (SAD). Svakako najvrjednije su dvije slike u tehnici ulja na platnu hrvat-

i Beču inicijativa je urodila otvaranjem Galerije Kreković u Perušiću 2015. Hrvatski iseljenički slikar, arhitekt i dizajner Jorge Franulić (Čile 1934.) koji djeluje u Sao Paulu (Brazil), nakon izlaganja 1989. u Zagrebu i Bjelovaru

Iseljenička avantura jedanaestogodišnje djevojčice

"Poželjela sam pokušati ući u psihiu toga djeteta, vidjeti što se događa u njemu, i to ne samo u mojem djetetu, nego u svoj toj djeci koja su otišla u svijet", rekla je Tarle

Tekst: Uredništvo (izvor Hina)

Književnica i publicistkinja Tuga Tarle, profesionalna diplomatkinja u mirovini i angažirana promotorica hrvatske kulture u svijetu, objavila je novu knjigu "Moja australaska priča", koja je 22. studenoga predstavljena u Zagrebu kao roman o tegobama iseljeničtva, jednako namijenjen djeci i odraslima, u kojemu autorica pristupačnim, tečnim jezikom iz vizure jedanaestogodišnjeg djeteta progovara o životno važnim stvarima. Knjiga je objavljena u nakladi Udruge OS, a koncipirana je kao niz od 39 prozinskih minijatura poredanih po abecednome redu, koje čine kraljevicu različitih događaja i iskustava glavne junakinje i mnogobrojnih drugih aktera njezine priče.

Kritičarka i književnica Lada Žigo istaknula je na predavljanju u Društvu hrvatskih književnika (DHK) kako je riječ o prekrasnoj, bremenitoj knjizi, nostalgičnoj priči pisanoj poput "Ma-log princa" – jer namijenjena je i djeci i

odraslima – koju je napisala jedna vrlo moderna žena sposobna sagledati stvari iz svakog mogućeg kuta. "Knjiga je posvećena svim lutajućim duhovima koji su na neki način i kozmopoliti, ali imaju s druge strane i nezajažljivu želju prema domovini", istaknula je Žigo. "Iz te knjige može se o Australiji naučiti više nego iz bilo kojeg povijesnog udžbenika", napomenula je.

Književni kritičar, književnik i diplomat Đuro Vidmarović ocijenio je da autorica u njoj "na izvanliterarnoj dimenziji povezuje Hrvatsku i Australiju". "Pritom se poslužila jednim postmodernističkim žanrom kolažiranja, sintetiziranja niza literarnih žanrova – memoaristike, arhiviranja, dokumentiranja, foto-dokumentarne građe; dakle, svega onoga što jedno književno djelo može učiniti vrlo zanimljivim", rekao je Vidmarović.

Priča se razvija iz vizure jedanaestogodišnje djevojčice koja u osjetljivim godinama odrastanja doživljava iskustvo iseljenika u posve drukčije okruženje od poznatoga, zbog čega prolazi kroz dramatičnu krizu prilagođavanja.

Autorica je istaknula kako knjige ne bi bilo bez dnevnikačkih zapisa i zabilježbi njezine kćeri Maše, koji su je potaknuli na promišljanje o tome što se događa u psihi djeteta iščupanog iz domicilne okoline i preseljenog u neki iseljenički, strani život. "Poželjela sam pokušati ući u psihiu toga djeteta, vidjeti što se događa u njemu, i to ne samo u mojem djetetu, nego u svoj toj djeci koja su otišla u svijet", rekla je Tarle.

"Svi mi u sebi nosimo puno toga, taloži se i u jednom trenutku, koji nije lagan, izađe na vidjelo", napomenula je Tarle. Da bi sve to mogla ispisati u knjiži, pomoglo joj je upravo iskustvo njezine kćeri, koja je idealizirala ono što je ostalo u domovini, dok joj je sve novo

Književnica i publicistkinja Tuga Tarle

na što je naišla u Australiji bilo strano i odbojno i strašilo ju, napomenula je. "To mi je pomoglo, to jedno iskustvo koje je potrebno svakome da se odmakne iz idilične sredine u koju je uronjen, čak i kad je ona vrlo teška i uopće nije idilična, da progleda i počne i svijet i vlastiti život promatrati s druge strane. Moja djeca bila su moji najveći učitelji jer osluškujući što oni doživljavaju pomoglo mi je da shvatim mnoge tajne svijeta i ljudske duše", poručila je Tarle. ■

ENG Writer Tuga Tarle recently published her latest book *My Australian Story*. The novel speaks of the challenges of emigrant life and the dramatic adaptation crisis from the viewpoint of the eleven-year-old narrator.

Suradnja hrvatskih književnika iz Gradišća i stare domovine

Književnici su u povodu blagdana sv. Martina, rodom iz ovih područja, gostovali u Hrvatskome centru u Šopronu, u kojem je otvorena iznimna izložba "Likovna baština obitelji Pejačević"

Tekst: Ivan Raos

U mađarskome dijelu Gradišća u Koljnofu (Kópháza) od 10. do 13. studenoga 2016. godine održani su 8. međunarodni koljnofski književni susreti, na kojima se već tradicionalno u dane svetoga Martina druže hrvatski pisci iz domovine sa svojim kolegama, hrvatskim književnicima, iz Mađarske, Austrije i Slovačke.

Sudionici ovogodišnjih susreta bili su članovi Društva hrvatskih književnika, književnici Tomislav Marijan Bilosnić, Robert Mlinarec, Darko Pero Pernjak, Nenad Piskač, pjesnik za djecu i skladatelj Nikša Krpetić te vlasnik naklade "Bošković" iz Splita, Zoran Bošković. Književnicima iz Hrvatske pridružili su se i domaćini, hrvatski književnici iz Austrije i Mađarske, Jurica Csenar, Ana Šorėtić, Mijo Karagić, Timea Horvat, Herbert Gassner i Mijo Bijuklić.

KNJIGA PJESAMA MIJE BIJUKLIĆA

U večernjim satima u četvrtak 10. studenoga u Koljnofu su u restoranu "Levanda" na književnim predstavljama nastupili Tomislav Marijan Bilosnić i Nikša Krpetić, a u Petrovu Selu u restoranu "Nazdravlje" književnici Robert Mlinarec, Božidar Glavina, Darko Pero Pernjak i Nenad Piskač. Ujedno je u Koljnofu predstavljena i monografska knjiga pjesama Mije Bijuklića Miše iz Beča, koju je slikovnim prilozima iz svoga poznatoga slikarskog ciklusa "Mediterranski pastel" slikarski ilustrirao Tomislav Marijan Bilosnić. Uz autora, predstav-

ljača T. M. Bilosnića, u programu predstavljanja sudjelovali su Jurica Čenar i Mate Mihaljević, dok su u glazbenome dijelu programa sudjelovali Krunoslav Ringsmuth i Josip Čenić, jedan od vođa ansambla Dubrovački kavaljeri iz Beča.

U petak 11. studenoga priređeno je gostovanje hrvatskih književnika u dvojezičnoj Osnovnoj školi u Petrovu Selu i gostovanje književnika u dvojezičnoj Osnovnoj školi "Mihovil Naković" u Koljnofu. Pritom su književnici bili u koljnofskoj crkvi na svetoj misi održanoj u povodu blagdana svetoga Martina.

Istog dana hrvatski književnici su u povodu blagdana sv. Martina, rodom

Održana je već ustaljena književno-prevoditeljska radionica. Pjesnici su međusobno uz pomoć nekolicine prevoditelja, lektora i profesora, prevodili svoje pjesme s hrvatskoga na mađarski i njemački jezik, pa i na gradišćanski hrvatski govor, ali i obrnuto.

iz ovih područja, gostovali u Hrvatskome centru u Šopronu, u kojem je u Lábasházu (izložbeni prostor Gradskog muzeja Šopron) otvorena iznimna izložba "Likovna baština obitelji Pejačević". Riječ je o gostujućoj izložbi Muzeja likovnih umjetnosti u Osijeku, koja je uz Osijek do sad prikazana u Zagrebu i Dubrovniku. Izložba se bavi umjetničkom likovnom baštinom hrvatske plemićke obitelji Pejačević i izvorno obuhvaća 150-ak umjetnina slika, grafika, skulptura, a prema dvorcima u kojima su nastajale razlikuju se virovitička, našička, podgoračka i retfalačka likovna zbirka. Otvorenju izložbe nazočili su i članovi obitelji Pejačević.

MODELI POVEZIVANJA SA STAROM DOMOVINOM

U subotu 12. studenoga hrvatski književnici i njihovi domaćini iz Mađarske i Austrije u prijepodnevnim satima nastavili su zajedničkim djelovanjem u Domu kulture u Koljnofu (Konferencijska dvorana), u kojem je održana već ustaljena književno-prevoditeljska radionica. Pjesnici su međusobno uz pomoć nekolicine prevoditelja, lektora i profesora, prevodili svoje pjesme s hrvatskoga na mađarski i njemački jezik, pa i na gradišćanski hrvatski govor, ali i obrnuto, s gradišćanskoga hrvatskog na hrvatski standardni jezik ili dijalekt. Namjera ove radionice je motivirati mlade koji su završili studij u Hrvatskoj, ili studiraju, kao i kolega hrvatskih gradišćanskih književnika i autora, za prevođenjem ovdašnje hrvatske književnosti, objavljivanje budućih knjiga i približavanje dvaju hrvatskih izričaja.

Istog dana u popodnevnim satima u koljnofskome Domu kulture održan je

Ovogodišnji književni susret organizirao je dinamični proučavatelj i istraživač povjesnice hrvatske narodne manjine u Mađarskoj dr. Franjo Pajrić.

i Okrugli stol na temu "Ovodobni književni život hrvatskoga Gradišća i modeli povezivanja sa starom domovinom" na kojem su sudjelovali gosti književnici, domaćini i književni znanstvenici iz Gradišća, pri čemu je internetskom vezom sudionike književnih susreta iz Zagreba pozdravio inicijator ovih susreta, književnik Đuro Vidmarović.

'ČA, KAJ I ŠTO'

U večernjim satima u Velikoj dvorani Doma kulture u Koljnofu održana je interaktivna kazališna predstava "Nikša išće predstavu" kazališne grupe Koljnof u kojoj su sudjelovali i književnici iz Hrvatske. Riječ je o dramoletu "Ča, kaj i što" u više slika koji je napisao Tomislav Marijan Bilosnić, a režirala Marianna Payrits. Zanimljivost ove predstave koja je oduševila više stotina gledatelja Koljnofa sastoji se u tome jer su hrvatski književnici na pozornici glumili sami

sebe. Predstavu je pratilo i stotinjak gostiju iz Hrvatske, iz Osijeka i Našice, koji su došli na otvorenje izložbe "Likovna baština obitelji Pejačević".

Književnici su u nedjelju 13. studenoga posjetili obližnji dvorac Eszterházy u Fertődu, u kojem su nakon razgleda izložbe i postava muzeja za javnost iskazali zajedničku izjavu kojom su sažeto prikazali sve događaje na ovogodišnjim osmim po redu Međunarodnim koljnofskim književnim susretima. Pri tome su predložene osmišljene upute za budućnost ovih susreta koji bi već sljedeće godine trebali biti okrunjeni zajedničkim zbornikom.

Ovogodišnji književni susret organizirao je dinamični proučavatelj i istraživač povjesnice hrvatske narodne manjine u Mađarskoj dr. Franjo Pajrić s udrugama građana i skupinom podupiratelja, pa i pojedinim javnim ustanovama s tog područja Mađarske. ■

ENG The 8th international Koljnof (Kópháza) literary meeting was staged in the Hungarian part of the Gradišće region. The traditional event brings together Croatian writers from the homeland and their fellow wordsmiths from Hungary, Austria and Slovakia.

CESTA POVRATNIKA IVANA TALAJE

RUNOVIĆI - Povratnik iz Francuske, 82-godišnji Ivan Talaja, nije tražio mnogo, tek normalan put do svog sela. Nakon što su ga ignorirali i općina i županija, zasukao je rukave i vlastitim rukama i novcem izgradio pristupnu cestu. Nema sela bez puta, a zaseok Talaji pokraj Slivna u Imotskoj krajini adekvatni put nije imao. Sve dok Ivan Talaja nije uzeo lopatu u ruke i počeo praviti cestu. "Sve sam to ja napravio. Ne svaki dan po pet sati, po sat, dva...", kaže povratnik koji je poželio primjerenu prometnicu do rodnog sela. Tražio je pomoć od načelnika Općine Runovići. "On me odbio, a županija je okrenula glavu. Kažu, to je lokalni put, da se nema para", kaže Ivan. Od pomoći nisu bili ni susjedi, sve redom ljudi koji žive u gradovima, a u rodno mjesto dolaze vikendom, pa mu nije preostalo ništa drugo nego da u bitku s oštrim dalmatinskim kršem krene sam.

Punih deset godina Talaja je probijao put. Nekad sat, nekad dva. Danas su kao spomen na njegov pothvat ostali crni asfalt i teški strojevi. Kad vlast nema novca, pronašao ga je Ivan. Više od 45.000 vlastitih eura uložio je u konstrukciju 500 metara ceste, prometne znakove i uređenje. Ipak, neke stvari su mu vrijednije od novca. "Sve sam svoje snove ispunio u životu. Ja mogu umrijeti sutra i nije mi žao", kaže.

Ivan Talaja s pokojnom suprugom ima tri kćeri koje žive u Francuskoj. Najmlađa, Anita, jako je ponosna na svog oca. "Ponosna sam. Uložio je veliki trud i drago mi je da ta cesta ostaje iza njega", kaže.

Ivan ima još planova. Cestu će urediti da postane, kako kaže, ljepotica Imotske krajine. (*Fenix Magazin*)

JURICA ČENAR GOSTOVAO NA TRIBINI U NSK

ZAGREB - Jurica Čenar, hrvatski književnik i novinar iz austrijskoga Gradišća, bio je gost sedamnaeste tribine na temu inozemne Croatice. Tribina je održana 16. listopada u sklopu Zbirke inozemne Croatice, pod vodstvom dr. sc. Željke Lovrenčić.

Hrvatski književnik i novinar Jurica Čenar na tribini je govorio o specifičnome položaju u kojem se nalazi hrvatska zajednica u Austriji, tzv. *nimškome* (njemačkome) oceanu. Osvrnuo se i na vrijeme kada je uređivao Hrvatske novine, tjednik koji obrađuje teme vezane uz gradišćanske Hrvate. Objasnio je kako je svrha novina bila jačati svijest gradišćanskih Hrvata te čuvati i širiti njihov jezik.

Zbog tog razloga pokrenuo je i online rječnik gradišćanskih Hrvata kako bi se jezik sačuvao te stvorile nove riječi i izrazi koji su danas potrebni u svakome suvremenom jeziku. Okupljenima je objasnio kako je zajednica Hrvata u Austriji s jedne strane uklopljena u moderno društvo koje ih i danas želi asimilirati, što je dijelom i postignuto, a s druge strane bori se za svoj jezik i tradiciju.

Na kraju tribine okupljenima je pročitao nekoliko svojih pjesama, koje piše na jeziku svojega kraja, a za koje tvrdi da su većinom zbijene i onomatopsejske.

Književnik, novinar, javni i kulturni djelatnik Jurica Čenar rođen je 25. kolovoza 1956. godine u Dolnjoj Pulji u Gradišću, a trenutačno živi u Uzlopu. Piše pjesme i podliske, a objavio je i jedan roman. Suautor je nekoliko knjiga. Profesionalni je novinar i urednik u hrvatskome uredništvu Radio Gradišća te vodeće ime u sklopu zajednice gradišćanskih Hrvata. Pripada skupini koja sebe vidi kao dio hrvatskoga naroda odnosno hrvatske cjeline. (*NSK*)

Anglosaksonska radna etika, irski šarm i hrvatska toplina

Tania je 1996. godine napustila Englesku i preselila se u Zagreb. Prevagnula je želja da pomaže mladoj Hrvatskoj u njezinim naporima da se u svijetu etablira kao neovisna, suverena i moderna zemlja

Tekst: **Mirjana Piskulić** Foto: **Lydia Nimac**

Tania Valerie Raguž kao mlada pravica, početkom devedesetih, radila je u odvjetničkoj tvrtki u Londonu. Rodila se i odrasla je u Velikoj Britaniji. Cijeli život bila je iznimno osjetljiva na nepravdu i vječni borac za ljudska prava. Njezin otac Željko Raguž otišao je iz Hercegovine u tu zemlju trbuhom za kruhom. Oženio se s Mary McKane, podrijetlom Irkinjom, i bavio se hotelijerstvom. Godine 1968. dobili su svoje jedino dijete, Taniju.

U međuvremenu, Željko je proširio posao i kupio hotel Chateau Impney, preuređeni dvorac sa 106 spavaćih soba, a kasnije je kupio još dva objekta. I kako to biva, očekivalo se da će Tania, uz svoju odvjetničku karijeru, kad dođe vrijeme, preuzeti i očevo hotelijersko carstvo. Međutim, 1996. godine Tania je napustila Englesku i preselila se u Zagreb. Prevagnula je želja da pomaže mladoj

Tania – vjenčanje 2008.

Hrvatskoj u njezinim naporima da se u svijetu etablira kao neovisna, suverena i moderna zemlja. Pridružila se skupini mladih stručnjaka, djece hrvatskih iseljenika rođenih u mnogim zemljama svijeta, zaposlenih u Ministarstvu vanjskih poslova.

Njezina topla narav kojom je pristupala svakom čovjeku i okupljala prijatelje oko sebe, profesionalnost u poslu te ljubav prema životu koju je iskazivala u svemu što je radila ubrzo su postale odlike po kojima će je svi pamti. Slijedile su godine uspješnog rada i diplomatskih mandata u Veleposlanstvu RH u Washingtonu te u Stalnoj misiji RH pri Ujedinjenim narodima. Vrhunac njezine karijere vjerojatno je bio kad je za Konferenciju na vrhu o održivome razvoju "Rio + 20", koja je održana u lipnju 2012., izabrana u 'Pripremni biro'. Na plenarnoj sjednici u Brazilu izglasana je za glavnog izvestitelja konferencije, gdje je predstavila nacrt izvješća koje je usvojeno.

Tijekom boravka u New Yorku upoznala je Davida Caglea, arhitekta iz Tek-sasa. Na njihovo vjenčanje, koje se održalo u Velikoj Britaniji, pozvala je mnoge prijatelje s posla. Došli su iz različitih krajeva svijeta. Godine 2008. oboljela

je od raka. Nije htjela dopustiti opakoj bolesti da nadjača ljubav prema životu. I isprva je uspjela u tome.

Na komemoraciji u Ministarstvu vanjskih poslova, na kojoj je govorio ministar Davor Ivo Stier, okupili su se mnogi kolege i prijatelji. Nakon što je naveo njezine diplomatske uspjehe, ministar je govorio o Taniji kao osobi. "Taniju mnogi od nas znamo iz 90-ih godina, kada je nakon školovanja u Velikoj Britaniji ponudila domovini Hrvatskoj svoje znanje, profesionalnost, predanost i rad. Upravo je to zemlje zapada učinilo zemljama blagostanja, a ona je to htjela ponuditi i našoj domovini. Tania je bila osoba koju, kad je upoznate, zapamtite zauvijek i to ne samo njezin glasni, gromki i uvijek otvoreni smijeh. Bila je temeljita, ozbiljna i precizna, djelovala je odlično i odlučno, uvijek optimistički. Kombinacija anglosaksonske radne etike, irskog šarma i hrvatske topline!", rekao je Stier i zaključio kako mnogi uspjesi hrvatske diplomacije ne bi bili ostvareni bez Tanije, a premalo ljudi to zna. ■

Tania je bila osoba koju, kad je upoznate, zapamtite zauvijek – pogotovo njezin glasni, gromki i uvijek otvoreni smijeh

Mlada djelatnica Ministarstva vanjskih poslova RH (Tania čuči zdesna)

ENG Legal scholar Tania Valeria Raguž (1968–2016) moved from her native England in 1996 to settle in Zagreb and help Croatia in its efforts to establish itself in the world as an independent, sovereign and modern country.

950 godina Šibenika

Petar Krešimir IV. izdao je povelju "in Sibiniko", tj. u Šibeniku, na Božić 1066., što je najstariji poznati spomen Šibenika, jednog od prvih gradova na jadranskoj obali koji su utemeljili Hrvati

Piše: **Željko Holjevac**

Prije 950 godina, 25. prosinca 1066., hrvatski kralj Petar Krešimir IV. na zboru visokih dužnosnika i crkvenih dostojanstvenika izdao je povelju benediktinskome samostanu sv. Marije u Zadru, koji je osnovala opatica Čika sa starijom kćerkom Domnanom, kraljeva rođakinja iz ugledne zadarske patricijske obitelji Madijevaca. Petar Krešimir IV., koji se u ispravama naziva "kraljem Hrvata i Dalmatinaca" i koji je Jadransko more zvao "naše dalmatinsko more", izdao je spomenutu povelju "in Sibiniko", tj. u Šibeniku, na Božić 1066., što je najstariji poznati spomen Šibenika, jednog od prvih gradova na jadranskoj obali koji su utemeljili Hrvati u doba narodnih vladara. Negdje u 10. stoljeću nastao je kao utvrda na 70 metara strmome brijegu iznad mora, na kojem nisu pronađeni tragovi prapovijesne i antičke naseljenosti, a ispod utvrde u srednjem vijeku počelo se razvijati naselje. Smatra se da ime Šibenika vuče korijen iz riječi "šib", koja označava grebene, vrhove, ali i naselja na uzvisinama.

IZ RUKE U RUKU

Kralj Zvonimir presudio je 1078. u Šibeniku u korist Petra Crnoga iz Splita u sporu koji se zbog nekih zemalja vodio između njega i Zvonimirova ujaka Stre-

Jakob Alt: Trg sa šibenskom katedralom (1841.)

ze, a Stjepan II. potvrdio je ondje 1089. Zvonimirovu ispravu o dodjeli zemljišta u Lažanima redovnicama samostana sv. Benedikta u Splitu. U stoljetnome ratu za hrvatsku obalu Šibenik je prelazio iz ruke u ruku: čas je bio mletački, a čas ugarsko-hrvatski. U gradu je 1229. utemeljen franjevački samostan, a papa Bonifacije VIII. osnovao je ondje 1298. biskupiju. Grad je dobio komunalnu autonomiju, a prvi biskup zvao se Martin. Početkom 14. stoljeća spominje se šibenski statut, a 94 člana Velikog vijeća položilo je 1322. prisegu vjernosti mletačkoj vlasti.

Šibenski konzul Bogdan u ime svoje općine sklopio je ugovor kojim se grad

predaje "u vjernost pod vlast, upravu, zaštitu i obranu gospodina dužda i mletačkih općina", uz uvjet da se očuvaju "čast i prava koja ima ili treba imati u Šibeniku gospodin kralj Ugarske". Šibenčani su uspostavili trgovačke veze s bosanskim banom Stjepanom II. Kotromanićem, a 1346. osnovan je u gradu dominikanski samostan. Zadarskim mirom 1356. postao je ugarsko-hrvatski kralj Ludovik gospodar Šibenika, ali je mletačko brodogradilište u predjelu Dolac, na mjestu zvanom Podstinje. Bosanski kralj Tvrt-

Glave na šibenskoj katedrali

Smatra se da ime Šibenika vuče korijen iz riječi "šib", koja označava grebene, vrhove, ali i naselja na uzvisinama.

ko I. proširio je svoju vlast i na Šibenik, a početkom 15. stoljeća grad je došao u ruke Ladislava Napuljskoga. Nakon što je on prodao Dalmaciju, Mlečani nisu odmah uspjeli osvojiti Šibenik, ali su Šibenčani 1412. ipak priznali mletačku vlast.

ŠIBENSKA KATEDRALA

Mletački klesari Lorenzo Pincino i Pier Paolo Busato počeli su 1431. graditi šibensku katedralu, za koju je Bonino iz Milana klesao portale. U izgradnju katedrale uključio se nakon povratka iz Venecije graditelj i kipar Juraj Dalmatinac. On je izradio projekt i počeo dogradnju transpeta s kupolom, potpisujući ujedno gradnju apside šibenske katedrale. Isklesao je 72 muške i ženske glave na frizu apside, kombinirajući profanu skulpturu sa sakralnom. Prema ocjeni povjesničara umjetnosti, metoda montaže kamenih ploča i gradnja isključivo od kamena čine tu građevinu jednim od antologijskih djela europske umjetnosti. U skladu s projektom Jurja Dalmatinca sagrađena je i krstionica šibenske katedrale, osmišljena u mješovitome gotičko-renesansnom slogu. Drvorezbar i kanonik splitskoga kaptola Juraj Petrov Petrović izradio je za katedralu rezbareno raspelo, jedino signirano i datirano u nizu gotičkih raspela u Dalmaciji. Nikola Ivanov Firentinac, kasnije glavni arhitekt katedrale, izradio je niz skulptura i do početka 16. stoljeća dovršio svodove i kupolu, a slikar Juraj Čulinović sklopio ugovor za slikanje poliptiha u katedrali.

U Šibeniku je 1510. izbila buna pučana protiv plemića, koju je dvije godine kasnije ugušio mletački providur Giustinian. Zbog obrane od Osmanlija dovršena je sredinom 16. stoljeća tvrđava sv. Nikole na ulazu u Kanal sv. Ante ispred

Borbe s Osmanlijama u zaleđu

Šibenik oko 1850.

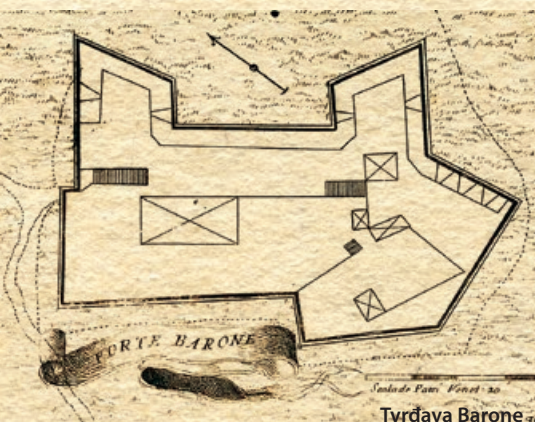
Šibenika. U bitci s Osmanlijama pokraj Lepanta 1571. sudjelovala je na mletačkoj strani i šibenska galija 'Sv. Juraj'. Početkom 17. stoljeća oko 400 uskoka opustošilo je tursko područje oko Šibenika, a sredinom stoljeća grad je pogodila epidemija kuge. U međuvremenu je oslikan drveni kasetirani strop crkve sv. Frane, što je postao ogledni model koji se do kraja baroknog razdoblja primjenjivao u crkvama mletačke Dalmacije, a oslikane su i oltarne pale u ostalim crkvama u tradiciji venecijanskoga kasnomanirističkog slikarstva s baroknim elementima.

FRA ANDRIJA KAČIĆ MIOŠIĆ

Profesor teologije u Šibeniku, franjevac Jeronim Filipović iz Rame, postao je 1735. prvim provincijalom nove dalmatinske franjevačke provincije sv. Kaja, danas Presvetog Otkupitelja, ustrojene odvajanjem franjevačkih samostana u Dalmaciji od provincije Bosne Srebre-

ne. Filozofiju je na franjevačkoj bogosloviji u Šibeniku sredinom 18. stoljeća predavao fra Andrija Kačić Miošić, autor *Razgovora ugodnog naroda slovinskoga*, a graditelj orgulja Petar Nakić načinio je svoje posljednje izvorno sačuvane orgulje upravo u franjevačkome samostanu u Šibeniku.

Odlaskom Mlečana i dolaskom Habsburgovaca 1797. izbili su nemiri u Šibeniku, a pod francuskom upravom otvorena je 1807. gimnazija. Poslije Napoleonovih ratova počela je druga austrijska uprava u Dalmaciji, tijekom koje je biskupija u Šibeniku podređena 1828. metropoliji u Zadru, a Austrijski Lloyd priključio je Šibenik na parobrodsku liniju Trst - Kotor. Nakon što je u Šibeniku 1847. otvorena pomorska škola, u drugoj polovici 19. stoljeća grad je u mjestu Perkoviću priključen na željezničku prugu Split - Knin. Istodobno je dobio kazalište, vodovod i duševnu bolnicu, a

Tvrđava Barone

Nakon krvavoga sukoba između talijanskih mornara i pučanstva razarač "Audace" bombardirao je grad na Božić 1921. s oko tisuću granata.

na inicijativu gradonačelnika Ante Šupuka proradila je krajem 19. stoljeća hidroelektrana Jaruga na izmjeničnu struju na slapovima Krke, čime je elektrifikacija Dalmacije dobila na zamahu. U Šibeniku je 1904. proradila tvornica kalcijeva karbida, koja se električnom energijom napajala iz hidroelektrane Manojlovac.

POKUŠAJ TALIJANSKE VOJSKE

Nakon raspada Austro-Ugarske na kraju Prvoga svjetskog rata, talijanska vojska je, pokušavajući ostvariti Londonški ugovor, zauzela potkraj 1918. godine Šibenik. Nakon krvavoga sukoba između talijanskih mornara i pučanstva razarač "Audace" bombardirao je grad na Božić 1921. s oko tisuću granata. Grad je na kraju pripao Kraljevini Srba, Hrvata i Slovenaca, kasnije Kraljevini Jugoslaviji, a u Travanjskome ratu 1941.

zaposjela ga je opet talijanska vojska. Šibenik je nastradao u borbama za hrvatsku obalu i savezničkom bombardiranju prije nego što su partizanske postrojbe 1944. ušle u grad. Festival djeteta u Šibeniku, isprva smotra lutkarskih predstava, proširen je u drugoj Jugoslaviji na

kazalište, glazbu i film za djecu. U Domovinskom ratu 1991. napadnut je iz zaleđa i Šibenik, ali su Šibenčani branili i obranili svoj grad koji se danas, 950 godina poslije, kao županijsko središte nalazi u samostalnoj Republici Hrvatskoj, članici Europske unije. ■

ENG Croatian King Petar Krešimir IV issued a charter 950 years ago, on Christmas Day of 1066, the first extant mention in writing of the name of the city of Šibenik (*in Sibeniko*).

DOMOVINSKA VIJEST

POSJET HRVATIMA U VITEZU I KISELJAKU

VITEZ - Sredinom studenoga u Vitezu i Kiseljaku boravili su visoki dužnosnici iz Republike Hrvatske na čelu s državnim tajnikom u Ministarstvu vanjskih i europskih poslova, dr. Zdravkom Bušić i predstojnikom Središnjega državnog ureda za Hrvate izvan RH, Zvonkom Milasom. Razlog njihova dolaska u Vitez bio je posjet Gradskom kazalištu mladih, koje uspješno vodi mladi kulturni, sportski i politički djelatnik Ivan Sajejić. Vlada Republike Hrvatske financijski je po-

mogla obnovu Kazališne dvorane, dok je Državni ured za Hrvate izvan RH bio pokrovitelj nedavno završene vrlo uspješne kulturne manifestacije "Dani hrvatskog kazališta u Vitezu". Razgledali su prostorije Hrvatskoga doma, prije svega Kazališnu dvoranu, razgovarali i družili se s dvadesetak mladih kazalištaraca koji su im u nekoliko minuta i demonstrirali svoja glumačka umijeća, a i oduševili ih razdraganošću i neposrednošću. "Ovo što ovi mladi ljudi pokazuju, recimo, u manifestaciji Dani hrvatskog kazališta u Vitezu, za svaku je pohvalu, za priznanje i potporu. Mi smo akciju podržali, radujemo se tome i ubuduće ćemo podržavati svaki sličan kulturni iskorak. Podržat ćemo svaku inicijativu koja je na tragu stvaranja perspektive ostanka i opstanka naših sunarodnjaka na svojoj rodnoj grudi", rekao je predstojnik Milas. Iz Viteza su dužnosnici RH otputovali u Kiseljak gdje su ih dočekali i srdačno primili Mladen Mišurić Ramljak, načelnik Kiseljaka i vlč. Mirko Šimić, ravnatelj Caritasa Vrhbosanske nadbiskupije koja u kiseljačkom naselju Lugu, uz potporu Vlade RH, gradi Dom za stare i nemoćne osobe. U sklopu Doma, rekao je gostima iz Hrvatske vlč. Mirko Šimić, bit će izgrađeno i glavno skladište Caritasa, ali i još neki važni sadržaji. (Zvonimir Čilić)

Jedanaest tisuća australskih dolara za vukovarski vodotoranj

"Budući da se u našoj zajednici ne događaju često predstave, ova je imala posebno mjesto. Iako su na početku skoro svi bili skeptični, pokazalo se upravo suprotno. Izvedba je nadmašila naša očekivanja"

Tekst: **Mirjana Piskulić** Foto: **Sladana Rilko**

Dan kravate (18. listopada) proslavila je i hrvatska zajednica u Canberri. Klub O'Connor bio je domaćin predstave *La Cravat Royal* s osvrtom na modernu i tradicijsku hrvatsku glazbu. "Okupili smo se kako bismo prikupili donacije za obnovu vukovarskoga vodotornja. Simbol grada heroja bit će dokaz cijelome svijetu da se krvlju branila naša slobodna Hrvatska", rekla je Tanja Polegubić, koautorica i sudionica predstave koja ideju o podrijetlu kravate provlači u mnogim projektima.

Dvadesetak ljudi nekoliko mjeseci je radilo na priči o jednoj ljubavi i nastanku kravate. A scenarij ide ovako... U 17. stoljeću mladić Zvonimir stiže do jednoga dalmatinskog sela kako bi postavio crkveno zvono. U međuvremenu se rađa ljubav između njega i Danice, inače velike obožavateljice tkanine. Njihovu sreću, na žalost, prekida poziv u rat. Prije oproštaja Danica mu veže maramu oko vrata kako ne bi zaboravio nju i svoj dom. Maramu su uskoro počeli stavljati svi u pukovniji pa je postala sastavni dio vojničke odore, a hrabrost hrvatskih boraca oduševila je kralja Luja XIV. Predstavu vode sestre Tuga i Buga te njihovih petero braće. Uvodna scena s bubnjevima, dimom i violinama dočarala je dolazak Hrvata na Jadran.

Glavne uloge igrali su Kristina Henson Žilić i Goran Majetić. Glazbeni direktor je australski skladatelj i producent Jonny Puškaš, a redateljica Diane Erceg, koja je posjetila Antarktiku više od 40 puta. U projekt su bili uključeni mnogi iseljenici. Ivica Rilko sudjelovao je sa svojim sinom Patrikom i suprugom Sladanom. "Ivica je s bubnjevima otvorio predstavu, a Patrik je vodio braću u Svetu zemlju pjevajući 'Dolazak Hrvata'. Ne mogu opisati svoje uzbuđenje, pogotovo zato što je to sinu bio prvi nastup. Jako smo ponosni", istaknuo je Rilko.

Supružnici Snježana i Danijel Kovač sigurno su i nakon proba stalno razgovarali o projektu. Obitelj Nazor sponzorirala je bogatu scenografiju, a Emma Bickley u posljednji je trenutak preuzela ulogu kao zamjena. "Bilo je lijepo vidjeti kako su svi povezani i privrženi izvedbi. Domoljubni trenuci mamili su nam suze na lice", otkrila je Bickley.

Na kraju predstave svi gledatelji su ustali i s glumcima zapjevali 'Vilu Velebita'. Trud i entuzijizam sudionika očito se isplatio. U stanci je održana aukcija za kravate CROATA i šal koji je oslikao Pete Volich, australsko-hrvatski umjetnik. Licitalo se i za sliku vukovarskoga vodotornja, autora Zlatka Devića. Te večeri je 130-ero sudionika prikupilo 11.000 australskih dolara.

Fra Miroslav Jelić, voditelj Hrvatskoga katoličkog centra u australskome glavnom gradu, glumio je župnika. "Budući da se u našoj zajednici ne događaju često predstave, ova je imala posebno mjesto", priznao je Jelić i zaključio: "Iako su na početku skoro svi bili skeptični, pokazalo se upravo suprotno. Izvedba je nadmašila naša očekivanja." ■

Glavne uloge igrali su Kristina Henson Žilić i Goran Majetić. Glazbeni direktor je australski skladatelj i producent Jonny Puškaš, a redateljica Diane Erceg.

ENG The Croatian community in Canberra staged a play on the history of the cravat that raised a valuable donation of eleven thousand Australian dollars for the reconstruction of the water tower in Vukovar.

"REŠETARI"

Hrvatski pjesnici u iseljeništvu i članovi KLD "REŠETARI"

KLD "Rešetari" objavljuje Natječaj za XX. zbornik pjesama hrvatskih pjesnika koji žive u iseljeništvu i članova Književne sekcije "2 9 2" KLD "Rešetari" iz Rešetara.

Svaki pjesnik sudjeluje s trima pjesmama. Pjesme trebaju biti pisane standardnim hrvatskim književnim jezikom ili dijalektom hrvatskoga jezika kojim se govori u kraju gdje živi pjesnik. Trebaju biti napisane na računalu te dostavljene na e-mail adresu ili napisane pisačim strojem na papiru A4 formata (jedna pjesma – jedna stranica) te poslane na adresu Društva.

Broj objavljenih pjesama u zbirci ovisi isključivo o kvaliteti dostavljenih pjesama. Radovi koji svojom kvalitetom ne zadovolje postavljeni kriterij, neće biti objavljeni. Radovi prispjeli na natječaj neće biti vraćeni. Uz pjesme svaki autor treba poslati svoj kratki životopis do šest rečenica (datum i mjesto rođenja, stručna sprema, posao koji sada radi, gdje i kada su mu objavljeni radovi te adresa stanovanja).

ROK: 1. siječnja (januara) 2017.

Predstavljanje knjige i XX. rešetarački susret pjesnika:
16. rujna (septembra) 2017. (subota)

Generalni pokrovitelj je predsjednica Republike Hrvatske Kolinda Grabar Kitarović, a pokrovitelji Zbornika pjesama su Hrvatska matica iseljenika, Zagreb i Brodsko-posavska županija, Slavonski Brod, supokrovitelj je Poglavarstvo Općine Rešetari.

Izdavač: KLD "Rešetari" Rešetari.
Urednik Zbornika pjesama: Ivan De Villa.

Izbor radova obaviti će:
mr. sc. Ivan Slišurić, prof., književnik, Nova Gradiška;
dr. sc. Stipan Blažetin, prof., književnik, Pečuh;
mr. sc. Đuro Vidmarović, književnik, Zagreb.

Mladi hrvatski pjesnici u iseljeništvu i mladi članovi KLD "REŠETARI"

KLD "Rešetari" objavljuje Natječaj za X. zbornik pjesama mladih hrvatskih pjesnika koji žive u iseljeništvu i mladih članova Književne sekcije "2 9 2" KLD "Rešetari" iz Rešetara. Autori trebaju biti mlađi od 18 godina.

Svaki pjesnik može sudjelovati s trima pjesmama. Pjesme trebaju biti pisane standardnim hrvatskim književnim jezikom ili dijalektom hrvatskoga jezika kojim se govori u kraju gdje živi pjesnik. Trebaju biti ispisane na računalu ili pisačim strojem na papiru A4 formata te dostavljene na e-mail adresu ili adresu Društva.

Broj objavljenih pjesama u zbirci ovisi isključivo o kvaliteti dostavljenih pjesama. Radovi koji svojom kvalitetom ne zadovolje postavljeni kriterij, neće biti objavljeni. Radovi prispjeli na natječaj neće biti vraćeni. Uz pjesme svaki autor treba poslati svoje podatke (godinu rođenja, adresu stanovanja te školu i razred koji pohađa).

ROK: 15. veljače (februara) 2017.

Predstavljanje knjige i XX. rešetarački susret pjesnika:
16. rujna (septembra) 2017. (subota)

Pokrovitelji Zbornika pjesama su Hrvatska matica iseljenika Zagreb, Republika Hrvatska, Ministarstvo kulture Republike Hrvatske, Brodsko-posavska županija, Slavonski Brod i Anton Kikaš - Toronto, a supokrovitelj Općina Rešetari i Tvornica koža "PSUNJ" Rešetari.

Izdavač: KLD "Rešetari", Rešetari.
Urednik Zbornika pjesama: Ivan De Villa.

Izbor radova obaviti će:
prof. Morana Plavac, Nova Gradiška;
Gabrijela Vojvodić, Rešetari;
Snježana Josipović, Nova Gradiška.

Radove poslati na adresu:

KLD "REŠETARI", Ul. Vladimira Nazora 30, REŠETARI, 35 400 NOVA GRADIŠKA, HRVATSKA

Ujedno koristim prigodu da vas zamolim da ovo pismo prosljedite i hrvatskim kulturno-umjetničkim društvima u dijaspori, prijateljima Hrvatske i hrvatskoga jezika s kojima imate uspješnu suradnju, a koji stvaraju na hrvatskome jeziku (standardnome hrvatskom jeziku ili hrvatskome dijalektu).

U očekivanju vaših radova te dobre i uspješne suradnje u realizaciji kulturno-umjetničkih programa srdačno vas pozdravljamo.

Rešetari, 29. 2. 2016.
"Rešetarački susret pjesnika"
Ivan De Villa

Faks: 00 385 35 333 111
Telefon: ++ 385 (0) 98 16 75 765
E-mail: devillaivan@gmail.com

Sestre milosrdnice sv. Vinka Paulskog – Aachen

Sestre milosrdnice u Aachen su došle 1986. godine na poziv svećenika oratorijanca dr. Paula Türksa da bi njegovale bolesnike i umiruće u hospiciju "Haus Hörn"

Oproštaj od gospođe
Anđelke Pranjić

Samostan ss. franjevki Thuine-Münster - Oblačenje sestre

Piše: fra Jozo Župić

Zahvaljujući sestrama Smiljani, Ani Mariji, Mirjam i Jasni, ovoga puta približit ćemo rad i djelovanje još jedne družbe. Družba sestara milosrdnica sv. Vinka Paulskog – Zagreb ove godine obilježava 30 godina svoga djelovanja u Aachenu. Sestre milosrdnice ondje su došle 1986. godine na poziv svećenika oratorijanca dr. Paula Türksa da bi njegovale bolesnike i umiruće u hospiciju "Haus Hörn". To je bio prvi stacionirani hospicij u Njemačkoj, a osnovao ga je upravo Paul Türks koji je za ovu djelatnost tražio četiri redovnice, po struci medicinske sestre. Stoga se obratio s. M. Laudi Cvitković, vrhovnoj glavarici

"Rad u hospiciju je u isto vrijeme i lijep i težak. Susrećemo teško bolesne osobe svih starosnih dobi."

Družbe, koja je pozitivno odgovorila na njegovu zamolbu te su 1986. godine stigle četiri sestre u Aachen: s. Agneta Sakač i s. Magdalena Došlić (članice Provincije Bezgrešnog Začeca Blažene Djevice Marije – Zagreb) i s. Marina Škopljanac Mačina i s. M. Smiljana Banić (članice Majke Dobrog Savjeta – Rijeka). Od tog vremena do 2004. godine u toj zajednici izmjenjivale su se sestre te su u hospiciju dulje ili kraće vrijeme djelovale: s. Mirjana Čorić, s. Ana Marija Rakocija i s. Jasna Plavac.

MILOSRDNA LJUBAV OSVAJA SVIJET

Od 2004. godine u ovoj zajednici djeluju samo članice Provincije sa sjedištem u Rijeci, a s. Jasna Plavac iz ove će zajednice poslanje nastaviti u Družbinoj misiji na Salamunskim otocima, gdje je otišla 2011. godine. Trenutno u hospiciju djeluju s. Ana Marija Rakocija i s. M. Smiljana Banić.

U dopisu s. Smiljane o radu u hospiciju čitamo: "Rad u hospiciju u isto vri-

jeme je i lijep i težak. Susrećemo teško bolesne osobe svih starosnih dobi. To su bolesnici s neizlječivim dijagnozama, najčešće oboljeli od raka, kojima bolničko liječenje ili lijekovi ne mogu pomoći da ozdrave. Hospicij je mjesto gdje im se pruža palijativna skrb, ublažuju im se bolovi lijekovima, umanjuju razne druge tegobe. U ovim teškim stanjima česte su i duševne boli, strahovi i nemir i zato je važna uloga osobe koja ih njeguje. Uz

Prigodom posvete
crkve Hrvatskih
mučenika u Udbini

njih se mora jednostavno biti. Imati za njih vremena. Za njih i moliti, približavati im Boga često samo gestom, ljubavlju koja je drukčija...

U razvoju hospicija došlo je do reorganizacije strukture. Uz oboljele u zadnjem stadiju raka ima i onih koji žive nakon velikog oštećenja mozga i živčanog sustava u budnoj komi. Ne govore, hrane se preko sonde, ovisni su o aparatima za disanje, trebaju sveobuhvatnu intenzivnu njegu. Od 2002. godine smješteni su na dvije etaže. U njezi je s. Ana Marija, a s. Smiljana djeluje u hospiciju. Znamenite su riječi svetoga Vinka Paulskog, zaštitnika naše Družbe - *Budite dobri i vjerovat će vam se i milosrdna ljubav osvaja svijet*. Možemo reći da su upravo te riječi bile naše misli vodilje tijekom proteklih 30 godina djelovanja u ahenskom hospiciju i na tome Bogu zahvaljujemo."

Isto tako, u glavama sestara odzvanjala je rečenica sv. Vinka: "Kao lađica na pogibeljnome moru i vi ste izložene različitim neprilikama. Vaše zvanje je plo-

vidba, a vaša su pravila vaša sigurnost."

I tako su sestre, počevši od 1. listopada 1986. pa sve do danas, poput lađice na pogibeljnome moru ustrajale u plovidbi, a snagu su crpile u molitvi, u sv. misi koju su za njih dugo godina slavili svećenici oratorijanci u kućnoj kapeli koju je posvetio i blagoslovio pomoćni biskup Gehrard Dicke. Kapelica je posvećena *Mariji, posrednici svih milosti*.

IZ KRONIKE

Listajući kroniku sestara od samih početaka, čitamo: "Pristižu prvi bolesnici. U životu sestara započinje nova etapa života i rada. Sestrama milosrdnicama otvaraju se novi horizonti patnje na koju žele utjecati s puno elana i ljubavi, da ne postane nesnošljiva, nego plodna, vrijeme zorenja – sazrijevanja, utapanja u Božju patnju, prolazak u novu uskrсну stvarnost, a za to im je potrebna tvoja jaka ruka Gospodine. Budi uz nas i sve one kojima si nas poslao."

Sestrama su puno značile duhovne obnove u Untermarchtalu, koje je poticala č. M. Agneta Tadić-Šutra, a vodili su ih svećenici iz domovine: vlč. Stjepan Bolkovac - provincijal salezijanaca, Vjenceslav Mihetec - karmelićanin, Miroslav Bustruc - franjevac.

Prigodom desete godišnjice hospicija, 5. listopada 1996., slavlje je predvodio ahenski biskup dr. Heinrich Mussinghoff. Zahvalio je voditeljici hospicija gđi Clementini Louven i župniku Paulu Türksu. Predsjednica njemačke skupštine Rita Süßmuth zahvalila je i čestitala pismenim putem dr. Paulu Türksu zahvaljujući mu puno snage za daljnji rad.

Sestre u kronici dodaju: "Sestre, i mi smo dio ovoga Božjeg-ljudskog djela, Gospodu neka je hvala!"

Iako su zadužene za njemačke bolesnike, one su bile povezane i s hrvatskom katoličkom misijom u Aachenu te sa sestrama splitske provincije u St. Augustinu pokraj Bonna. Sudjelovale su na proslavi 30. obljetnice Hrvatske katoličke misije u Aachenu 24. travnja 1997. i bile počašćene posjetom kardinala Vinka Puljića, 2. svibnja 1997. godine. U mjesecu svibnju, 3. svibnja 1998. na nedjelju Dobroga Pastira, u ranim jutarnjim satima iznenada je umro u ahenskoj klinici oratorijanac dr. Paul Türks, osnivač prvog hospicija u Njemačkoj. U AZ – ahenskim novinama od 8. listopada 2012. čitamo da u Njemačkoj imamo 179 hospicija. Trećina njih je u Sjevernoj Rajni Westfaliji. Dr. Paul Türks umro je u 77. godini života. U znak zahvalnosti i poštovanja na pogrebu je bilo puno sestara milosrdnica iz sv. Augustina i Horba. Sestre se sjećaju jedne njegove rečenice: "Moja je želja da milosrđe i samilost uvijek dajete, a na kraju vašega života da to i same iskusite!"

TÜBINGEN I SALAMUNSKI OTOCI

Provincija Majke Dobrog Savjeta – Rijeka ima svoje sjedište u Rijeci te djeluje na području Riječke nadbiskupije, Krčke biskupije, Gospičko-senjske biskupije, Porečke i Pulske biskupije. Sjedište provincije Majke dobrog savjeta je u ulici dr. Franje Kršnjaka 15 u Rijeci.

Osim sestara u Aachenu treba spomenuti i njihovu sestru Mirjam Laco koja živi u Tübingenu, u njemačkoj zajednici s. milosrdnica untermarchtalske provincije. U Tübingen je došla 1998. godine, dok su sestre njezine Družbe zapazeno radile u bolnici na kirurgiji dugi niz godina, sve do 1. ožujka 2013. Tada su napustile Tübingen i otišle u zasluženu

S. Smiljana Banić njeguje bolesnicu

S. Mirjam Laco i
s. Ana Marija Rakocija

Iako su zadužene za njemačke bolesnike, sestre su bile povezane i s hrvatskom katoličkom misijom u Aachenu te sa sestrama Splitske provincije u St. Augustinu pokraj Bonna.

mirovinu. Sestra se tada preselila u njemačku zajednicu kako bi mogla i dalje raditi pri hrvatskim katoličkim zajednicama u Reutlingenu, Metzingenu i Tübingenu. Kao katehistica radi sve poslove koji su joj dodijeljeni u zajednicama. Na prvome mjestu je katehizacija, uža priprava za sakramente, vođenje crkvenog pjevanja, molitvene zajednice, ured...

Budući da je u našoj domovini kriza

nezaposlenosti, sve veći broj naših ljudi iz Hrvatske, Bosne i Hercegovine opet dolazi u Njemačku u potrazi za 'boljim sutra'. Sestra kaže da je i to jedan od razloga koji ju je zadržao u radu za naše ljude, mlade i djecu pri HKZ-ima.

I na kraju čujemo riječi sa Salamunskih otoka na koje je otišla s. Jasna. Ona piše: "Mi sestre od početka radimo praktički sve što treba. Na primjer, posjećuje-

mo bolesnike po kućama, i to pretežno starije. Sjećam se jednog događaja. Bilo je to kad smo ja i još jedna sestra išle u posjet siromašnoj starici, za koju su nam rekle dvije djevojčice. Ona je bila sama u kolibi, a bila je to jedna jako malena prostorija, ja sam jedva ušla kroz ta vrata, morala sam ući klečeći, puzajući... Sjećam se djece, svi su se tada bili nagurali na vrata i promatrali nas! Starica je bila doista jako siromašna, spavala je na dasci, nije imala baš ništa, ali – odsijavala je iznutra i dobrotom i ljepotom. Tada sam pomislila - vidiš li gdje se Isus rodio – u onome najsiromašnijem, najnedostojnijem! Bože, rodio si se među nama i nastanio si se među nama!" ■

G O V O R I M O H R V A T S K I

DOŠAŠĆE I BOŽIĆ NEKOĆ I DANAS

Izazovno je pitanje je li za došašće i Božić bilo više ponižavajuće ne tako davno potpuno prešućivanje u javnosti ili ovo današnje svođenje na tek puko sredstvo za zaradu?

Čitajući nedavno knjigu o slovenskim govorima u Julijskim Alpama u Italiji uzduž talijansko-slovenske granice (u blizini talijansko-slovensko-austrijske tromede), naišla sam na germanizam *Vinahti* u značenju blagdansko imena Božić (prema njem. *Weihnacht*). Taj me podatak

začudio jer u hrvatskim dijalektima i mjesnim govorima, uključujući i one u dijaspori, redovito se za blagdan Rođenja Kristova rabi hrvatsko pučko ime. To je uvijek riječ *Božić*, pa i onda kada se ostvaruje u različitim glasovnim inačicama i oblicima (npr. *Božič*, *Božiče* u govorima koji nemaju *ć*; *Božići* u brojnim čakavskim govorima; *Bošča* u moliškohrvatskom govoru mjesta Kruč u Italiji, itd.). To najbolje pokazuje koliko je Hrvatima bio važan taj kršćanski blagdan, pa se i njegovo hrvatsko ime stoljećima prenosilo s naraštaja na naraštaj, i u domovini i u dijaspori.

Piše: Sanja Vulić

Velikim je blagdanima u kršćanskoj tradiciji uvijek prethodilo razdoblje pokore, posta i molitve. Ono što je korizma bila i jest pred Uskrsom, to je *došašće*, odnosno *advent* (prema lat. *adventus* u značenju dolazak) bio pred Božićem. Bio, ali za većinu više nije. Danas je advent raj za trgovce, ugostitelje i turističke djelatnike, jedan od vode-

ćih simbola suvremenoga potrošačkoga društva, u potpunosti komercijalizirano razdoblje kao i sam blagdan Božić. Ove su 2016. godine oni kojima je advent važno sredstvo stjecanja novca osobito sretni jer je Božić u nedjelju, pa je prva adventska nedjelja točno dvadeset i osam dana prije toga blagdana (27. studenoga), što znači da advent traje puna četiri tjedna, a to je najduže što može trajati. Zarada je draga svima, ali ne i sam naziv adventa ili došašća, pa su u nekim hrvatskim gradovima, želeći zaraditi na tom razdoblju ali pritom ne upotrijebiti kršćanski naziv, dosjetili se nazvati ga

prosinac. Možda je to na određeni način i poštenije jer su ionako javna događanja vezana uz to razdoblje, kao i uz blagdan Božić, u potpunosti raskršćanjena (dekristijanizirana). Sa sjevernoameričkoga kontinenta takav se Božić proširio po velikom dijelu Globusa. Tako npr. u dalekom Japanu, u kojem je broj kršćana zanemariv, čim prođe Noć vještica (koja je, naravno, uvezana iz SAD-a), već od 1. studenoga počinju se u izlozima pojavljivati okićena božićna drvca, posebice u Tokiju. Tijekom prosinca sve je okićeno na američki božićni način, a na taj se način Božić i slavi – kao zabava bez vjerskoga sadržaja. To je lošična posljedica odnosa prema Božiću u tradicionalno kršćanskim zemljama.

Ima li se sve to na umu, nameće se pitanje koliki postotak onih koji se izjašnjavaju kršćanima još zaista živi duh došašća – radosnoga iščekivanja – te nakon toga istinsku radost Rođenja Kristova? Još je izazovnije pitanje je li za došašće i Božić bilo više ponižavajuće ne tako davno potpuno prešućivanje u javnosti ili ovo današnje svođenje na tek puko sredstvo za zaradu? ■

Novi studij na Sveučilištu u Dubrovniku: diplomski double degree studij sa Sveučilištem u Palermu, Italija

Sveučilište u Dubrovniku sklopilo je Sporazum sa Sveučilištem u Palermu, Italija, kojim se uspostavljaju Double Degree sveučilišni diplomski studiji između diplomskih studija Odjela za ekonomiju i poslovnu ekonomiju Sveučilišta u Dubrovniku "Ekonomija" i "Poslovna ekonomija, studijski smjer Marketing, i diplomskih studija Sveučilišta u Palermu "Laurea Magistrale in Scienze Economiche e Finanziarie i "Laurea Magistrale in Scienze Economico Aziendali". Riječ je o Master Double Degree studiju koji će se izvoditi na engleskom jeziku i gdje će studenti moći po završetku studija dobiti diplomu Sveučilišta u Dubrovniku i Sveučilišta u Palermu s obavezom da provedu jedan semestar i polože sve ispite na partnerskoj instituciji. Sporazum je potpisan na pet akademskih godina, a prvi studenti ovaj će studij moći izabrati već od listopada akademske 2016./2017. godine. Ovo je prvi ovakav studij iz područja ekonomije u Hrvatskoj.

Prednosti zajedničkog diplomskog studija Sveučilišta u Dubrovniku i Sveučilišta u Palermu:

- studij na engleskom jeziku,
- boravak u trajanju od jednog semestra na prestižnom Sveučilištu u Palermu, Italija,
- međunarodno priznata diploma Sveučilišta u Dubrovniku i Sveučilišta u Palermu,
- veća konkurentnost na europskom tržištu rada.

Rezerviraj svoje mjesto već sada i postani dio UNIDU obitelji!

Kontakt:

Sandra Memunić, voditeljica Službe za međunarodnu suradnju
e-mail: sandra.memunic@unidu.hr

Odjel za ekonomiju i poslovnu ekonomiju
e-mail: ekonomija@unidu.hr

www.unidu.hr

NOVO!

SVEUČILIŠTE U DUBROVNIKU I
SVEUČILIŠTE U PALERMU IZVODE

 **MASTER
DOUBLE
DEGREE**

STUDIJ NA ENGLISKOM JEZIKU

PRVI U HRVATSKOJ

IZ PODRUČJA EKONOMIJE

INFORMIRAJ SE I REZERVIRAJ SVOJE MJESTO!

unidu.hr, tel: 020/445-901
ekonomija@unidu.hr

➡ BORAVAK U TRAJANJU OD
JEDNOG SEMESTRA NA
PRESTIŽNOM SVEUČILIŠTU U
PALERMU, ITALIJA

➡ MEĐUNARODNO PRIZNATA
DIPLOMA SVEUČILIŠTA U
DUBROVNIKU I SVEUČILIŠTA U
PALERMU

NAŠA
KUHNJA

Vrijeme pripreme:

35 min

Brodet (brudet, brujet, od talijanske riječi brodetto) jelo je od kuhane morske ribe sa začinima. Najčešće se priprema od ugora, grdobine i škarpine, a najbolji je brodet od miješane ribe. U primorsko-otočnome dijelu prevladava mediteranska kuhinja koja najviše obiluje povrćem i ribom. Riba i morski plodovi pripremaju se na različite načine: kuhani (lešo), pečeni, prženi, na brodet, saur i dr., uz obilje začina i povrća, a najviše se koriste češnjak, peršin, ružmarin, blitva, bob i sezonsko povrće. Brodet je karakterističan za mediteranske zimske dane, a i često je jelo na blagdanskom stolu. Ovom prigodom pripremit ćemo brodet tipičan za Novu Lju na otoku Pagu.

Novaljski brodet s palentom

PRIPREMA: Očišćenu ribu (škarpa, grdobina, grug, lastavica, sipa, škampi) narezati na komade. Ribu posoliti, popapriti, poprskati limunom ili octom i ostaviti nekoliko minuta da očvrstne. Luk narezati na listiće i popržiti na maslinovu ulju. Luku dodati rajčicu i sve začine, sitno nasjeckani peršin, celer i lovorov list. Na to dodati mariniranu ribu. Popržiti, uliti crno vino, vodu i malo octa te dodati sol i papar. Prelije se vodom tek toliko da se prekrije riba. Brodet se pirja poklopljen na štednjaku oko 20 minuta. Nije potrebno miješati, nego samo s vremena na vrijeme protresti posudu. Preko vruće palente rasporedite brodet. Gotov brodet posuti sjeckanim peršinom i polit maslinovim uljem.

Sastojci:

- 1,5 kg miješane ribe (škarpa, grdobina, grug, lastavica, sipa, škampi)
- 1 dcl maslinova ulja
- 2 glavice luka
- 200 g svježih rajčica
- 5 režnja češnjaka

- 2 dcl crnoga vina
- 1 svežnjić peršina
- list celera
- list lovora
- ružmarin
- 1 cijeli limun
- 1 žlica vinskoga octa
- sol i papar po potrebi

TOP 30

1. **Markiz feat. Remi** – Predaja
2. **Neno Belan & Fiumens** – Sanjaj
3. **Mia** – Život nije siv
4. **Antonela Doko** – Ta ljubav
5. **Petar Grašo** – Ne znan za se
6. **Pravila igre** – Zagrlj me
7. **Sergej Četković** – Nek te ljubav dočeka
8. **Crvena Jabuka** – Dolly Bell
9. **Judette** – Žuti vlak
10. **Josipa Lisac** – Moja magija
11. **Jacques Houdek & Doris Dragović** – Ima nešto u tome
12. **Dino Merlin** – Hotel Nacional
13. **Parni Valjak** – Za malo nježnosti
14. **Gea** – Još te mogu iznenaditi
15. **Magazin** – Macho Man
16. **Ivan Zak** – Za ljubav rođeni
17. **Maja Šuput** – Premija
18. **Klapa Munta & Tedi Spalato** – Vratite mi moja lita
19. **Željko Bebek** – Ja po kafanama
20. **Jacques Houdek** – Kraljica
21. **Vladimir Kočiš Zec** – Otkada te volim
22. **Flyer** – Nismo sami
23. **M.O.R.T.** – Na cesti
24. **Big Strip Gorila** – Sudar s istinom
25. **Buđenje feat. Vanna** – Zajedno
26. **Mladen Grdović & klapa Munta** – Ostavljam vas moji najdraži
27. **Hari Mata Hari** – Staromodan tip
28. **Mišo Kovač** – Takav sam rođen
29. **Tonči & Madre Badessa** – Tko nije lud, nije normalan
30. **BoBo** – Ninočka

Osma Noć kazališta pretvorila Hrvatsku u kraljevstvo teatra

Posjećenost iznad očekivanja obilježila je osmo izdanje Noći kazališta u manifestaciji koja je, otvorivši vrata 86 kazališnih i izvedbenih institucija za tisuće posjetitelja, povezala na jedan dan ukupno 46 mjesta i gradova diljem Hrvatske u jedinstveno kraljevstvo teatra kojemu je ljubav prema kazališnim i izvedbenim umjetnostima zajednički simbol. Na slici Gradsko kazalište Zorin dom u Karlovcu.

Dodijeljene nagrade "Luka Ritz – Nasilje nije hrabrost"

Nagrada "Luka Ritz - Nasilje nije hrabrost" dodijeljena je učenicima Osnovne škole Kustošija Niki Barić i učenicima Tehničke škole Ruđera Boškovića Nikolini Jelenić na svečanosti u Staroj gradskoj vijećnici u povodu Međunarodnoga dana tolerancije, 16. studenoga. Predsjednik Gradske skupštine Andrija Mikulić koji im je, zajedno sa zagrebačkim gradonačelnikom Milanom Bandićem, uručio nagradu, naglasio je da nasilje nije hrabrost, već kukavičluk za kojim posežu oni kojima nedostaje hrabrosti da riječima izraze svoje osjećaje, strahove i probleme.

Smotra Sveučilišta u Zagrebu

Na trodnevnoj Smotri Sveučilišta u Zagrebu predstavljene su 34 sveučilišne sastavnice, ali i sveučilišta u Splitu i Dubrovniku, Hrvatsko katoličko sveučilište te veleučilišta, visoke škole i ostali sudionici iz Hrvatske. Za bogat i inovativan kulturni i umjetnički program, koji je uključio i modnu reviju i glazbu, te za prigodnu scenografiju Francuskoga paviljona, zaslužni su pak studenti i profesori nekoliko sveučilišnih sastavnica, među kojima Tekstilno-tehnološkoga i Šumarskoga fakulteta, Fakulteta političkih znanosti i sveučilišnih akademija.

Četrnaesti Zagreb Film Festival

Uz proglašenje pobjednika zatvoreno je još jedno izdanje Zagreb Film Festivala na kojem je u devet dana u raznim programima prikazano stotinjak filmova. Zlatna kolica za najbolji dugometražni film odnio je egipatski film 'Sukob' redatelja Mohameda Diaba, dok su posebna priznanja u ovoj kategoriji dodijeljena hrvatskome filmu 'Ne gledaj mi u pijat' Hane Jušić i izraelsko-francuskome ostvarenju 'Dva svijeta' u režiji Maysaloun Hamoud.

Vukovarske adventske svečanosti

Paljenjem prve svijeće na adventskome vijencu, koju je zapalio gradonačelnik Vukovara Ivan Penava, u Dvorcu Eltz počele su 19. vukovarske adventske svečanosti koje se održavaju pod motom "Vukovar – zrno života, sjeme zajedništva". Prije paljenja prve svijeće na adventskome vijencu, u crkvi sv. Filipa i Jakova održan je prigodan program čiji su sudionici s upaljenim svijećama prošli gradskim ulicama od crkve do Dvorca Eltz, u kojemu je održana svečanost. Hrvatske tradicijske običaje adventa do Božića prikazali su članovi kulturno-umjetničkih društava "Dunav" Vukovar, "Seljačka sloga" Bogdanovci, "Osijek 1862." te učenici vukovarske Gimnazije.

Sisačka biskupija osnovala dječji vrtić

Dječji vrtić "Sveta Marija Magdalena" u Selima pokraj Siska, prvu odgojno-obrazovnu ustanovu Sisačke biskupije, otvorio je i blagoslovio sisački biskup Vlado Košić, a pohađat će ga dvadesetero djece. To je 54. vjerski vrtić u Hrvatskoj, ali prvi i zasad jedini kojemu je osnivač jedna biskupija. Vrtić je smješten u Pastoralnome centru Župe sv. Marije Magdalene u Selima pokraj Siska, a u njegovo uređenje i opremu Sisačka biskupija uložila je oko 700.000 kuna. Kako je istaknuto, posebno radosni bili su roditelji i dvadesetero njihove djece, prvi polaznici vrtića, koji su svojom pjesmom i plesom oplemenili sam čin otvorenja. Otvarajući vrtić, biskup Košić istaknuo je kako će taj vrtić imati sve odgojno-obrazovne sadržaje kao i redoviti vrtići, uz dodatni vjerski odgoj.

HRVATSKA OSTALA BEZ DAVIS CUPA

Zahvaljujući pobjedi Federica Delbonisa nad Ivom Karlovićem 6 - 3, 6 - 4, 6 - 2 u petome, odlučujućem meču finala Davis Cupa, argentinska reprezentaciju u petome pokušaju stigla je do svoga prvog trijumfa u ovome natjecanju. Juan Martin del Potro velikim je preokretom u dvoboju s Marinom Čilićem, u kojem je sustigao zaostatak od dva seta, omogućio 26-godišnjem Delbonisu da se prometne u junaka argentinskog trijumfa, što je ovaj iskoristio na najbolji mogući način. Inspiriran onime što je vođa njegove momčadi napravio u petosatnome maratonskom obračunu s Čilićem, Delbonis je u meču života odigrao kao da je već više puta bio u takvoj situaciji. San osvajanja Davis Cupa pred domaćom publikom u zagrebačkoj Areni ostao je neostvaren.

JANICA KOSTELIĆ PREDSTOJNICA UREDA ZA ŠPORT

Vlada RH imenovala je najbolju hrvatsku skijašicu svih vremena Janicu Kostelić prvom državnim tajnicom Središnjega državnog ureda za šport te je, zbog odlaska na novu dužnost, razriješena dužnosti pomoćnice ministra znanosti, obrazovanja i sporta. Prvi put u samostalnoj Hrvatskoj sport je osnivanjem samostalnoga Središnjega državnog ureda dobio posebno mjesto u državnoj administraciji, a čast da bude prva hrvatska državna tajnica za sport pripala je četverostrukoj olimpijskoj pobjednici i najuspješnijoj alpskoj skijašici u povijesti zimskih olimpijskih igara Janici Kostelić. Glavna zadaća Ureda bit će donošenje dugoročne strategije razvoja sporta, ulaganje u veći broj malih sportskih objekata, poticanje sporta u službi zdravlja, redefiniranje položaja profesionalnih i amaterskih sportskih klubova, osiguranje primjerenih tehničkih i financijskih uvjeta vrhunskim sportašima te provođenje mjera za suzbijanje nasilja na sportskim terenima.

Prodaje se unikatna drvena kuća (ručne izrade) cca 50 m², koja se sastoji od dnevne sobe, kuhinje, kupaone u prizemlju i galerije sa spavaonom. Kuća ima jednu natkrivenu i tri ne natkrivene terase na površini od 5602 m². U ograđenom djelu površine nalazi se veliki kamenjar s ukrasnim raslinjem i veliki voćnjak. Parcela se nalazi u zelenom pojasu, Štefanovec 40f, Markuševac, nedaleko glavne crkve a nekretnina je legalizirana. Pruža veliku mogućnost razvoja u budućnosti kao što je eventualna prenamjena u građevinsko zemljište.

Cijena: 180 000 eura **Kontakt:** 098404042, 014668221, 0995941891

SP 2018.: BROZOVIĆ "SRUŠIO" ISLAND

U susretu 4. kola skupine I. kvalifikacija za Svjetsko prvenstvo 2018. u Rusiji, hrvatska nogometna reprezentacija pred praznim tribinama stadiona Maksimir pobijedila je Island 2 - 0 (1 - 0) i učvrstila se na vodećoj poziciji u skupini. U vrlo teškim uvjetima, po iznimno lošem terenu i uz prazne tribine jer je Hrvatska još pod suspenzijom zbog divljanja navijača, hrvatski nogometaši došli su do vrlo važne pobjede nad Islandom (2 - 0). Junak pobjede bio je Brozović čija su dva precizna udarca desnom nogom završila u islandskoj mreži pa će zahvaljujući njemu ovu godinu Hrvatska okončati kao vodeća u svojoj skupini. Na ljestvici vodi Hrvatska s 10 bodova, Ukrajina se probila na drugo mjesto s osam bodova, Island je treći sa sedam bodova, Turska ima pet bodova, a na začelju su Finska i Kosovo koje imaju po jedan bod.

KUP: SPLIT POBIJEDIO HAJDUK

Nogometaši RNK Splita zadnji su polufinalisti Hrvatskoga kupa nakon što su na Parku mladeži u produžetku pobijedili Hajduk s 2 - 1 (0 - 1, 1 - 1), a Marijan Pušnik nije više trener Hajduka nakon što je ugovor s njim sporazumno raskinut. Split je napravio pothvat jer su izbacili favorizirani Hajduk koji je vodio s 1 - 0 do 93. minute, a onda su domaćini postigli gol za produžetak, a u dodatnome vremenu došli su i do konačnoga preokreta i pobjede. Polufinale su ranije izborili favoriti Dinamo, Rijeka i Osijek.

DINAMO - LYON: 0 - 1

Pred 10.000 gledatelja na stadionu Maksimiru nogometaši Dinama u susretu 5. kola skupine H-lige prvaka pretrpjeli su i peti poraz izgubivši od Lyona s 0 - 1 (0 - 0). Strijelac jedinoga gola bio je Alexandre Lacazette u 72. minuti. U drugoj utakmici ove skupine Juventus je kao gost svladao Sevillu s 3 - 1 (1 - 1) i tako osigurao prolazak u osminu finala. Treći pogodak za Juventus postigao je hrvatski napadač Mario Mandžukić u četvrtoj minuti sudačke nadoknade. Kolo prije kraja natjecanja Juventus je vodeći s 11 bodova, druga Sevilla ima 10 bodova, Lyon je treći sa sedam, a Dinamo posljednji bez bodova.

OTKRIJTE SVOJU PRIČU NA hrvatska.hr

Puna života

Ne ispunjavajte život danima, ispunite dane životom.

HRVATSKA

